

IOK

JAARVERSLAG EN JAARREKENING OVER HET DIENSTJAAR 2015

ALGEMENE VERGADERING – 17 MEI 2016

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	3
VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN 17 MEI 2016	5
2015 – DRIEENVIJFTIGSTE DIENSTJAAR	7
1	Structuur en organisatie..... 9
1.1	Organisatie 9
1.2	Personeel en diensten 12
2	Industrieel beleid 15
2.1	Grondverwerving 15
2.2	Aanbesteding..... 15
2.3	Vestiging van bedrijven 2015..... 15
2.4	Evaluatie..... 16
2.5	Concrete projecten in functie van aanbodbeleid 17
2.6	Logistiek Innovatie- en Trainingscentrum (LITC) 18
2.7	Open Manufacturing Campus (OMC) 18
2.8	Bedrijventerreinmanagement en duurzaamheid op bedrijventerreinen 18
3	Sociaal grondbeleid 20
3.1	Realisaties van het voorbije decennium..... 20
3.2	Grondverwerving voor verkavelingen..... 20
3.3	Vergunningen 20
3.4	Verkoop van sociale bouwgronden 21
3.5	Intercommunaal grondfonds 21
3.6	Evaluatie..... 23
4	Dienstverlening aan de gemeenten 24
4.1	Technische dienstverlening 24
4.2	Secretariaat hoofden gemeentelijke technische diensten 26
4.3	Grondverwerving 27
4.4	Ruimtelijke planning IOK plangroep..... 28
4.5	Projectwerking duurzaam beleid..... 33
4.6	Kostendelend verlengstuk inzake juridisch en technisch advies milieu, juridisch en technisch advies ruimtelijke ordening, algemene juridische adviesverlening en ondersteuning duurzaam beleid - IMD 36
4.7	Gemeenschappelijke interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk 42
4.8	Intercommunaal Centrum voor Geweldbeheersing – kostendelend verlengstuk ICG..... 46
4.9	Intergemeentelijke dienstverlening inzake leegstand 46
5	Studiedienst..... 48
5.1	Beleidsplanning 48
5.2	Streekoverleg 48
5.3	Lokaal woonbeleid – Kempens Woonplatform 49
5.4	Spoorplatform 50
5.5	Lokale tewerkstelling 50
5.6	Sociaal-economische gegevens 50
5.7	Informatievoorziening 50
5.8	Onderwijs 51
5.9	De Lilse Bergen 54
6	Sociaal-cultureel beleid 55
6.1	Welzijnszorg Kempen 55
6.2	Festival van Vlaanderen 55
7	Jaarrekening..... 56

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN 17 MEI 2016

Mevrouwen

Mijne heren

Overeenkomstig de bepalingen van artikel 95 en 96 van de vennootschappenwet hebben wij de eer u verslag uit te brengen over de activiteiten van de Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen tijdens het boekjaar 2015 en u de jaarrekeningen per 31 december 2015 ter goedkeuring voor te leggen.

Hierna vindt u een overzicht van de werkzaamheden van de dienstverlenende vereniging, alsook de balans, de resultatenrekening, de wettelijke toelichting en de sociale balans over het boekjaar 2015.

1. Commentaar bij de jaarrekening¹

De rekeningen sluiten met een verlies van het boekjaar van 53.564,37 euro. Het balanstotaal beloopt 143.211.387,01 euro. De omzet bedroeg 9.298.258,17 euro.

Voor de toekomst wordt verwacht dat de activiteiten zich verder gunstig zullen ontwikkelen.

De jaarrekeningen werden opgesteld conform de regels van het Belgische boekhoudrecht.

Wij verzoeken u de jaarrekeningen goed te keuren.

2. Informatie over belangrijke gebeurtenissen na de jaarafsluiting

Er hebben zich na de jaarafsluiting geen gebeurtenissen voorgedaan die van invloed zouden kunnen zijn op de beslissing van de algemene vergadering.

3. Onderzoek en ontwikkeling

De vennootschap voert geen specifieke werkzaamheden uit op het gebied van onderzoek en ontwikkeling.

4. Bijzondere verrichtingen

Er zijn geen bijzondere verrichtingen te vermelden.

5. Toepassing financiële instrumenten

De vennootschap maakt geen gebruik van financiële instrumenten ter beheersing van specifieke risico's die van enig materieel belang zouden zijn.

6. Kwijting

Wij verzoeken u kwijting te willen verlenen aan de bestuurders voor de uitoefening van hun mandaat tijdens het boekjaar 2015.

Geel, 15 maart 2016

De raad van bestuur

---

¹ Op 23 februari 2016 vond een vergadering plaats in het kader van de profiling van IOK met de Dienst Voorafgaande Beslissingen (DVB) van de FOD Financiën. De DVB nam tijdens deze vergadering het standpunt in dat de activiteiten van IOK geen bezwaar vormen om nog binnen de rechtspersonenbelasting te ressorteren. Voorliggende jaarrekening wordt dan ook, onder voorbehoud van nieuwe inzichten, vanuit de onderworpenheid aan de rechtspersonenbelasting opgemaakt.

2015 – DRIEENVIJFTIGSTE DIENSTJAAR

Gesticht bij akte van 22 september 1962, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 14 oktober 1963 en verschenen in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad van 12 oktober 1962.

Nieuwe statuten vastgesteld door de algemene vergadering op 30 maart 1966, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 18 november 1966, verschenen in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad van 4 maart 1967.

Statuten gewijzigd door de algemene vergadering op 15 april 1986, goedgekeurd bij Ministerieel Besluit van 18 november 1987, verschenen in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad van 11 augustus 1987.

Statuten gewijzigd door de algemene vergadering op 21 juni 1988, goedgekeurd bij Ministerieel Besluit van 14 oktober 1988, gecoördineerde tekst van de statuten neergelegd, verschenen in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad op 15 november 1988.

Statuten gewijzigd door de algemene vergadering op 25 juni 1991, goedgekeurd bij Ministerieel Besluit van 26 november 1991.

Statuten gewijzigd door de algemene vergadering op 21 april 1992, goedgekeurd bij Ministerieel Besluit van 23 juli 1992.

Statuten gewijzigd door de algemene vergadering op 20 april 1993, goedgekeurd bij Ministerieel Besluit van 23 juli 1993.

Statuten gewijzigd door de algemene vergadering op 20 juni 1995, goedgekeurd bij Ministerieel Besluit van 17 oktober 1995.

Statuten gewijzigd door de algemene vergadering op 20 juni 2000, goedgekeurd bij Ministerieel Besluit van 18 oktober 2000.

Statuten gewijzigd door de algemene vergadering op 17 april 2001.

Statuten gewijzigd door de algemene vergadering op 20 december 2002.

Statuten gewijzigd door de algemene vergadering op 19 december 2003.

Statuten gewijzigd door de algemene vergadering op 18 mei 2010.

Statuten gewijzigd door de algemene vergadering op 17 december 2013.

Statuten gewijzigd door de algemene vergadering op 15 december 2015.

Maatschappelijke zetel:

Antwerpseweg 1, 2440 Geel

Exploitatiezetel:

Antwerpseweg 1, 2440 Geel

Ondernemingsnummer: BE 0204.212.714

1 Structuur en organisatie

Op 19 december 2003 vond een buitengewone algemene vergadering plaats die de herstructurering in het kader van het decreet intergemeentelijke samenwerking finaliseerde. Tijdens deze buitengewone algemene vergadering werd via de procedure van de partiële splitsing overgegaan tot de omvorming van IOK in een dienstverlenende vereniging IOK enerzijds en de oprichting van een opdrachthoudende vereniging IOK Afvalbeheer anderzijds.

Wel werd geopteerd zoveel als mogelijk de synergie tussen de beide verenigingen te bewaren. Aan de gemeentebesturen werd gesuggereerd om in functie van de bestuurlijke synergie eventueel dezelfde beheerder aan te duiden voor beide verenigingen. Uiteraard heeft elk gemeentebestuur hierbij zelf de beslissing in handen. Anderzijds maakt de salary-split van een groot aantal personeelsleden van stafdiensten het mogelijk dat er ook een synergie blijft bestaan bij de beleidsvoorbereiding van dossiers.

Tijdens deze buitengewone algemene vergadering werden de statuten aangepast aan de dwingende bepalingen van het decreet intergemeentelijke samenwerking. Zo werden de private aandeelhouders verplicht IOK te verlaten.

1.1 Organisatie

1.1.1 Algemene vergadering op 31 december 2015

Bij IOK zijn 29 gemeenten, het provinciebestuur en Welzijnszorg Kempen aangesloten.

Aandeelhouders A: gemeenten

Tabel 1

Gemeente	Bevolking op 01/01/2015
Arendonk	13.053
Baarle-Hertog	2.680
Balen	21.969
Beerse	17.600
Dessel	9.400
Geel	38.837
Grobbendonk	11.128
Heist-op-den-Berg	41.812
Herentals	27.677
Herenthout	8.804
Herselt	14.516
Hoogstraten	21.077
Hulshout	10.268
Kasterlee	18.052
Laakdal	15.810
Lille	16.386
Meerhout	10.190
Merksplas	8.693
Mol	35.685
Nijlen	22.559
Olen	12.186
Oud-Turnhout	13.163
Ravels	14.712
Retie	10.980
Rijkevorsel	11.691
Turnhout	42.637
Vorselaar	7.773
Vosselaar	10.961
Westerlo	24.594
Totaal	514.893

Bron: Rijksregister

Aandeelhouders B: andere vennoten

Het provinciebestuur Antwerpen en Welzijnszorg Kempen zijn de overige vennoten van IOK.

1.1.2 Raad van bestuur op 31 december 2015

Tabel 2

Functie in raad van bestuur	Bestuur	Naam	Functie
Voorzitter	Gemeentebestuur Balen	Johan Leysen	burgemeester
Ondervoorzitters	Gemeentebestuur Geel	Bart Julliams	schepen
	Gemeentebestuur Laakdal	Frank Sels	schepen
Leden	Gemeentebestuur Arendonk	Kristof Hendrickx	burgemeester
	Gemeentebestuur Baarle-Hertog	Leo Van Tilburg	burgemeester
	Gemeentebestuur Beerse	Marc Smans	burgemeester
	Gemeentebestuur Dessel	Willy Broeckx	schepen
	Gemeentebestuur Grobbendonk	Eric Van Meensel	schepen
	Gemeentebestuur Heist-op-den-Berg	Luc Vleugels	burgemeester
	Gemeentebestuur Herentals	Mien Van Olmen	schepen
	Gemeentebestuur Herenthout	Roger Gabriëls	burgemeester
	Gemeentebestuur Herselt	Luc Peetermans	burgemeester
	Gemeentebestuur Hoogstraten	Ward Baets	schepen
	Gemeentebestuur Hulshout	Joost Verhaegen	schepen
	Gemeentebestuur Kasterlee	Griet Noyens	schepen
	Gemeentebestuur Lille	Paul Diels	burgemeester
	Gemeentebestuur Meerhout	Jos Engelen	burgemeester
	Gemeentebestuur Merksplas	Karel Lenaerts	schepen
	Gemeentebestuur Mol	Tessa Knaeps	gemeenteraadslid
	Gemeentebestuur Nijlen	Veerle Boeckxstaens	schepen
	Gemeentebestuur Olen	Seppe Bouquillon	burgemeester
	Gemeentebestuur Oud-Turnhout	Jos Vinckx	schepen
	Gemeentebestuur Ravels	Walter Luyten	burgemeester
	Gemeentebestuur Retie	Kristel Pelckmans	schepen
	Gemeentebestuur Rijkevorsel	Jürgen Van Leuven	gemeenteraadslid
	Gemeentebestuur Turnhout	Eric Vos	burgemeester
Gemeentebestuur Vorselaar	Sara Van Rooy	schepen	
Gemeentebestuur Vosselaar	Josee Heykants-Jansens	burgemeester	
Gemeentebestuur Westerlo	Guy Van Hirtum	burgemeester	
Provinciebestuur Antwerpen		Peter Bellens	gedeputeerde
		Jan De Haes	provincieraadslid
		Werner Hens	provincieraadslid
		Michel Meeus	provincieraadslid
		Bruno Peeters	gedeputeerde
Leden met raadgevende stem	Welzijnszorg Kempen	Fons Michiels	voorzitter
	Gemeentebestuur Dessel	Nand Gys	gemeenteraadslid
	Gemeentebestuur Laakdal	Freddy Jans	gemeenteraadslid
	Gemeentebestuur Lille	Jan Stevens	gemeenteraadslid
	Gemeentebestuur Retie	Rik Raeymaekers	gemeenteraadslid
	Gemeentebestuur Ravels	Louis Haagen	gemeenteraadslid

1.1.3 Commissaris-revisor op 31 december 2015

De controle wordt uitgeoefend door de commissaris-revisor Ernst & Young Bedrijfsrevisoren bcvba.

1.1.4 Directiecomité op 31 december 2015

Tabel 3: Samenstelling directiecomité

Functie in directiecomité	Bestuur	Naam	Functie
Voorzitter	Gemeentebestuur Balen	Johan Leysen	burgemeester
Ondervoorzitters	Gemeentebestuur Geel	Bart Julliams	schepen
	Gemeentebestuur Laakdal	Frank Sels	schepen
Leden	Gemeentebestuur Beerse	Marc Smans	burgemeester
	Gemeentebestuur Heist-op-den-Berg	Luc Vleugels	burgemeester
	Gemeentebestuur Hoogstraten	Ward Baets	schepen
	Gemeentebestuur Mol	Tessa Knaeps	gemeenteraadslid
	Gemeentebestuur Vosselaar	Josee Heykants-Jansens	burgemeester
	Gemeentebestuur Westerlo	Guy Van Hirtum	burgemeester
	Provinciebestuur Antwerpen	Michel Meeus	provincieraadslid

1.1.5 Aandelen vennoten

Tabel 4: Onderschreven aantal aandelen IOK op 31 december 2015

Venoot	Aantal
Arendonk	15.845
Baarle-Hertog	2.925
Balen	26.410
Beerse	20.398
Dessel	11.672
Geel	46.100
Grobbendonk	14.170
Heist-op-den-Berg	50.581
Herentals	34.801
Herenthout	11.196
Herselt	18.128
Hoogstraten	22.617
Hulshout	10.862
Kasterlee	23.538
Laakdal	20.272
Lille	19.723
Meerhout	12.826
Merksplas	10.759
Mol	42.910
Nijlen	27.757
Olen	14.813
Oud-Turnhout	16.817
Ravels	16.823
Retie	12.978
Rijkevorsel	13.840
Turnhout	53.877
Vorselaar	9.865
Vosselaar	13.288
Westerlo	29.302
A-aandelen	625.093
Provincie Antwerpen	154.339
Welzijnszorg Kempen	200
B-aandelen	154.539
Totaal	779.632

1.2 Personeel en diensten

1.2.1 Dienst personeelsontwikkeling en interne organisatie

Het personeel, onder leiding van het collegiaal directieteam, bestond op 31 december 2015 uit 95 bedienden, waarvan 31 personen volgens de figuur van salary-split diensten verlenen voor IOK en IOK Afvalbeheer.

De personeelsadministratie wordt in eigen beheer verzorgd. Naast zuivere payrollactiviteiten behoren ook het wervings- en selectiebeleid, het onthaalbeleid, het vormingsbeleid en de andere elementen van een modern personeelsbeleid tot het takenpakket van de dienst.

Naast de algemene administratie wordt ook de doorgedreven toepassing van informatica- en communicatietechnologie in de organisatie vanuit deze dienst mee gestuurd. Vanuit een flexibele, beveiligde en toegankelijke Windows-omgeving wordt continu ingezet op het onderhouden van een performant netwerk met meer dan 200 werkstations. Sedert einde 2014 is een volledig vernieuwde serverinfrastructuur, inclusief SAN, core- en access layer, geïmplementeerd samen met een vernieuwd print- en kopiebeleid en een nieuwe telefooncentrale.

Het 3de luik omvat de coördinatie en inhoudelijke sturing van de interne communicatieprocessen. Hiervoor wordt vooral gebruik gemaakt van het intranet, voor alle medewerkers van IOK toegankelijk op de eigen pc, op kiosk-pc's of van thuis uit.

1.2.2 Financiële dienst

Het financiële beheer van de diverse activiteiten van de dienstverlenende vereniging wordt gecentraliseerd in de financiële dienst.

De dienst is verantwoordelijk voor de boekhouding, voor de crediteuren- en debiteurenadministratie en voor de financiële rapportering aan de bestuursorganen van de dienstverlenende vereniging.

1.2.3 Studiedienst

De studiedienst is verantwoordelijk voor de verzameling en analyse van de sociaal-economische gegevens en voor de informatievoorziening vanwege IOK. Tevens is de studiedienst actief op het vlak van beleidsvoorbereiding tot en met de opvolging en eindevaluatie van diverse IOK-werkterreinen. Onder de studiedienst ressorteren ook de medewerkers van het Kempens Woonplatform, de cel die de lokale besturen bijstaat bij het voeren van een lokaal woonbeleid.

Inzake onderwijs profileert IOK zich op 2 terreinen. Ten 1ste treedt IOK op als organisator van het intercommunaal examen, waarbij de leerlingen van de lagere scholen uit het werkingsgebied van IOK worden ondervraagd over een gedeelte van de leerstof die zij in de loop van het schooljaar hebben verworven. Ten 2de fungeert IOK als inrichtende macht van het Pedagogisch Vormingsinstituut voor de Kempen, dat zich profileert door het aanbieden van vormingscursussen voor leerkrachten uit het basis- en secundair onderwijs.

1.2.4 Juridische dienst

De juridische dienst van IOK zorgt voor de juridische ondersteuning van de bestuursorganen, directie en diensten. Zo behoren de opvolging van de statutaire structuur van de vennootschap, de notulering van de vergadering van de bestuursorganen, de opvolging van gerechtelijke dossiers en een algemene juridische adviesverlening tot haar takenpakket. De juridische dienst verzorgt eveneens de taken van de pijler milieu binnen de intercommunale milieudienst. Zo vormen adviesverlening aan de gemeenten inzake Vlarem-dossiers en milieuhinderrecht in het algemeen, een belangrijk onderdeel van de activiteiten van deze dienst. Als gevolg van de groeiende vraag naar juridische bijstand in de sectoren ruimtelijke ordening, stedenbouw en administratief recht werd het kostendelende verlengstuk, dat gegroeid is vanuit IMD en ook de juridische dienstverlening omvat, uitgebreid met een specifieke dienstverlening inzake stedenbouwkundige vergunningsaanvragen. De dienstverlening is de laatste jaren uitgegroeid tot een algemene juridische dienstverlening in diverse gemeentelijke beleidsdomeinen. De bijstand inzake overheidsopdrachten is hierbij een belangrijke taak.

Eveneens neemt de juridische dienst het secretariaat van de Conferentie van Kempense burgemeesters waar.

Vanuit de juridische dienst werd ook de Interlokale Vereniging Milieuhandhaving Kempen opgericht (17 gemeenten, 7 politiezones en IOK), die samen met de politiezones en de gemeentelijke diensten invulling geeft aan de decretale gemeentelijke verplichtingen inzake milieuhandhaving.

1.2.5 Dienst grondverwerving

De dienst grondverwerving werkt zowel ten dienste van IOK als ten dienste van de gemeenten.

Voor IOK worden gronden verworven met het oog op de realisatie van bedrijventerreinen en sociale verkavelingen. Indien nodig wordt de dienst ook ingeschakeld voor verwervingen in functie van de werking van IOK of IOK Afvalbeheer.

De dienstverlening aan de gemeenten heeft betrekking op een zeer ruime en gevarieerde waaier aan activiteiten waarvoor grondverwerving noodzakelijk kan zijn. Voorbeelden zijn de realisatie van fietspaden, rooilijnen, rioleringen, containerparken, parkings, sport- en recreatieterreinen ... Door de in 2010 goedgekeurde statutenwijziging inzake de intergemeentelijke dienst grondverwerving in wederzijdse exclusiviteit, werd deze dienstverlening aan de gemeenten verankerd.

De bemiddeling inzake grondverwerving in opdracht van de gemeenten beperkt zich niet enkel tot de onderhandelingen zelf, maar kan indien nodig worden aangevuld met de voorbereiding of opmaak van een onteigeningsdossier en/of van de noodzakelijke plannen (opmetings-, rooilijn- en onteigeningsplannen). Deze aanvullende diensten worden uitgevoerd in nauwe samenwerking met de juridische dienst en de technische dienst.

Specifiek voor de fietspaddossiers die kaderen in een module 13 met het Vlaams Gewest, valt de vergoeding die de gemeente betaalt aan IOK voor de onderhandelingen inzake de grondverwerving onder de reële kosten die door het Vlaams Gewest worden vergoed.

1.2.6 Dienst industrieel beleid

Het ontwikkelen van een kwalitatieve basisinfrastructuur (lokale en regionale bedrijventerreinen, transportzone, dienstenzone, doorgangsgebouwen ...) voor de vestiging van nieuwe activiteiten is een belangrijk onderdeel van het takenpakket van deze dienst. Hiervoor wordt er voortdurend samengewerkt met de dienst grondverwerving, de technische dienst en IOK plangroep. De dienst industrieel beleid is verantwoordelijk voor de promotie, vestiging, begeleiding en opvolging van bedrijven. In 2015 werden ook acties in functie van duurzaam beheer, zoals bedrijventerreinmanagement, verder uitgevoerd.

1.2.7 Technische dienst

Het ontwerpen, de coördinatie van veiligheid en gezondheid, het aanbesteden en het opvolgen van de werken (industrie, sociale verkavelingen ...) en leveringen voor IOK is het omvangrijkste takenpakket van de technische dienst.

Eveneens worden in opdracht van de gemeenten en het provinciebestuur projecten uitgewerkt en uitgetekend (wegen, fietspaden, containerparken, onteigeningsplannen, indelingsplannen ...).

1.2.8 IOK plangroep

In de sector van de ruimtelijke ordening biedt IOK een divers gamma aan diensten aan. Deze dienstverlening gebeurt door IOK plangroep. IOK plangroep is opgebouwd rond een centraal team van ruimtelijke planners in nauwe wisselwerking met diverse IOK-diensten. Het team kenmerkt zich door een ruim opgebouwde ervaring en een zeer brede multidisciplinariteit.

De plangroep werkt in opdracht van gemeentebesturen en het provinciebestuur aan diverse planningsopdrachten (gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen, ruimtelijke uitvoeringsplannen, mobiliteitsstudies ...). Daarnaast worden ook relevante planprocessen nauwgezet opgevolgd. Verder wordt ook planologische ondersteuning geboden bij het woonbeleid en het industrieel beleid van IOK. In 2015 werd een 1ste verkenning uitgevoerd om deze dienstverlening aan te bieden vanuit de 'in house'-doctrine.

1.2.9 Dienst patrimoniumbeheer

De dienst patrimoniumbeheer staat in voor het facilitair beheer van alle gebouwen en sites van IOK en IOK Afvalbeheer. Dit omvat onder meer het beheer van het dagelijks onderhoud van alle

bestaande gebouwen en de opvolging van het ontwerp en uitvoering van nieuwe investeringen op bestaande of nieuwe sites.

In 2010 werden 171 pv-panelen geplaatst op het gebouwpatrimonium van IOK. Deze wekten in 2015 ruim 37.400 kWh aan elektriciteit op (equivalent van 10 gezinnen).

In 2015 verhuisde Welzijnszorg Kempen en de samenwerkende vzw's terug naar de campus aan de Antwerpseweg waar ze hun intrek namen in het opgefriste 'oude' kantoorgebouw. Samen met RESOC Kempen en DLight geven zij een nieuwe invulling aan het gebouw dat tot 2014 de administratieve diensten van IOK en IOK Afvalbeheer huisvestte.

Het in 2014 opgerichte huidige kantoorgebouw voor de administratieve diensten won in 2015 de Belgische Prijs voor Architectuur in de categorie 'niet-residentieel, privaat gebruik'.

1.2.10 Intercommunale milieudienst

De intercommunale milieudienst (IMD) is het verlengstuk van de gemeentelijke milieudiensten. Gezien de complexiteit van de materie werd bij uitbouw van de dienst geopteerd voor een interdisciplinair team.

Met technische en juridische adviesverlening komt IMD tegemoet aan een behoefte van milieuvraagbaak bij de gemeenten. Daarnaast biedt de dienst ondersteuning bij de uitvoering van het streekproject Kempen 2020.

1.2.11 Gemeenschappelijke interne dienst voor preventie en bescherming op het werk

De gemeenschappelijke interne dienst voor preventie en bescherming op het werk (GiD PBW) neemt voor de aangesloten lokale besturen de opdrachten en taken waar van een wettelijk verplicht in te stellen interne preventiedienst. Zo begeleidt de dienst IOK, IOK Afvalbeheer, Welzijnszorg Kempen, de gemeenten, de OCMW's en de politiezones bij het opzetten en in stand houden van een welzijnszorgbeleid voor zijn werknemers.

De cel veiligheid speeltterreinen ressorteert onder deze dienst als een aparte entiteit. Ze staat de gemeenten en OCMW's bij in de realisatie van en de controle op de gebruikersveiligheid van de eigen speeltterreinen.

1.2.12 Sociaal-culturele dienst

De sociaal-culturele dienst van IOK spitst zich toe op 2 sectoren: cultuur en sociale sector.

In de sociale sector levert IOK een aanzienlijke en logistieke bijdrage aan de werking van Welzijnszorg Kempen. IOK treedt op als facilitator voor verscheidene regionale initiatieven in de bredere welzijnssector. IOK verleent ondersteuning en huisvesting aan het secretariaat van Welzijnszorg Kempen, de vereniging van 27 OCMW's uit het arrondissement Turnhout. Deze vereniging, die opereert als zuiver openbaar bestuur volgens de organieke wet op de OCMW's, is niet alleen actief in de openbare sector met diverse initiatieven, maar profileert zich tevens als belangrijke partner in diverse vzw's in de welzijns- en gezondheidssector.

In de Kempense cultuursector was IOK vele jaren de drijvende kracht achter de concertreeksen in het kader van het Festival van Vlaanderen Mechelen-Kempen. Ondertussen wordt de organisatie verzorgd door de vzw Festival van Vlaanderen Mechelen. Sindsdien is IOK een partner van de vzw en een structurele sponsor.

2 Industrieel beleid

2.1 Grondverwerving

In samenwerking met de dienst grondverwerving en de afdeling vastgoedtransacties in Antwerpen, werd in 2015 een oppervlakte van 3,46 ha verworven, gesitueerd als volgt:

Tabel 5

Gemeente	Zone	Oppervlakte in m ²
Dessel	Stenehei 3 (terugkoop)	6.798
Geel	Hezeschrans	4.968
Geel/Laakdal	Eindhout	11.010
Heist-op-den-Berg	Heistsen Hoek	6.835
Turnhout	Veedijk (terugkoop)	5.023
Totaal		34.634

Deze 3,46 ha omvat 1,18 ha die door IOK op basis van de bijzondere verkoopvoorwaarden teruggekocht werd.

In 2015 werd door de raad van bestuur 1 onteigeningsplan definitief goedgekeurd, nl. de zone Geel 'Hezeschrans', met een oppervlakte van 9 ha.

2.2 Aanbesteding

In 2015 werd door de bestuursorganen goedkeuring verleend aan volgende werken, waarvoor de eigen technische dienst maximaal ingezet wordt bij de organisatie en opvolging:

Tabel 6

Bedrijventerrein	Aard van de werken	Kostprijs in euro excl. btw
Beerse-Zuid	Ontbossing	10.525
Geel Liessel	Sloopwerken	75.135
Geel Ossenbruul	Sloopwerken	8.040
Hoogstraten De Kluis	Sloopwerken	49.960
Totaal		143.660

2.3 Vestiging van bedrijven 2015

Tabel 7

Zone	Activiteit	Opp. in m ²	Bestaande tewerkstelling	Extra tewerkstelling
Arendonk Hoge Mauw				
I.A.H.	Groothandel in partijgoederen	5.000	3	3
PE Express	Koerierdiensten, transport	2.717	6	3
Balen Driehoek				
Gemini	Houtverwerkend bedrijf	3.096	2	5
Beerse Zuid				
Acol	Smeermiddelen en industriële gassen	5.000	7	2
PFL	Geluid- en lichttechnieken	5.479	13	2
Dessel Stenehei				
Van Bijlen	Uitbr. productie blokhutten, carports e.d.	6.798	-	4
Eindhout/Geel				
IOK Afvalbeheer	Logistiek	9.048	-	-
Heist-op-den-Berg				
AWAH	Touwtechnieken, hoogtewerken	2.500	18	5
De Cuyper-Peeters	Bouwbedrijf	2.500	6	1
Duyn	Groothandel in tuinklommen, laarzen e.d.	2.500	1	1

Zone	Activiteit	Opp. in m ²	Bestaande tewerkstelling	Extra tewerkstelling
Mattijs	Bouwmaterialen	15.404	6	2
Herentals Gooreind				
Groep Heylen	Bouw van displays	12.348	14	5
Kasterlee Tielen				
Alucan	Interieur- en schrijnwerk	1.100	1	1
Bosch	Bouwbedrijf	2.042	5	-
I.P.S.	Pompen, dichtingen	1.590	3	2
Noyens	Bouwbedrijf	1.555	-	1
Mebes	Etikettermachines	2.436	4	6
Pevo Dinkels	Tandtechnisch labo	2.749	36	-
Pglas	Glaswerken	1.390	1	2
Spoormans	Verhuring koelwagens en -containers	1.119	1	1
Verhulst	Carrosseriewerken	1.519	1	1
Laakdal Nikelaan				
's Jegers Transport	Uitbreiding transportbedrijf	4.926	-	25
's Jegers Logistiek	Uitbreiding opslag van goederen	5.305	-	25
Oud-Turnhout Bentel				
Distri Het Nest	Distributie van dranken	1.585	-	3
Retie Bempdekens				
BC Alu	Koepels, gevelbekleding	1.623	1	1
BVD	Uitbreiding zeefdruk	365	-	-
Meeus	Tuinpoorten	1.861	1	1
Mermans	Elektriciteits- en ventilatiewerken	2.084	2	1
Snollaerts	Groothandel in bloemen en planten	2.427	6	4
TSV	Poorten, omheiningen, automatisatie	2.307	4	3
Van de Perre-Janssens	Machines	6.455	8	2
Van der Veken	Fietsenbedrijf	2.903	5	4
Vermeiren	Betonwerken	2.203	2	2
Rijkevorsel Het Looi				
BD Etiketten	Drukwerken	2.500	3	3
Simons	Natuursteenbewerking	3.773	1	2
Verboven	Aluminiumwerken	2.500	5	1
Verlinden	Schrijnwerk	5.193	6	1
Turnhout Veedijk				
Aldi	Distributiecentrum	124.155	150	100
MCS	Poederlakkerij	6.000	8	7
Van Dun	Interieurinrichting en schrijnwerk	6.000	9	2
Van Rooijen	Uitbreiding logistiek bedrijf	45.941	-	100
Totaal	41	317.996	339	336

2.4 Evaluatie

Tabel 8

Jaar	Oppervlakte in ha	Aantal bedrijven	Extra tewerkstelling	Extra tewerkst. per ha
2011	19	26	279	14,7
2012	21	28	245	11,7
2013	22	43	213	9,7
2014	9	21	127	14,1
2015	32	41	336	10,5
Gemiddeld	20,6	32	240	11,6

Indien de verkoop van bedrijventerreinen over een periode van 5 jaar geëvalueerd wordt, was 2015 een topjaar. Alleen de extra tewerkstelling per ha ligt iets onder het gemiddelde. De toegewezen oppervlakte en het aantal transacties scoren beduidend beter dan het 5-jarig gemiddelde. Het hoge aantal dossiers is het gevolg van het feit dat in 2015 de lokale bedrijventerreinen te Retie en Tielen in gebruik konden genomen worden. De in het oog springende oppervlakte van 32 ha is grotendeels (18 ha) gesitueerd op het bedrijventerrein te Turnhout.

Buiten de voorziene 336 bijkomende arbeidsplaatsen zorgen de voorgenomen investeringen voor het verankeren van 339 bestaande jobs. 32 ha bedrijventerrein zijn samen goed voor 675 werkplaatsen, ofwel een tewerkstellingsgraad van 21 personen per ha. Uit eerder gevoerde enquêtes is gebleken dat de prognoses van de bedrijven na verloop van tijd 20 tot 40 % onderschat zijn. Mits deze correctie zal de tewerkstellingsgraad evolueren naar ca. 26 personen per ha, wat in de lijn ligt van de resultaten van de meest recente enquête van IOK omtrent het tewerkstellingseffect van bedrijventerreinen uit 2012.

Een andere tendens van de voorbije jaren wordt nogmaals bevestigd, namelijk de sterke dynamiek die uitgaat van de bestaande ondernemingen. Dit komt tot uiting in het feit dat van de 41 toewijzingen er 40 slaan op herlokalisaties en uitbreidingen binnen de regio.

Verder wordt gebroken met de trend dat de gemiddelde oppervlakte van de bedrijfskavels verkleint. In 2014 was dit 0,43 ha, in 2015 is dit gestegen naar 0,78 ha. Indien geen rekening gehouden wordt met de verkoop aan Aldi zou het gemiddelde evenwel dalen naar 0,48 ha.

Evenmin verrassend is de vaststelling dat opnieuw een groot deel van de kopers kan ondergebracht worden in de bouwsector (17 van de 41). Dan volgt de transport- en logistieke sector met 7 bedrijven.

Het merendeel van de beschikbare bedrijventerreinen is gesitueerd in de Noorderkempen.

In de Zuiderkempen, meer bepaald de as E313 – Albertkanaal, is de situatie op het vlak van beschikbare bedrijventerreinen nog steeds minder rooskleurig. Via nieuwe, zij het beperkte ontwikkelingen in Geel en Olen wordt getracht vanaf 2017 een oplossing te bieden.

2.5 Concrete projecten in functie van aanbodbeleid

2.5.1 Activeringsteams onbenutte bedrijfsperven

Medio 2013 startte IOK met de opvolging van resterende onbenutte percelen uit het voorgaande project onderhandelingsteams en van nieuw geselecteerde percelen, waaronder ook verouderde, verwaarloosde of onaangepaste bedrijventerreinen. Dit traject werd in 2015 gecontinueerd en door contacten met eigenaars werd sinds 2013 reeds een oppervlakte van 10,73 ha opnieuw vermarkt.

De opgemaakte studie voor de Transportzone in Hoogstraten om deze specifieke bedrijventerrein de noodzakelijke ontwikkelingskansen als een performante logistieke zone te geven, werd nog verder verfijnd in functie van de relatie tot het Business Centre Treeport (BCT – thematisch bedrijventerrein in Zundert rond de boomteeltsector) en de heersende problematiek rond de tankstations.

2.5.2 Studie herbestemming militair domein Weelde in Ravels

Na de afronding van het ruimtelijk-economisch deelonderzoek in 2013, werd in 2014 de studie naar de bouwfysische toestand opgestart en beëindigd. Parallel vond een marktverkenning naar gerichte doelgroepen plaats in 2014-2015. De 3 deelonderzoeken werden eind 2015 gefinaliseerd in een eindrapport dat goedgekeurd werd door de gemeente Ravels.

2.5.3 Brownfieldconvenant Zinkstraat in Balen

In 2014 werd gestart met de opmaak van een haalbaarheidsstudie (met o.a. masterplan) voor het verouderde bedrijventerrein Zinkstraat in Balen-Wezel, omwille van o.a. een onaangepaste ontsluiting, verouderde landschappelijke inbedding, nauwe verwevenheid met een woonkern, aanwezigheid ongebruikte gronden, laag imago, enz. waardoor het terrein niet langer aangepast is aan de huidige noden. Tijdens de stuurgroepvergaderingen van februari en september 2015 werd dieper ingegaan op de ontwikkelingsmogelijkheden van het noordelijk gedeelte, de ontsluiting met het bedrijventerrein in Lommel, de brug en het Kloosterplein. Op basis van deze stuurgroepvergaderingen zal de globale visie verder gefinaliseerd worden tegen begin 2016.

2.5.4 Business Centre Treeport (BCT) in Zundert – ontwikkeling Transportzone Meer

Sinds 2008 werden er diverse marktverkenningen, (haalbaarheids)onderzoeken en locatiestudies verricht en vond er nadien nauw overleg plaats tussen de betrokken gemeenten (Zundert, Breda en Hoogstraten), IOK en de organisatie Treeport om een locatie te vinden voor een thematisch bedrijventerrein rond de boomteeltsector. Hierbij werd de locatie 'Oekel' het meest geschikt

bevonden. Deze locatie omvat een gebied van ca. 52 ha en grenst in het noorden aan de Transportzone in Meer.

Belangrijk is dat het oudste gedeelte van de Transportzone (ca. 12,5 ha) eveneens betrokken wordt bij de verdere ontwikkeling van het BCT. De precieze invulling van de herontwikkeling wordt in 2016 geconcretiseerd.

2.6 Logistiek Innovatie- en Trainingscentrum (LITC)

In 2014 werd het Logistiek Innovatie- en Trainingscentrum op de Nike campus in gebruik genomen door vzw LiTC (stichtende leden Nike, Thomas More, KU Leuven).

Dit centrum heeft van bij het begin van de bouwfase een hoog ambitieniveau op vlak van duurzaamheid nagestreefd. Zo werd, als één van de eerste in Vlaanderen, de score 'outstanding' tijdens ontwerpfase behaald voor de BREEAM²-methode. Dit ambitieniveau is exemplarisch voor de voortrekkersrol die het centrum wil hebben binnen de logistieke sector. Het duurzame karakter van het gebouw wil de duurzame rol die het centrum beoogt op vlak van logistiek, benadrukken.

Momenteel is het centrum binnen de logistieke sector reeds gekend als een belangrijke ontmoetingsplaats voor vernieuwende en duurzame thema's. Getuige hiervan zijn de diverse themareeksen die recent werden opgestart door diverse stakeholders (Vlaams Instituut Logistiek, VOKA).

2.7 Open Manufacturing Campus (OMC)

In 2014 werden de grootste renovatiewerken van 2 gebouwen in functie van de realisatie van de Open Manufacturing Campus (OMC) op de huidige Philips-site in Turnhout beëindigd. OMC wil een belangrijke motor zijn voor het mee vorm en inhoud geven aan de industrie van de toekomst in Vlaanderen en wil een faciliterend kader bieden voor ondernemers. Vanuit de aanwezige high-tech manufacturing expertise wil OMC met partners nieuwe waarden creëren, die het ondernemerschap (versterkte industriële werkgelegenheid) ondersteunen en stimuleren.

In 2015 werkte de vzw OMC (stichtende leden SPK, Thomas More Kempen, Philips) verder aan de uitbouw van de OMC door de gerenoveerde gebouwen, met een omvang van 10.530 m² gelijkvloers en 3.039 m² op verdieping, aan te bieden aan ondernemers binnen voormelde doelstelling.

2.8 Bedrijventerreinmanagement en duurzaamheid op bedrijventerreinen

2.8.1 Project 'bedrijventerreinmanagement' op bestaande terreinen

Sinds medio 2011 is er een voltijdse bedrijventerreinmanager actief om het bedrijventerreinmanagement (BTM) in onze streek op te starten op de grotere bedrijventerreinen (o.a. 'Beerse-Zuid' in Beerse, 'De Kluis' in Hoogstraten, 'Heultje' in Westerlo/Hulshout, de bedrijventerreinen in Heist-op-den-Berg, in Turnhout en het hele ENA-gebied). In de loop van het project werden bijkomende zones binnen BTM opgenomen. Focus werd in 2015 gelegd op biodiversiteit, fietsbeleid, KGA en zwerfvuil, parkerende vrachtwagens in woonzones, enz.

Medio 2015 liep het project formeel af en werden de resultaten, opmerkingen en aanbevelingen opgenomen in een eindrapport dat overgemaakt werd aan Agentschap Ondernemen en Voka – Kamer van Koophandel Kempen.

In 2016 zal BTM gecontinueerd worden, al dan niet gebruik makend van externe financieringsbronnen (o.a. Vlaamse subsidies).

2.8.2 Bedrijventerreinmanagement op nieuwe terreinen

Naast het bedrijventerreinmanagement op bestaande bedrijventerzones wordt dit ook uitgevoerd op nieuwe bedrijventerzones. Startend met de bedrijventerzone REME in Olen/Westerlo, gevolgd door de bedrijventerzone FRAC in Turnhout en Bentel in Oud-Turnhout, werd in 2014 het

---

² BREEAM staat voor Building Research Establishment Environmental Assessment Method. Deze methode werd oorspronkelijk ontwikkeld door een Engelse onderzoekinstantie BRE (Building Research Establishment). BREEAM stelt een standaard voor een duurzaam gebouw en geeft het prestatieniveau weer.

bedrijventerreinmanagement op de bedrijvzones 'Beerse-Zuid' in Beerse en 'Veedijk' in Turnhout opgestart. In 2015 volgden de bedrijvzones 'Hoge Mauw' in Arendonk en 'Nikelaan' in Laakdal.

2.8.3 Duurzame bedrijventerreinen

Bij de inrichting van nieuwe bedrijventerreinen gaat steeds meer aandacht naar duurzaamheid, o.a. op vlak van gemeenschappelijk parkeren, gescheiden rioleringsstelsel, zuinig ruimtegebruik, bebouwingswijze, groenaanleg ... Bedrijventerreinmanagement zorgt dan voor continuïteit in de toekomst.

Ook het nastreven van een goede (multimodale) bereikbaarheid van de bedrijventerreinen blijft een centrale doelstelling. In het bijzonder werd in november 2015 de oostelijke ontsluiting gerealiseerd van het regionaal bedrijventerrein 'Nikelaan' in Laakdal/Meerhout tot aan het oprittencomplex in Ham. Daarnaast werd de studie voor een fietsverbinding tussen de 'Nikelaan' opnieuw opgestart met een voorziene realisatie einde 2016. Vervolgens werd tevens de doortrekking en de herinrichting van de ring in Retie gerealiseerd. Ten slotte werd de mobiliteitsstudie in de Noorderkempen en de uitvoering van het Masterplan voor de bewegwijzering in het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) opgevolgd in 2015.

In het licht van het Burgemeestersconvenant werd in 2015 een werkgroep opgericht om in het onthaalbeleid meer aandacht te schenken aan duurzame maatregelen voor en tijdens het bouwproces. Op vlak van windenergie werden in 2015 diverse projecten op bedrijvzones besproken, voorbereid of verder gefinaliseerd, waaronder de zones Beerse-Zuid in Beerse, Eindhoutseheide in Geel/Laakdal, Berkenbossen in Mol en Veedijk in Turnhout.

3 Sociaal grondbeleid

3.1 Realisaties van het voorbije decennium

Reeds in het midden van de jaren '60 van de vorige eeuw startte IOK met de uitbouw van een sociaal grondbeleid door middel van de realisatie van sociale verkavelingen.

In de periode 2000 tot en met 2015 konden zo 912 Kempense gezinnen, verspreid over 20 gemeenten, een betaalbare bouwgrond verwerven.

3.2 Grondverwerving voor verkavelingen

In 2015 werd 1ha 66a 60ca aangekocht in functie van de ontwikkeling van sociale verkavelingen.

Daarnaast werden in diverse projecten akkoorden gesloten onder de opschortende voorwaarde van het bekomen van een verkavelingsvergunning. Deze werkwijze beperkt het risico doordat de effectieve aankoop wordt uitgesteld tot een verkavelingsvergunning zekerheid biedt omtrent de ontwikkeling van het betrokken gebied.

Tabel 9: Overzicht grondverwervingen in 2015

Gemeente	Project	Oppervlakte
Balen	Deliestraat	19a19ca
Balen	Boschberg 2	75a58ca
Grobbendonk	Waterlaat	9a33ca
Herentals	Kapellenblok	46a45ca
Kasterlee	Melkstraat	16a05ca
Totaal		1ha66a60ca

Tabel 10: Overzicht wederinkopen in 2015

Gemeente	Project	Kavels
Balen	Boschberg	1
Kasterlee	Kerkenheide	1
Totaal		2

3.3 Vergunningen

Tabel 11: vergunde verkavelingen in 2015

Gemeente	Project	Aantal IOK-Kavels
Balen	Deliestraat	5
Rijkevorsel	Koekhoven 6	19
Totaal		24

Tabel 12: Projecten in voorbereiding in 2015

Gemeente	Project
Balen	Boschberg 2
Geel	Hollandsebaan
Geel	Dr. Van De Perrestraat
Grobbendonk	Waterlaat
Herentals	Kapellenblok
Herselt	Dorp
Hoogstraten	Achtelsestraat
Kasterlee	Melkstraat
Merksplas	Kleirijtse Driesen 2
Mol	Pastoor Wuytsstraat
Mol	Haaksstraat

Gemeente	Project
Balen	Boschberg 2
Ravels	Bovenheide

3.4 Verkoop van sociale bouwgronden

Tabel 13: Verkochte kavels in 2015

Gemeente	Project	Aanbod	Verkoop	Gemiddelde opp. per kavel in m ²	Gemiddelde prijs per kavel in euro
Geel	Gansakker	9	2	225,40	61.811,11
Hoogstraten	Capucieneboschen 2	13	1	307,30	85.961,54
Laakdal	Oost Molenveld 1b	22	5	376,17	62.604,17
Oud-Turnhout	Leege Darisdonck 3	1	1	240,00	68.000,00
Totaal		45	9		

3.5 Intercommunaal grondfonds

Eenzijds kon in 2015 een dotatie van 317.117,53 euro worden overgemaakt aan het grondfonds. Dit bedrag is afkomstig van de verkoop van kavels en van de aanrekening van boetes bij de niet-naleving van de IOK-verkoopsvoorwaarden.

Anderzijds werd het grondfonds in 2015 aangewend voor herinvesteringen in de gemeenten Herentals en Kasterlee voor een bedrag van 167.854,82 euro.

Gecumuleerd is thans een fonds ter beschikking van 3.345.132,31 euro.

Het IOK-deel binnen het grondfonds is volledig aangewend en heeft dus op 31 december 2015 een nulsaldo.

Tabel 14: Dotaties aan en aanwendingen van het grondfonds in 2015

Omschrijving	Historische opbouw	Dotatie	Aanwending	Saldo
	2002-2014	2015	2015	2015
Arendonk	333.620,02	1.557,50		335.177,52
Arendonk Hoogakkers (lot 12)				
Dessel	40.111,11			40.111,11
Herentals	3.925,00		3.925,00	0,00
Herentals Kapellenblok				
Herselt	98.142,27			98.142,27
Hoogstraten	426.637,25			426.637,25
Kasterlee	5.371,05		5.371,05	0,00
Kasterlee Melkstraat				
Laakdal	35.806,39			35.806,39
Meerhout	428,43			428,43
Merksplas	132.681,66			132.681,66
Nijlen	53.893,54			53.893,54
Olen	155.294,70			155.294,70
Oud-Turnhout	0,00	155.684,57		155.684,57
Oud-Turnhout Leege Darisdonck 3				
Ravels	561.632,17			561.632,17
Retie	133.210,94			133.210,94
Rijkevorsel	820.749,95			820.749,95
Vorselaar	16.142,92	1.316,70		17.459,62
Vorselaar De Schrans (lot 14)				
Vosselaar	378.222,20			378.222,20
Westerlo	0,00			0,00
Grondfonds deel IOK	0,00	158.558,76	158.558,76	0,00
Totaal	3.195.869,60	317.117,53	167.854,81	3.345.132,32

3.6 Evaluatie

In 2015 werden 9 kavels toegekend aan Kempense gezinnen. Tevens werden 24 IOK-kavels vergund.

Op 31 december 2015 heeft IOK een aanbod van 36 IOK-kavels te koop, verspreid over 3 gemeenten.

Eenzijds stellen we vast dat de tendensen van de afgelopen jaren zich verder doorzetten.

In de 1ste plaats betekent dit een sterk toegenomen samenwerking met privé-ontwikkelaars die een aanzienlijk deel van de schaarse gronden in handen hebben. In combinatie met de reeds langer bestaande samenwerking met de sociale huisvestingsmaatschappijen, leidt dit tot een gediversifieerd aanbod met een evenwichtige mix van privé-kavels, betaalbare IOK-kavels en sociale woningen.

Daarnaast zien we een duidelijke voortzetting van de tendens tot ruimtelijke verdichting. Dit kadert uiteraard in het principe van zuinig ruimtegebruik, maar ook in het betaalbaar houden van het aanbod. IOK speelt hier creatief op in met nieuwe woontypologieën en een focus op de kwalitatieve inrichting van de openbare ruimte, om verdichting te verzoenen met de vereisten op het vlak van leefbaarheid en duurzaamheid.

Tot slot blijven we in talrijke projecten geconfronteerd met de verplichting tot archeologische prospectie en eventueel volwaardig archeologisch onderzoek. Bij aanvang van het project vormt dit gegeven een onzekere factor die de analyse van de haalbaarheid van het project bemoeilijkt. Bovendien blijft het te betreuren dat de negatieve gevolgen, met name de vertraging van het project en het kostprijsverhogend effect, volledig worden afgewenteld op de ontwikkelaar.

Anderzijds tekenen zich ook nieuwe evoluties af.

Zo stelden we in 2015 een sterke vertraging vast in de verkoop van onze kavels. Deze vaststelling beperkt zich niet tot IOK, maar is een algemeen marktgegeven. Het is niet evident om alle oorzaken hiervan duidelijk aan te wijzen. Verschillende bronnen, waaronder de Confederatie Bouw, wijzen erop dat de verstrengde energienormen hierin een belangrijke rol spelen, gelet op de verhoging van de bouwkost die hiermee gepaard gaat. Ook wordt vastgesteld dat een deel van de traditionele (zelf)bouwers opkijkt tegen het bouwproces en op zoek gaat naar een (semi-) afgewerkte woning.

Om in te spelen op de wijzigende vraag en op de ruimtelijke uitdagingen die gepaard gaan met verdichting, onderzoekt IOK de mogelijkheid om, in samenwerking met private partners, het aanbod uit te breiden met afgewerkte woningen. Het project Gansakker te Geel vormt een mogelijkheid om te fungeren als pilootproject. Een voorstel ter zake zal in 2016 aan de beleidsorganen worden voorgelegd.

4 Dienstverlening aan de gemeenten

4.1 Technische dienstverlening

IOK technische dienst biedt logistieke ondersteuning bij het woonbeleid en het industrieel beleid van IOK. Het ontwerpen, de coördinatie van de veiligheid en gezondheid, het aanbesteden en het opvolgen van de uitvoering der werken zowel voor bedrijvenzones, sociale verkavelingen, de afvalverwerkingsinstallaties en leveringen voor IOK vormen het omvangrijkste takenpakket van de technische dienst.

Concreet werd in 2015 onder meer voor volgende IOK-projecten logistieke ondersteuning geboden:

- ontwikkeling van sociale verkavelingen te Balen, Geel, Grobbendonk, Herentals, Herselt, Hoogstraten, Kasterlee, Laakdal, Merksplas, Mol, Oud-Turnhout, Ravels, Rijkevorsel, Vorselaar en Vosselaar
- ontwikkeling van bedrijvenzones te Geel, Heist-op-den-Berg, Herentals, Hoogstraten, Kasterlee, Laakdal, Mol, Ravels, Retie en Rijkevorsel
- ontwikkeling van de gemengde regionale bedrijventerreinen in het Regionaalstedelijk Gebied Turnhout (Beerse-Zuid, Bentel, Veedijk), Hoogstraten (De Kluis) en Arendonk (Hoge Mauw)
- diverse afvalverwerkingsinstallaties zoals de ophaaldienst, de composteringsinstallatie, de mechanisch-biologische scheidingsinstallatie, milieubedrijven en de verscheidene intercommunale containerparken

Meestal wordt de uitvoering van de infrastructuurwerken voor de woon- en bedrijvenzones voorafgegaan door een archeologisch onderzoek. Dit onderzoek kan bestaan uit een bureaustudie, booronderzoeken, proefsleuvenonderzoek en/of volwaardige archeologische opgravingen.

In 2015 werden er o.a. in Herentals, Kasterlee, Laakdal, Ravels, Rijkevorsel en Vorselaar archeologische onderzoeken uitgevoerd.

De technische ondersteuning aan IOK plangroep voor de opmaak van diverse provinciale RUP's, gemeentelijke RUP's en andere gemeentelijke planningsopdrachten behoort ook tot het takenpakket. In 2015 werden o.m. opdrachten uitgevoerd voor Arendonk, Baarle-Hertog, Beerse, Dessel, Geel, Heist-op-den-Berg, Herentals, Herenthout, Hoogstraten, Kasterlee, Lille, Merksplas, Mol, Oud-Turnhout, Ravels, Retie, Rijkevorsel, Vorselaar, Vosselaar, Westerlo en het Provinciebestuur Antwerpen.

Eveneens worden reeds meer dan 50 jaar in opdracht van de gemeenten en het provinciebestuur projecten ontworpen, uitgewerkt en opgevolgd tot na de realisatie. Deze opdrachten omvatten diverse infrastructuurwerken zoals het onderhoud van bestaande wegen, nieuwe wegenis- en rioleringswerken, fietspaden, containerparken ... inclusief de veiligheidscoördinatie.

De opmaak van gemeentelijke onteigeningsplannen, opmetingsplannen, rooilijnplannen en allerhande indelingsplannen behoort ook reeds jaren tot de opdrachten van de technische dienst.

Door haar jarenlange en rijke ervaring heeft IOK technische dienst hierbij een belangrijke expertise opgebouwd, niet enkel door het concipiëren van plannen, maar bovendien door daadwerkelijke uitvoering op het terrein van verschillende eigen projecten (aanleg industriezones, ambachtelijke zones, sociale verkavelingen – samenwerking met diverse bouwmaatschappijen zowel in de huur- als de koopsector).

Een planmatige aanpak en tegelijk uitvoeringsgericht werken, het respect voor de bestaande toestand en het verenigen van de vormvereisten en de gebruiksvereisten, in overleg met het opdrachtgevend bestuur, leiden tot een project van hoge kwaliteit én de garantie voor een probleemloze uitvoering op het terrein. De uitvoerbaarheid wordt immers gehanteerd als uitgangspunt voor een optimale dienstverlening.

IOK Technische Dienst beschikt over een multidisciplinair team van deskundigen. Deze groep bestaat uit ingenieurs, architecten, landmeters, topografen, bouwkundig tekenaars, werftoezichers, veiligheidscoördinatoren en een landschapsarchitect. De veiligheidscoördinatoren, toezichers, architecten en ingenieurs hebben allen een jarenlange ervaring met betrekking tot het ontwerp en de uitvoering van diverse werken. Verder vullen zij elkaar perfect aan wat betreft hun kennis en vaardigheden en worden ze voldoende ondersteund door een uitgebreide en goed uitgeruste administratie.

De technische dienst steunt tevens op de kennis van de andere diensten van IOK en IOK Afvalbeheer, o.a. IOK plangroep, juridische dienst, milieudienst en veiligheidsdienst (GiD PBW). Zodoende kan een grondige kennis van lokale, regionale en nationale wetgeving en reglementering

verzekerd worden. Elk van deze diensten kan nl. de problemen en mogelijkheden m.b.t. realisatie ervan benaderen vanuit haar specifieke invalshoek. Deze gegarandeerde interne samenwerking, die in formele en spontane overlegstructuren werd vastgelegd, kan de inhoudelijke kwaliteit alleen maar ten goede komen.

Veel aandacht wordt besteed aan interne communicatie en collegialiteit, want mede op die manier worden kennis en vakmanschap van de verschillende medewerkers verenigd en ontstaat het professionele team van vandaag. Ter optimalisering van deze interne verstandhouding worden medewerkers gecoacht door de leidinggevende diensthoofden.

Verder kan worden aangestreept dat de technische dienst uitsluitend werkt in dienst van en in samenwerking met openbare besturen. In samenhang met de eigen werking van IOK als openbaar bestuur garandeert dit vanzelfsprekend een vlotte samenwerking en communicatie met overheidsdiensten op alle niveaus.

Op basis van voormelde deskundigheid, een goed gestructureerd overleg tussen de verschillende disciplines en een permanente uitwisseling van kennis en ervaringen worden evenwichtige voorstellen en plannen uitgewerkt. Complexe problemen en hun ruimtelijke impact worden efficiënt aangepakt. Hierdoor wordt het mogelijk om binnen de vooropgestelde termijnen documenten van technisch hoogwaardige kwaliteit af te leveren.

Ervaring en expertise worden uiteraard ook regelmatig aangevuld met de nodige bijkomende opleidingen. Permanente vorming en opleiding vormen het uitgangspunt voor een kwaliteitsvolle aanpak. De regelgeving met betrekking tot de waterhuishouding en het grondverzet, en de wetgeving overheidsopdrachten evolueren snel. Om de kennis hierover up-to-date te houden worden op geregelde basis studiedagen en opleidingen gevolgd o.m. bij Vlaro, NAV en BBG.

Het voorbije jaar werden opdrachten uitgevoerd ter realisatie van verscheidene infrastructuurwerken voor verschillende gemeenten uit het werkingsgebied. Ook werd beroep gedaan op IOK voor het opmaken van opmetingsplannen, rooilijn- en onteigeningsplannen. Opmetingen en/of ontwerpen ter realisatie van fietspaden werden onder meer in 2015 opgemaakt in opdracht van Beerse, Hulshout, Kasterlee en Lille.

4.1.1 Ontwerp

Aan volgende opdrachten voor realisatie van infrastructuurwerken werd in 2015 gewerkt:

Tabel 15: Opdrachten voor infrastructuur in 2015

Gemeente	Project
Balen	Parking school Schoor
Heist-op-den-Berg	Verkaveling Moerstraat
Heist-op-den-Berg	Klein Laarstraat Drenkstraat
Heist-op-den-Berg	Riolering Noordrand Industriepark
Heist-op-den-Berg	Woonwagenpark
Heist-op-den-Berg	Hazepad fase 3
Herenthout	Heraanleg kruispunt Verbistlaan Punt Brannekensstraat
Herselt	Containerpark
Hulshout	Toegangsweg Mgr. Raeymaekersstraat
Kasterlee	Fietspad N134
Lille	Fietspad N134
Lille	De Lilse Bergen
Vorselaar	De Schrans

4.1.2 Veiligheidscoördinatie

In uitvoering van het KB van 2001-01-25 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen werd voor de volgende projecten door IOK, in opdracht van de gemeentebesturen, de veiligheidscoördinatie uitgevoerd:

Tabel 16: Opdrachten voor veiligheidscoördinatie in 2015

Gemeente	Project
Heist-op-den-Berg	Klein Laarstraat Drenkstraat
Heist-op-den-Berg	Ontwerp Hazepad fase 3
Herenthout	Verbistlaan, Punt, Brannekensstraat
Kasterlee/Lille	Fietspad N134

4.1.3 Rooilijn- en onteigeningsplannen

Tabel 17: Rooilijn- en/of onteigeningsplannen waaraan gewerkt werd in 2015

Gemeente	Rooilijn- en onteigeningsplan
Geel	RL Tessenderloseweg
Hulshout	RL J. Verhaegenlaan
Hulshout	RL Plantsoenenstraat
Hulshout	RL Heibaan
Lille	RL en onteigeningsplan fietspad N134
Oud-Turnhout	RL Hoge Mierdse Heide

4.1.4 Projectregie

In 2013 is IOK gestart met een nieuwe dienstverlening, zijnde het begeleiden van de gemeentebesturen bij het uitvoeren van complexere bouw- en infrastructuurwerken.

Deze dienstverlening omvat onder meer volgende diensten:

- volledige begeleiding procedure voor aanstelling ontwerper/architect: dit omvat de inhoudelijke uitwerking van de administratieve en technische bestekteksten evenals de assistentie bij het opstellen van het gunningsverslag;
- nazicht van de administratieve delen van de bestekken voor aanstelling aannemer(s), het nazicht van de technische onderdelen is in principe niet inbegrepen;
- nazicht van het gunningsverslag voor aanstelling aannemer(s) opgemaakt door de ontwerper/architect;
- adviesverlening op afroep: technisch advies bij vragen of problemen, evenals het begeleiden van vergaderingen met aannemers/ontwerper/architect.

In 2015 werden volgende opdrachten uitgevoerd:

- Hoogstraten: ontwerp, bouw en financiering van een buitenschoolse kinderopvang en schoolgebouw
- Kasterlee: ontwerp en bouw van een speelpaviljoen 'Rulheyde'

4.2 Secretariaat hoofden gemeentelijke technische diensten

IOK neemt het secretariaat waar van de vergadering van de werkgroep 'hoofden gemeentelijke technische diensten'. In 2015 werd 4-maal samengekomen. Voor de vergadering en activiteiten werden personeelsleden uitgenodigd van de technische diensten van alle bij IOK aangesloten gemeenten.

De onderwerpen van dit jaar waren onder meer:

- onderhoud van gebouwen en wegen
- winterdienst versus permanentietoelage
- AGIV-GRB
- GRB-specificaties en verwerking ervan in lastenboeken opgemaakt via 3P
- toelage op het loon bij uitvoeren van begravingen in de grond en opgravingen van stoffelijke resten
- toepassing tijdelijke werkloosheid van gemeentearbeiders tijdens de wintermaanden
- toelichting korte broeken voor gemeentearbeiders

- conditiemeting van gebouwen: welke gemeente heeft er interesse in een dienstverlening door IOK?
- toelichting GRB
- onderhoud onverharde wegen
- onkruidbestrijding
- toelichting Kempen 2020
- toelichting Natuurtechnische Milieubouw (NMTB)
- presentatie 'bivriendelijke gemeente'
- groepsaankopen IOK: bespreking nieuwe trajecten 2016
- kilometerheffing op voertuigen boven 3,5t

4.3 Grondverwerving

Reeds vanaf 1983 vragen gemeentebesturen om bijstand te verlenen bij de praktische afhandeling van grondverwervingsdossiers. Het betreft grondverwerving in functie van de realisatie van fietspaden, rooilijnen, rioleringen, containerparken, parkings, sport- en recreatieterreinen ...

De meeste verwervingen worden volledig in der minne gerealiseerd.

Ook in 2015 werd, in nauw overleg met het bestuur en de administratieve diensten van de betrokken gemeenten, bemiddeld bij de grondverwerving voor specifieke gemeentelijke projecten.

Tabel 18: Overzicht grondverwervingsdossiers 2015

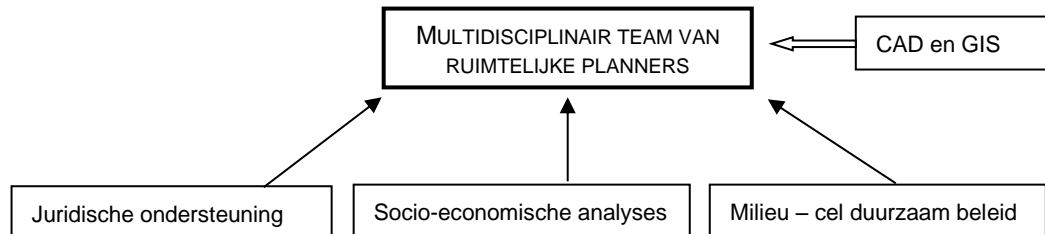
Gemeente	Project
Arendonk	Vroenteweg
Balen	Fietspad N136 Fietspad N18 Steegsebaan/Molenstraat Toegang Ruiteweg
Beerse	Gierlebaan
Dessel	Riolering Turnhoutsebaan Fase 2
Geel	Fietspad N126 Tessenderloseweg
Heist-op-den-Berg	Impulsstraat/Geuzenstraatje Oude Mechelbaan Sport- en landschapspark Fietspad N10 Fietspad Kruisstraat
Herentals	Schaliken Boerenkrijglaan Koulaak
Hulshout	Plantsoenenstraat Heibaan E.A.
Kasterlee	Fietspad N134 Fietspad Olensteenweg Containerpark Lille/Kasterlee
Laakdal	Tulpenstraat Toegang sportinfrastructuur Rauwstraat
Lille	Fietspad N134 Containerpark Lille/Kasterlee
Meerhout	Fietspad N126 Kiezel
Mol	Fietspad N136
Rijkevorsel	Sint-Jozef 2 Parking Kruispad Gansheideweg
Turnhout	Schoolgebouw Herentalsstraat Zierenbosstraat

4.4 Ruimtelijke planning IOK plangroep

4.4.1 Multidisciplinair planningsteam met interdisciplinaire ondersteuning

In de sector van de ruimtelijke ordening biedt IOK een divers gamma aan diensten aan. Deze dienstverlening gebeurt door IOK plangroep. IOK beschikt over een deskundig ruimtelijk planningsteam waarin ervaring en een zeer brede multidisciplinariteit belangrijke troeven zijn.

IOK plangroep is opgebouwd rond een centraal team van ruimtelijke planners in nauwe wisselwerking met diverse IOK-diensten, zoals weergegeven op onderstaande figuur.

Met een brede multidisciplinariteit binnen het planningsteam enerzijds en de interdisciplinaire ondersteuning vanuit andere IOK-diensten anderzijds, beschikt de plangroep over belangrijke troeven voor een integrale aanpak. Een integrale aanpak is niet alleen wenselijk om ruimtelijke kwaliteit te bereiken, maar wordt vandaag steeds meer juridisch en beleidsmatig verankerd (watertoets, passende beoordeling, planMER(screening), duurzaam beleid ...). Ook de juridische 'reflex' wordt beschouwd als een belangrijke meerwaarde. Het garandeert enerzijds dat voorschriften getoetst worden op hun wettelijke steekvastheid en draagt anderzijds bij tot een efficiënte benutting van het juridische instrumentarium om wensbeelden te realiseren.

Op basis van deskundigheid, een goed gestructureerd overleg tussen de verschillende disciplines en een permanente uitwisseling van kennis en ervaringen worden evenwichtige voorstellen en plannen uitgewerkt. Permanente vorming en opleiding zorgen voor een eigentijdse benadering.

Verkenningstraject in-house dienstverlening

Sinds het arrest Coditel (2008) moet een bepaald dienstverband beschouwd worden als een in-house opdracht mits voldaan is aan een aantal criteria met betrekking tot interne controle. Concreet kunnen de IOK-vennoten vandaag gebruik maken van IOK dienstverlening op afroep (bijvoorbeeld ruimtelijke planning) zonder het voeren van een procedure overheidsopdrachten. Intussen werd deze rechtspraak in Europese regelgeving verankerd en wordt Vlaamse verankering voorbereid.

Voor IOK is er een onverzoenbaarheid tussen enerzijds het meedingen bij overheidsopdrachten als marktspeeler en anderzijds het optreden als in-house speler voor vennoten. Dit betekent dat een keuze moet gemaakt worden. Om haar strategische positionering in dit verband te bepalen, werd in opdracht van de bestuursorganen een rondgang van alle colleges in de Kempen georganiseerd om de stem van alle colleges te horen. De feedback vanuit deze rondgang vormt de basis voor een definitieve keuze in 2016.

In-house dienstverlening heeft in de eerst plaats zijn effect op de activiteiten van IOK plangroep en IOK technische dienst. Daarnaast kunnen ook nog een aantal andere (nieuwe) vormen van dienstverlening gevat worden door deze problematiek.

4.4.2 Opdrachten

Een 1ste groep van opdrachten heeft betrekking op ondersteuning van gemeenten en provincie inzake een brede waaier aan planologische taken:

- opmaak gemeentelijke structuurplannen
- opmaak gemeentelijke en provinciale uitvoeringsplannen
- andere planologische opdrachten zoals masterplannen, dichtheidsbeheerplannen, richtlijnenboeken ...
- ondersteuning gemeenten inzake projectregie gebiedsontwikkeling
- intergemeentelijke kwaliteitskamer

Daarnaast biedt IOK plangroep intern ondersteuning aan planologisch-ruimtelijke voortrajecten/vraagstukken van andere vormen van dienstverlening:

- ontwikkeling bedrijventerreinen

- ontwikkelen woonzones
- ontwikkeling sites IOK Afvalbeheer

Daarnaast voert IOK plangroep ruimtelijk-stedenbouwkundige opdrachten uit met streekbelang.

Tabel 19: Overzicht lopende dossiers 2015 IOK plangroep

Opdrachtgever	Opdracht
Arendonk	RUP Containerpark
Baarle-Hertog	RUP Woonbeleid RUP lokaal bedrijventerrein
Balen	Project Nyrcstar/Zinkstraat Structurele planologische ondersteuning Masterplan binnengebied Olmen Dichtheidsbeheerplan - richtlijnenboek Woonzone (WZ) Boschberg Fase II en III Eerstelijns stedenbouwkundige ondersteuning
Beerse	RUP Zonevremde recreatie Fietspad Biodiversiteit Beerse Zuid
Dessel	WZ Elsackers 2
Geel	RUP Zonevremde recreatieve voorzieningen Herziening GRS Inrichtingsstudie RUP Sint-Dimpnaplein 2012 Inrichtingsstudie RUP Groene Long Holven RUP containerpark Innovatiepark - wetenschapspark Eandissite IOK/WZ Dr. Vandeperrestraat
Grobbendonk	WZ Waterlaat
Heist-op-den-Berg	Inrichtingsstudie Binnengebied Neerweg – Keverstraat RUP Park Hof ter Laken RUP Noordrand Industriepark Masterplan Heistsen Hoek Herziening RUP Kern Wiekevorst
Herentals	Richtlijnenboek - projectregie Hannekenshoek-Vennen WZ Kapellenblok Bedrijvenzone (BZ) Langepad BZ Dikberd
Herselt	WZ Dorp
Hoogstraten	RUP nr 19 Herinrichting Aertselaarplein Stedenbouwkundige verordening Kleinstedelijk Gebied (KSG) De Kluis WZ Achtelsestraat WZ Capucienebossen Herstructureringsproject Transportzone Meer Ontwikkelingsstrategie Meerle-Dorp Actualisatie woningbehoeftestudie
Kasterlee	RUP Containerpark Kasterlee/Lille RUP Witte Bergen
Laakdal	RUP Recreatiezone Kapelleberg RUP lokaal bedrijventerrein Fietspad Langvoort Vorstudie zone school Klein-Vorst WZ Wijngaardbos
Lille	RUP Sportinfrastructuur RUP Containerpark Kasterlee/Lille Lokaal bedrijventerrein
Meerhout	RUP Melsebaan-Lil Masterplan Site Lucas-Havep RUP Zeggeman Herziening GRS
Merkspas	RUP Mierenweg RUP Oude Baan

Opdrachtgever	Opdracht
	RUP Veldenberg
	RUP De Hees
	RUP Kapel Geheul
	RUP Kleirijtse Driezen
	RUP De Hees-woonperceel Moerstraat
	RUP Wonen Kazerne Merksplas on hold
	RUP Zonevreemde bedrijven
Mol	RUP Sport
	RUP Verlipark - heropstart
	Open Ruimte In-Zicht – Burgerparticipatie
	WZ Haaksstraat
	RUP Berkenbossen
Nijlen	RUP Kern Kessel
	RUP Katerstraat
Oud-Turnhout	RUP Zonevreemde bedrijven
	RUP Parkgebied
Ravels	RUP Zonevreemde bedrijven 4
	Herziening BPA Sportpark Ravels
	RUP Baetenheide
	RUP Weelde Depot
	Uitbreiding Lokaal Bedrijventerrein Poppel
	WZ Bovenheide
	Eerstelijns stedenbouwkundige ondersteuning
Retie	RUP Zonevreemde bedrijven 2
	RUP Herziening Vossekot
	Voorstudie Weekendverblijven
	Masterplan De Vest
	Masterplan Klein Neetje
	RUP Bufferbekken Bempdekens
	Richtlijnen meergezinswoningen
	Masterplan rand gemeentepark
Rijkevorsel	RUP Zonevreemde bedrijven
	RUP Heerbaan
	RUP Events Catering Bevers
	Dichtheidsbeheerplan
	2 dossiers Intergemeentelijke Kwaliteitskamer Ruimtelijke Ordening (IKRO)
	Projectregie Sas
Turnhout	Bentel Noord
	Veedijk Fase II
Vorselaar	RUP Kern Vorselaar
	WZ Van de Wervelaan
	Lokaal bedrijventerrein Sassenhout
Vosselaar	RUP Kleine Landeigendom
Westerlo	Richtlijnenboek kern Westerlo
	Screening wonen
	1 dossier IKRO
Provincie	PRUP Pinken te Dessel
	PRUP Keiheuvel te Balen
	PRUP's Afbakening KSG Heist-op-den-Berg
	PRUP's Afbakening KSG Herentals
	PRUP Hof Ter Laken Heist op den Berg
Regioproject	Religieus patrimonium

Gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen

IOK Plangroep is auteur van de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen van 14 buitengebied-gemeenten (Arendonk, Baarle-Hertog, Herenthout, Herselt, Hulshout, Kasterlee, Lille, Meerhout, Merksplas, Nijlen, Retie, Vorselaar, Westerlo) en 1 stedelijk gebied (Mol). Als gevolg van de herziening van het provinciale structuurplan RSPA zijn verschillende gemeenten gestart met een (beperkte) herziening, in de 1ste plaats in functie van afstemming op het vernieuwde beleidskader. IOK plangroep begeleidt de herziening GRS van 2 gemeenten.

Ruimtelijke uitvoeringsplannen en andere beleidsplannen

Na goedkeuring van hun 1ste GRS zijn de meeste gemeenten onmiddellijk gestart met de opmaak van gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's). IOK plangroep is opdrachthouder van diverse gemeentelijke RUP's, naast andere gemeentelijke planningsopdrachten. Ook in opdracht van de provincie Antwerpen werden in 2015 opnieuw planningstaken uitgevoerd. De opmaak van RUP's gaat telkens gepaard met de opmaak van een screening op planMER, dan wel de begeleiding van de opmaak van een planMER door de aangestelde onderaannemer.

Projectregie gebiedsontwikkeling

Een nieuwe vorm van ondersteuning is 'projectregie gebiedsontwikkeling'. Deze dienstverlening gaat een stuk verder dan begeleiding van een gemeente in een planologische traject: het behelst ook het vervolgetraject om tot effectieve realisaties te komen, zoals het uitwerken van businesscases, marktverkenning, zoeken van potentiële investeerders, organisatie pps,...

Elk van de nodige expertises is aanwezig binnen IOK maar het aanbod als totaalpakket is recent en vereist in aanvangsfase de nodige expertise opbouw, o.m. door kennisuitwisseling met collega-intercommunales en specifieke opleidingstrajecten. In 2015 werden hiervoor de eerste stappen gezet.

Projectwerking woonbeleid en industrieel beleid IOK

Binnen het luik 'projectwerking' is IOK plangroep actief betrokken (planologische ondersteuning) bij het woonbeleid en het industrieel beleid van IOK. In de 1ste plaats gebeurt dit door opvolging van hogere planprocessen die het toekomstig kader uittekenen voor deze beleidsdomeinen (afbakingsprocessen van klein- en regionaalstedelijke gebieden, ruimtelijke uitvoeringsplannen met betrekking tot nieuwe bedrijventerreinen, gewestelijke studie met betrekking tot het Economisch Netwerk Albertkanaal, opmaak dossiers voor aanvraag principieel akkoord met betrekking tot het aansnijden van woonuitbreidingsgebied ...).

Sinds 2010 is de 'projectwerking' operationeel. De projectwerking staat voor een gestructureerde integrale aanpak van streekontwikkelingsprojecten (woonbeleid – industrieel beleid – duurzame ontwikkeling – ruimtelijke planning ...). Op die manier kan het aspect duurzame ruimtelijke ontwikkeling van bij aanvang tot uitvoering in een project geïntegreerd en opgevolgd worden. Transparantie en overleg zijn daarbij sleutelwoorden. Kwaliteit en aandacht voor duurzame ontwikkeling (binnen de randvoorwaarden van kostenefficiëntie) zijn sleutelbegrippen in deze projectwerking. Voor verkavelingsprojecten betekent dit onder meer de integratie van het iTi concept en andere duurzaamheidsaspecten.

Voor een overzicht van de activiteiten in dit verband wordt verwezen naar tabel 19.

Eerstelijns planologische en stedenbouwkundige ondersteuning

Eerstelijns-ondersteuning van stedenbouwkundige diensten is al geruime tijd onderdeel van het aanbod van IOK plangroep. Op vraag van een gemeente ontleent het team een expert om op tijdelijke basis en in situ ondersteuning te bieden binnen de gemeentelijke stedenbouwkundige dienst. In 2015 hebben een 2-tal gemeenten van deze ondersteuning gebruik gemaakt.

Recenter en steeds groeiend is de vraag van gemeenten tot (eerstelijns) planologische ondersteuning. IOK plangroep biedt daarbij ondersteuning bij beoordeling van (complexe) verkavelingsaanvragen e.d. Indien de gemeentelijke stedenbouwkundige dienst geconfronteerd wordt met een dergelijk complex dossier, kan zij steeds beroep doen op de expertise van IOK plangroep. In bepaalde gevallen kan ook ontwerp onderzoek en het uitwerken van alternatieven een onderdeel vormen van de planologische ondersteuning.

In 1ste instantie betrof het een ad hoc ondersteuning op basis van concrete dossiers.

In het verlengde hiervan werd door een aantal gemeenten tevens ondersteuning gevraagd voor een meer structurele vorm van planologische begeleiding, o.m. bij het heroriënteren en/of begeleiden van planologische processen (Balen, Geel).

Intergemeentelijke kwaliteitskamer (IKRO)

In 2014 werd – op vraag van enkele gemeentebesturen en na interessepeiling bij alle aangesloten gemeenten – een Intergemeentelijke Kwaliteitskamer Ruimtelijke Ordening (IKRO) opgericht.

De intergemeentelijke kwaliteitskamer is een adviescommissie voor ruimtelijke projecten binnen het IOK-werkingsgebied. De IKRO bestaat uit interne en externe experts op het vlak van architectuur, landschapsarchitectuur, duurzaamheid en ruimtelijke planning. De IKRO biedt een onafhankelijke en deskundige ondersteuning bij beoordeling van projectaanvragen in het streven naar een goede

ruimtelijke kwaliteit. Aan de hand van een aantal criteria stuurt en geeft de kwaliteitskamer suggesties aan kleinere en grotere projecten met als doel een efficiënter ontwerpproces en een hogere ontwerp kwaliteit.

Regioproject 'Toekomst van de parochiekerken'

Op vraag van de Conferentie van Kempense burgemeesters werd in 2014 gestart met informatieverstrekking aan de gemeenten door de organisatie van een 2-daagse cyclus over de 'Toekomst van de parochiekerken'. Hiervoor werden vertegenwoordigers van gemeentebesturen, kerkbesturen en parochieteams uitgenodigd. Bij de organisatie werd beroep gedaan op de inbreng van het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur (CRKC) en het bisdom Antwerpen. In 2015 werd een 2de netwerkmoment georganiseerd met dezelfde partners. Tijdens dit regionaal kennisplatform werd een concreet actieplan voor trajectbegeleiding van de Kempense gemeentebesturen voorgesteld. Als voorbeeld werd de totstandkoming van het parochiekerkenplan van Mol duidelijk en uitvoerig toegelicht.

In 2016 zal IOK de gemeenten die dat wensen verder ondersteunen bij dit lokale proces. IOK zal verder onderzoeken welke intergemeentelijke initiatieven kunnen ontplooid worden om dit lokale proces te ondersteunen. Hierbij wordt o.m. gedacht aan de oprichting van een regionaal kennisplatform, een trajectbegeleiding van Kempense gemeentebesturen en haalbaarheidsonderzoeken.

4.4.3 Opvolging planprocessen

IOK plangroep volgt nieuwe ontwikkelingen (beleid, wetgeving) op de voet om hier maximaal op te kunnen inspelen vanuit de gemeentelijke behoeften. In dit kader werden onder meer onderstaande planningsprocessen in 2015 verder opgevolgd.

Opvolging Vlaamse planprocessen

- voorbereiding Beleidsplan Ruimte Vlaanderen – ontwerp witboek (vervolg RSV)
- operationeel uitvoeringsprogramma AGNAS (Afbakening van de Gebieden van Natuurlijke en Agrarische Structuur)
- herziening Sigmaplan

Opvolging provinciale planningsprocessen

- kaderplan Kempense Meren
- andere ruimtelijke processen in de regio (verkenning heropstart Berkenbossen ...)

4.4.4 Verdere uitbouw van IOK-GIS

Externe dienstverlening

Sinds 2013 biedt IOK antwoord op de behoefte bij de lokale besturen aan ondersteuning op maat om de gemeentelijke GIS-ontwikkeling verder uit te rollen. De lokale GIS-verantwoordelijken hebben behoefte om de ervaringen uit te kunnen wisselen binnen de eigen regio. Om bij te dragen aan een netwerk van competente GIS-ambtenaren binnen de Kempense gemeenten organiseert IOK jaarlijks een aantal intergemeentelijke GIS-overlegmomenten waarop alle GIS-coördinatoren of -verantwoordelijken uit het werkingsgebied uitgenodigd worden om kennis te delen, ervaringen uit te wisselen, knelpunten aan te kaarten ... In 2015 werden opnieuw 2 overlegmomenten georganiseerd voor de gemeentelijke GIS-coördinatoren.

Nieuw was de vraag van een aantal gemeenten of IOK ondersteuning kon bieden inzake het ter beschikking stellen van een (deeltijdse) eerstelijns GIS-coördinator. Hierop werd een bevraging georganiseerd bij alle gemeenten inzake hun behoeften. Tevens werd gepeild naar eventuele behoeften inzake een tweedelijns ondersteuning GIS. Op basis van de resultaten van deze enquête worden in 2016 op de nodige stappen gezet op niveau van de bestuursorganen.

Interne dienstverlening

Vanuit IOK plangroep werd in 2015 verder gewerkt aan de opbouw van de interne geodatabank met voor IOK relevante ruimtelijke data. Deze databank staat ten dienste van elke IOK-dienstverlening, zowel door verwerking in project-gebaseerde desktop-GIS-software als door raadpleegmogelijkheden in de intranet-GIS-toepassing. Het gebruik van desktop-GIS-software is standaard verweven in werkprocessen binnen IOK plangroep en andere diensten. Het intranet-GIS werd in 2005 opgestart om ruimtelijke informatie organisatiebreed in te kunnen zetten. Een algehele update

van het interne GIS dringt zich echter op met het oog op kwalitatieve dienstverlening, actueel geodata-beheer en optimalisering van werkprocessen.

4.5 Projectwerking duurzaam beleid

Deze dienstverlening wordt verzorgd door het duurzaamheidsteam van IOK. Dit pakket aan gemeentespecifieke diensten is aanvullend op het basispakket inzake duurzaam beleid dat aangeboden wordt vanuit de kostendelende vereniging IMD (cf. paragraaf 4.6). Met deze dienstverlening in opdracht van individuele gemeenten beoogt IOK de ondersteuning van gemeenten inzake specifieke planningstaken en andere gemeentespecifieke opdrachten op het vlak van milieu en duurzaam beleid. Deze lijst is niet limitatief en wordt voortdurend afgestemd op de evoluerende lokale behoeften:

- aanbieden van de mogelijkheid tot intercommunale tewerkstelling van duurzaamheidsambtenaren
- energieK: werking van de Vlaamse energielening
- projectwerking met basisscholen (milieulessen, klimaatscholen 2.0)
- coördinatie van het Kempens streekproject 'Kempen2020' rond het Burgemeestersconvenant
- Adviseren van maatregelen die de biodiversiteit ter hoogte van bedrijventerreinen versterken (vb. bijvriendelijke inrichting van bermen)
- ...

4.5.1 Intergemeentelijke duurzaamheidsambtenaren

In 2015 leverde het duurzaamheidsteam een pool aan intercommunale duurzaamheidsambtenaren van 1,1 VTE. Er werd op die manier een intergemeentelijke duurzaamheidsambtenaar voorzien voor de gemeenten Hulshout (0,5 VTE), Rijkevorsel (0,2 VTE) en Mol (0,4 VTE).

4.5.2 EnergieK: werking van het FRGE

In 2008 werden de 1ste stappen gezet om een lokale entiteit op te richten in het kader van het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE). Dit fonds heeft als maatschappelijk doel goedkope tot zelfs renteloze leningen te verstrekken voor het financieren van structurele energiebesparende maatregelen in particuliere woningen (vb. het plaatsen van dakisolatie, hoogrendementsglas, geothermische warmtepomp, condensatieketel, zonneboiler ...). De sociaal zwakkeren vormen voor FRGE een bijzondere doelgroep.

Na een uitgebreide informatieronde bij de Kempense gemeentebesturen, de OCMW's, de sociale huisvestingsmaatschappijen, de sociale verhuurkantoren, bestaande lokale entiteiten, de energiesnoeiers ... werden in 2010 maar liefst 25 gemeenten bereid gevonden om binnen een lokale entiteit het FRGE op te starten. Sinds het voorjaar van 2011 staat het fonds binnen de Kempen beschikbaar voor de bevolking. In het kader van de 6de staatshervorming werd beslist tot regionalisering van het FRGE. Dit gebeurde middels een overdracht van de rechten en verplichtingen naar de gewesten per 1 juli 2014. Vervolgens werd het FRGE ontbonden per 1 januari 2015. Sindsdien ligt de coördinerende rol bij het Vlaams Energieagentschap (VEA). De lijst van toegestane ingrepen werd geharmoniseerd tussen de verschillende lokale entiteiten. Overal in Vlaanderen dienen dezelfde voorwaarden gevolgd te worden sinds 1 juli 2015. De toegestane werken onder de lening zijn onder andere plaatsing van dakrenovatie incl. isolatie, hoogrendementsbeglazing, condensatieketel, PV zonnepanelen.

In 2015 werden -verspreid over de 25 deelnemende gemeenten 172 leningen toegekend voor een totaal krediet van 1.130.748 euro, waarvan 14 (8,1%) aan de doelgroep.

Bij de bijzondere doelgroep dienen de energiesnoeiers een verplichte energiescan van de woning uit te voeren. Bijkomend heeft deze groep van mensen in bepaalde gevallen recht op extra sociale of technische begeleiding bij de verbouwingen, ook wel esco-begeleiding genaamd. Zo kunnen deze mensen, als ze dat wensen, geholpen worden bij het aanstellen van de aannemer, de opvolging van de werken, de controle van de facturen en de betaling ervan. Deze dienstverlening gebeurt in samenwerking met het lokaal energiesnoeiersbedrijf De Kringwinkel Zuiderkempen vzw of WEB vzw. De energiesnoeiers worden hiervoor vergoed via werkingsmiddelen die IOK vanuit het FRGE ontvangt.

4.5.3 Projectwerking met basisscholen

Het projectaanbod aan de Kempense basisscholen (lessen energie en klimaat en intergemeentelijk project Klimaatscholen) werd uitgebouwd met EFRO-ondersteuning van Europa. Voor het project Klimaatscholen werd ook Vlaamse steun vanuit de Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 ontvangen.

Milieulessen

De voorbije schooljaren kende het aanbod milieulessen voor 2de en 3de graad basisonderwijs een toenemend succes. Het lessenaanbod behandelt naar keuze de thema's energie, klimaat en water. In het schooljaar 2014-2015 werden in totaal, verspreid over 18 gemeenten, 269 lessen gegeven. In het lopende schooljaar 2015-2016 staan 309 lessen ingepland in 20 verschillende gemeenten.

In samenwerking met Hidrodoo (Pidpa) werd in de periode 2010-2011 een nieuw lessenpakket uitgewerkt, dat sinds het schooljaar 2011-2012 in het lessenaanbod werd opgenomen. Het lessenpakket dient als voorbereiding op een bezoek aan Hidrodoo. Scholen kunnen kiezen uit de modules waterhoeveelheden, watervervuiling, drinkwaterproductie en waterproblematiek in de wereld. Dit aanbod wordt voortgezet in het schooljaar 2015-2016.

Klimaatscholen

In het schooljaar 2008-2009 werd het intergemeentelijke project 'Klimaatscholen' opgestart, met steun van Europa, Vlaanderen en de deelnemende gemeenten, alsook in samenwerking met de provincie Antwerpen. Het project wordt jaarlijks opnieuw via de deelnemende gemeenten aangeboden aan de scholen, waardoor momenteel al 70 basisscholen (27 % van alle basisscholen uit de Kempen) verspreid over 23 verschillende gemeenten klimaatschool zijn. Sinds het schooljaar 2014-2015 wordt een versterkte projectformule toegepast, in samenwerking met Djapo vzw, de MOS-begeleiders van PIME, de energiesnoeiers van WEB en Kringwinkel Zuiderkempen en het Kenniscentrum Energie van Thomas More Geel. 5 Kempense basisscholen werden geselecteerd en worden gedurende 2 schooljaren in zowel een technische als educatieve werkgroep professioneel begeleid om van hun school een echte klimaatschool te maken. Doelstelling is die nieuwe projectformule de volgende jaren met Europese steun en een internationaal partnerschap verder te versterken.

Door de projectmatige aanpak binnen de scholen worden de thema's energie en klimaat en het bijhorende lessenpakket goed gekaderd binnen de werking van de scholen en de wisselwerking met de leerlingen. Dit zet duidelijk aan tot nieuwe, creatieve initiatieven en een groter energiebewustzijn binnen de klimaatscholen. Bovendien wordt hiermee een aanzet gegeven tot meer structurele, energiebesparende maatregelen (op iets langere termijn) op de scholen.

4.5.4 Coördinatie van het Kempens streekproject 'Kempen2020' m.b.t. het Burgemeestersconvenant

In het voorjaar van 2013 lanceerde IOK het streekproject 'Kempen2020' rond het Burgemeestersconvenant. De uitdaging is om samen met de Kempense gemeenten actie te ondernemen om de CO₂-uitstoot met 20 % te verlagen tegen 2020. De reacties vanuit de Kempense gemeentebesturen zijn uitgesproken enthousiast. Alle 29 Kempense gemeenten hebben zich in 2014 geëngageerd om samen met IOK aan de slag te gaan met het convenant.

IOK coördineert als erkend territoriaal coördinator

In augustus 2013 werd IOK door Europa erkend als territoriaal coördinator. Vanuit deze rol stroomlijnt IOK de verschillende lopende initiatieven voor de Kempense gemeenten en onderneemt IOK zelf actie waar zij best geplaatst is. Hierbij wordt enerzijds verder gebouwd op succesvolle lopende initiatieven zoals Energie Infotoer, Klimaatscholen, samenaankopen ... en worden anderzijds nieuwe acties opgestart, zowel regionale als lokale acties op maat. Betrokkenheid van de burger en aandacht voor specifieke doelgroepen (energiearmoede) zijn daarbij aandachtspunten.

Samenwerking vanuit een groeiend partnerschap

Binnen het streekproject heeft IOK een coördinerende rol waarbij een breed partnerschap tussen verschillende actoren die op dit vlak actief zijn, cruciaal is. Er werd een hoofdparterschap op poten gezet tussen IOK, distributienetbeheerders, provincie en VITO. Elk van de partners behoudt zijn één-op-één-relatie met de gemeenten en blijft autonoom binnen zijn core-business.

Naast dit hoofdparterschap wordt ingezet op versterking van samenwerking en betrokkenheid met alle andere mogelijke regionale partners vanuit de bedrijfswereld, middenveld... Het groeiend

partnerschap beoogt onder meer efficiëntieverhoging door samenwerking, afstemming en informatiedoorstroming.

Activiteiten

Begin 2015 werden alle 29 lokale energie- en klimaatactieplannen door Europa goedgekeurd. In functie van de uitvoering van die plannen werd de regionale werking versterkt:

- verder vorm geven aan de uitwerking van regionale deelprojecten (vb. wijkrenovaties, energiemeesternetwerk, klimaatscholen), zodat met uitgewerkte projectvoorstellen onmiddellijk ingespeeld kan worden op nieuwe projectoproepen;
- jaarlijkse analyse van de cijfers uit de nulmeting en monitoring op lokaal en regionaal niveau;
- verder uitbouwen van een communicatiecampagne voor het streekproject Kempen2020 door middel van:
  - jaarlijkse organisatie van een Kempen2020 streekevent voor stakeholders (in 2015 vond dit plaats te Kolonie Merksplas op 24 april, gekoppeld aan de campagne 'Burgemeester op de fiets');
  - uitbouw van de projectwebsite www.kempen2020.be;
  - verspreiding van projectgebonden nieuwsitems via extranet, nieuwsbrieven, duurzaamheidskrant, website, lokale communicatiekanalen, sociale media ...;
  - toelichtingen op lokale fora (vb. op adviesraden en netwerksessies lokale economie);
  - beschikbaar stellen van promomateriaal (roll-ups en folders).
- door middel van halfjaarlijks dienstoverschrijdend lokaal overleg de uitvoering van het lokaal energie- en klimaatactieplan sturen;
- verder consolideren van de netwerken (vb. jaarlijkse regionale Kempen2020-workshop, halfjaarlijks provinciaal klimaatoverleg, Vlaams Netwerk Burgemeestersconvenant) en afspraken maken met de verschillende partners;
- geothermie en warmtenetten: door middel van kennisopbouw, -verspreiding en draagvlakcreatie het potentieel maximaliseren rond de realisatie van een Kempens warmtenetwerk gekoppeld aan diepe geothermie centrales;
- fondsenwerving om regionale troeven op vlak van duurzaam energiebeleid te ontwikkelen op het terrein;
- ...

4.5.5 Intern duurzaam beleid IOK en IOK Afvalbeheer

Naast de externe dienstverlening worden ook inspanningen geleverd in functie van een intern duurzaam beleid.

Integratie van milieuzorg binnen de dagdagelijkse werking

Zowel binnen de interne werking van de diensten alsook binnen de externe ontwikkelingsprojecten zorgt het duurzaamheidsteam voor een concrete vertaling in de eigen organisatie van de principes van duurzame ontwikkeling. Een stappenplan moet ervoor zorgen dat interne milieuzorg een concrete vertaling zal krijgen naar de dagdagelijkse werking van de diensten.

- Opvolging van de duurzame aspecten binnen het nieuwe IOK-kantoorgebouw (werking KWO, aandacht voor fietsers, goede fietsenstallingen met laadpunten voor elektrische fietsen...);
- De realisatie en herinrichting van enkele industrieterreinen door IOK gebeurde met toenemende input van de milieudienst.

Mobiliteit

- Coördinatie van een Pendelfondsproject in samenwerking met Thomas More Kempen en Welzijnzorg Kempen, met een totaal van 120.000 euro investeringen door IOK en IOK Afvalbeheer (tot 50 % gesubsidieerd);
- Coördinatie interne werkgroep mobiliteit;
- Opvolgen van het fietsgebruik bij woon-werkverkeer bij het personeel;
- Voorzien van nieuwe en betere fietsenstallingen met laadpunten voor elektrische fietsen;
- Deelname aan 'Bike to Work', 'Car Free Day' en 'De Grote Verkeerskwis' met focus op fietsen en verkeersveiligheid;
- Voorbereiding van een geactualiseerde fietscampagne voor het eigen personeel;

- Ondersteuning van personeel bij de aankoop van een eigen elektrische pendelfiets;
- Verduurzamen van dienstverplaatsingen: personeel beschikt over drie nieuwe bedrijfsfietsen en Blue-bike vouchers;
- Deelname aan de jaarlijkse Car Free Day (met actieve deelname van 40 % van personeel) met focus op verkeersveiligheid;
- Opmaak van bereikbaarheidsfiches voor de sites van IOK en IOK Afvalbeheer;
- Uitbouwen van intranetsite 'IOK fietst';
- Voorbereiding van een regionale aanpak rond het versterken van het fietsbeleid;
- Fondsenwerving via een nieuwe projectaanvraag 'Commuting by bike' (COMBI) met internationaal partnerschap, binnen de Interreg V North Sea Region call.

Energie en klimaat

- Opmaak van een intern klimaatactieplan
  - Analyse van de energieboekhouding binnen IOK en IOK Afvalbeheer;
  - Intensief voortraject met dienstoverschrijdend overleg en raadpleging van personeel.

4.6 Kostendelend verlengstuk inzake juridisch en technisch advies milieu, juridisch en technisch advies ruimtelijke ordening, algemene juridische adviesverlening en ondersteuning duurzaam beleid - IMD

Deze dienst functioneert als een kostendelende vereniging, wat inhoudt dat de deelnemende gemeenten in de schoot van IOK en samen met IOK gezamenlijk expertise verwerven en dus de facto gemeenschappelijk gekwalificeerd personeel aanwerven. Deze vereniging opereert zonder rechtspersoonlijkheid in de schoot van IOK, maar vormt wel een eigen afzonderlijke entiteit met een andere deelnemersstructuur dan IOK en met een eigen boekhouding.

Deze expertise, aangeworven in een intercommunaal samenwerkingsverband, biedt belangrijke voordelen inzake schaalvergroting en synergie. Gelet op het wezen van het kostendelende verlengstuk wordt geen prijs per dossier voorzien, maar wordt een verdeelsleutel gehanteerd op basis van het inwoneraantal zodat de gemeenten een bijdrage in de kosten in het gezamenlijk aangeworven personeel voorzien. Deze personeelsleden dragen bij tot de uitvoering van de taken van de gemeenten die kaderen in het algemeen belang. De bijdrage van de gemeenten is beperkt tot de terugbetaling van de gezamenlijke uitgaven, zonder dat hierbij winst wordt nagestreefd.

Op die manier vormt het kostendelende verlengstuk een 'in house'-orgaan van de deelnemende gemeenten statutair verankerd op basis van het principe van wederzijdse exclusiviteit.

De dienstverlening van IMD is gebaseerd op 2 pijlers zoals hierna weergegeven.

4.6.1 Basispakket voor ondersteuning van alle deelnemers bij de uitbouw van een duurzaam milieubeleid

Binnen de schoot van IMD wordt op het vlak van duurzaam beleid een basispakket aangeboden. Dit pakket legt de nadruk op acties met een (gemeentegrens)overschrijdende aanpak en kan gemeentespecifiek worden aangevuld met een projectaanbod duurzaam beleid. Sinds 2014 is dit dienstenpakket in belangrijke mate afgestemd op de uitdagingen binnen het nieuwe streekproject Kempen2020.

Op basis van een continue evaluatie van de afgelopen jaren en regelmatige terugkoppeling vanuit de gemeenten bestaat het basispakket duurzaam beleid vanuit IMD onder andere uit:

- organisatie van de intergemeentelijke actie 'Behaag onze Kempen' in samenwerking met de gemeentebesturen en natuurverenigingen;
- organiseren van de Energie infotoer;
- communicatie en informatie;
- loketfunctie (vb. op vraag van een gemeente advies geven bij ontwerpen van plannen van hogere overheden);
- publicatie van een halfjaarlijkse intergemeentelijke duurzaamheidskrant;
- vertegenwoordiging van de Kempense gemeenten op gewestelijk niveau (o.a. Vlinteroverleg en Vlaams Netwerk Burgemeestersconvenant);

- onderhouden van meer structureel contact met de gemeenten (organisatie van regionale workshops en halfjaarlijkse overlegmomenten met schepenen leefmilieu en lokale milieudiensten);
- voorbereiding en opstart samenaankoop dakisolatie voor particulieren;
- organisatie samenaankoop rond sanering van stookolietanks voor particulieren;
- milieuverantwoord productgebruik.

4.6.1.1 Het streekproject Kempen2020 als basis

De cel duurzaam beleid biedt de gemeenten ondersteuning bij de opmaak en uitvoering van de lokale energie- en klimaatbeleidsplannen, als regionaal coördinator van Kempen2020. Het streekproject Kempen2020 heeft een grote invloed op de werking van de gemeentelijke (milieu)diensten én dus ook op de dienstverlening vanuit IOK.

Een belangrijk aspect van de IMD-ondersteuning in het 2de uitvoeringsjaar van Kempen2020 is de coördinatie van de halfjaarlijkse lokale stuurgroepvergaderingen en de voortdurende uitwisseling van kennis en ervaringen tussen gemeenten.

4.6.1.2 Energie infotoer

IMD organiseerde in 2005-2006 voor het eerst een energie infotoer. Het betreft infoavonden waarop verschillende onderwerpen worden aangesneden met betrekking tot energiebesparing en hernieuwbare energie. De rode draad is energiezuinig bouwen en verbouwen. De volgende items worden aangesneden: LED-verlichting, (na)isoleren van een woning, elektriciteit en warmte uit de zon, warmtepompen, plaatsing van hoogrendementsglas ... Tijdens de infosessies wordt ook consequent verwezen naar de goedkope energielening energieK (en Energielening binnen de stadsregio), de mogelijkheid tot deelname aan lopende samenaankopen en beschikbare premies voor energiebesparende maatregelen. De voorbije jaren werd de aanpak van de energie infotoer versterkt door betere samenwerking met Kamp C van de Provincie Antwerpen, Infrac, EANDIS en de Gezinsbond.

Aan de energie infotoer 2014-2015 namen 28 gemeenten deel. Met jaargang 2015-2016 steeg die deelname opnieuw tot alle 29 IOK-gemeenten. Een inhoud die voortdurend inspeelt op nieuwe ontwikkelingen en een sterkere promotie, naast een steeds verbredende belangstelling van het thema bij de bevolking, dragen bij tot een goede opkomst op de infoavonden. Aan iedere infoavond namen gemiddeld meer dan 20 personen deel (in jaargang 2014-2015 was er geen link met de samenaankoop, waardoor het gemiddeld aantal deelnemers per sessie lager ligt dan andere jaren).

4.6.1.3 Samenaankoop tankslag en dakisolatie

Na de gezamenlijke aankopen van zonnepanelen, zoneboilers, dakisolatie, muurisolatie, hoogrendementsbeglazing en een gezamenlijke sanering van stookolietanks, organiseerde het duurzaamheidsteam van IOK, samen met 25 gemeenten, in 2015 opnieuw op vraag van de gemeenten een gezamenlijke sanering van stookolietanks. Met 1.100 gezinnen die een sanering lieten uitvoeren werd dit een zeer succesvol initiatief. De samenaankoop had als doel om mensen te informeren over de mogelijke risico's indien tanks niet gesaneerd worden en daarnaast ook betere voorwaarden te bedingen bij de saneerders.

In de winter van 2015-2016 startte het duurzaamheidsteam, samen met 28 gemeenten, met een samenaankoop voor dakisolatie. Uit de online inschrijvingen blijkt dat nu al meer dan 500 gezinnen zullen deelnemen. De uitvoering van werken zal in de loop van 2016 plaatsvinden.

De acties gebeuren telkens in 5 clusters met deelnemende gemeenten. Per cluster worden infoavonden georganiseerd. Onder geïnteresseerde burgers wordt een stuurgroep samengesteld die de ontvangen offertes beoordeelt. De gekozen aannemers komen zichzelf voorstellen aan het publiek.

4.6.1.4 Behaag onze Kempen

In het najaar organiseerde IMD samen met de plaatselijke natuurverenigingen (afdelingen van Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubescherming, Natuurpunt vzw en Velt vzw) en 26 geïnteresseerde gemeenten voor de 21ste keer de actie 'Behaag onze Kempen'. Via de actie worden enkele gezamenlijke natuurdoelstellingen van natuurverenigingen en gemeenten nagestreefd. Sensibilisatie rond het belang van streekeigen bomen en struiken is hierbij het belangrijkste streven, met de nadruk op aanplanting van gemengde hagen en houtkanten en meer natuurvriendelijke tuinen. Promotie gebeurt via verschillende kanalen, waaronder de gemeentelijke infobladen, de IOK-website en de intergemeentelijke duurzaamheidskrant. Het aanbod bestaat uit

hoogkwalitatief plantgoed van streekeigen bomen en struiken, aangevuld met een aantal oude en streekeigen variëteiten van fruitbomen en klein fruit en een aanbod bio-bloemenzaad voor aanleg van een bloemenweide. De opbrengst van de actie gaat naar reservatenfondsen voor beheer en aankoop van Kempense natuurgebieden.

Het plantgoed en de steunpalen werden aangekocht via een openbare aanbesteding. Naast de prijs speelden ook andere criteria zoals de herkomst van het plantgoed en milieucriteria een rol. Waar mogelijk werd gekozen voor autochtoon plantmateriaal. De aangekochte steunpalen zijn gemaakt uit hout afkomstig uit duurzaam beheerde bossen (PEFC). Bij de keuze van de boomkweker werd rekening gehouden met milieuvriendelijke teeltwijzen.

In 2015 werd er, net zoals in de voorgaande jaren, grote nadruk gelegd op het sensibilisatieluik, onder meer door het aanbieden van gratis brochures met achtergrondinformatie, door een website met onder andere een online bestelformulier en een zoekkaart om een gemengde haag of houtkant te kiezen. Ook werden in 2015 3 infoavonden rond ecologisch tuinieren georganiseerd. In het totaal plaatsten meer dan 500 Kempense inwoners een bestelling, wat ongeveer evenveel deelnemers zijn als in 2014. In 2015 werden 38.000 stuks plantgoed geplant, wat iets minder was als in 2014, toen werden 40.000 stuks geplant.

4.6.1.5 Communicatie en informatie

Loketfunctie

In de 1ste plaats speelt IMD een belangrijke rol in de vorm van een tweedelijnsloketfunctie voor de lokale milieudiensten. Via telefoon en e-mail doen de lokale milieudiensten beroep op de multidisciplinaire expertise binnen IMD. Sinds 2010 werd ter verbetering van deze dienstverlening binnen IMD per gemeente een contactpersoon aangeduid. Op die manier heeft iedere gemeente een bepaald persoon als aanspreekpunt. De contactpersoon kan de ontwikkelingen binnen de gemeente beter opvolgen en zal waar nodig de vragen van de gemeente doorspelen aan de juiste persoon binnen IOK.

Een duidelijk aftekenende trend sinds 2011 is dat het duurzaamheidsteam steeds meer rechtstreeks gecontacteerd wordt door de bevolking. Deze groeiende eerstelijnsloketfunctie wordt veroorzaakt door het toenemend aantal intergemeentelijke activiteiten rechtstreeks naar de bevolking (vb. energieK, samenaankopen, Behaag onze Kempen, energie infotoer).

Halfjaarlijkse publicatie van de intergemeentelijke duurzaamheidskrant

IMD wil samen met de gemeenten de communicatie rond duurzame ontwikkeling in de Kempen naar de bevolking structureel vorm geven. Daarom werd in de vorm van een proefproject een intergemeentelijke duurzaamheidskrant uitgewerkt. Deze krant werd in 2011-2012-2013 in 5 uitgaven verspreid over de Kempen. In de loop van einde 2013 - begin 2014 werd op basis van een evaluatie van het proefproject bepaald om het project in de vorm van een halfjaarlijkse intergemeentelijke uitgave verder te zetten. In 2015 werden 2 kranten verdeeld.

Vertegenwoordiging regio op bovenlokaal niveau

Het vertegenwoordigen van de belangen van de Kempense gemeenten op provinciaal en Vlaams niveau is een taak waar IOK zich sterk toe leent. IOK vertegenwoordigt de Kempense gemeenten op o.a. het Vlinters-overleg, het Vlaams Netwerk Burgemeestersconvenant en het provinciaal overleg rond klimaatbeleid.

Vlinter is een samenwerkingsverband van de Vlaamse intergemeentelijke verenigingen voor streekontwikkeling. De intercommunale milieudienst van IOK is vertegenwoordigd in de werkgroepen milieu en ruimtelijke ordening. In de schoot van Vlinter wordt samen met VVSG ook nauw overlegd met CAPLO (centraal aanspreekpunt voor lokale overheden van de Vlaamse overheid). Sinds 2012 neemt IOK ook deel aan het Vlaams Netwerk Burgemeestersconvenant. Sinds 2013 werd het provinciaal overleg rond klimaatbeleid opgestart en vertaalt IOK, in de rol van erkend territoriaal coördinator Burgemeestersconvenant, in een breed partnerschap de Europese uitdagingen rond energie- en klimaatbeleid naar de regio. Binnen al deze netwerken worden praktische aspecten rond het uitbouwen van een lokaal klimaatbeleid besproken. Op die manier wordt de rol van het duurzaamheidsteam als interface tussen de lokale en hogere overheden versterkt.

Onderhouden van meer structureel overleg met de gemeenten

IOK tracht vanuit een regionale reflex aanvullend op de initiatieven van VVSG en de provincie te communiceren over belangrijke beleidsevoluties en bovengemeentelijke initiatieven van partners die opportuniteiten bieden voor uitvoering van Kempen2020. Essentieel daarbij is periodieke terugkoppeling, waarbij zowel de verzuchtingen van de gemeenten als de resultaten van het overleg

kunnen teruggekoppeld worden (IOK als interface). Om die goede wisselwerking met de IMD-gemeenten te verzekeren is regelmatig overleg nodig.

In 2015 werden zowel met de milieu- en duurzaamheidsambtenaren alsook met de schepenen van milieu overlegmomenten georganiseerd in samenwerking met IOK Afvalbeheer en de juridische dienst. Voor de milieu- en duurzaamheidsambtenaren vond in januari 2015 bovendien de jaarlijkse Kempen2020-workshop plaats, waarin nieuwe uitdagingen binnen Kempen2020 voor het lokale milieubeleid en de ondersteunende rol van IOK werden besproken. Voor het eerst zorgde IMD ook voor een actieve bijdrage binnen het regionaal overleg met de Hoofden gemeentelijke technische diensten (onderwerpen: streekproject Kempen2020 en bijvriendelijk beheer van de openbare ruimte).

4.6.2 Juridische dienstverlening

De juridische dienstverlening kan worden opgesplitst in dienstverlening aan de gemeenten enerzijds en interne adviesverlening aan bestuursorganen, directie en diensten anderzijds. Deze dienstverlening wordt uitgeoefend door 8 juristen met specialisatie in het administratief recht in het algemeen, milieu- en ruimtelijk ordeningsrecht in het bijzonder. Daarnaast maakt ook de milieucoördinator (ingenieur met specialisatie milieu) en een stedenbouwkundig specialist deel uit van deze dienst en wordt de dienst ondersteund door een administratief medewerkster.

4.6.2.1 Juridische dienstverlening aan de gemeenten

Beschrijving van het takenpakket

De deelnemers maken, naast het traditionele uitgebreide takenpakket van de milieudienst, gebruik van de juridische dienstverlening. Al enkele jaren wordt een belangrijke toename vastgesteld van de gemeentelijke bevragingen van de dienst inzake andere dan louter milieudossiers. Vooral ruimtelijke ordeningsdossiers en algemeen administratiefrechtelijke vragen die rechtstreeks verband houden met de gemeentelijke beleidsdomeinen nemen in frequentie toe. De deelnemers aan IMD kunnen in het kader van de IMD-structuur een beroep doen op de juridische dienst van IOK zowel voor de (telefonische) vraagbaakfunctie als voor de opmaak van schriftelijke juridische adviezen.

De medebewindstaken die aan de gemeentelijke sector worden toevertrouwd, worden niet alleen veel groter, maar tevens zeer complex. Vooral de interactie tussen de verschillende soorten wetgeving met een gemeentelijke inslag blijkt bij gebrek aan een efficiënte en volwaardige ondersteuning voor een juridisch kluwen te zorgen.

De laatste jaren is vooral de dienstverlening inzake ruimtelijke ordening in een stroomversnelling terechtgekomen. De gewijzigde regelgeving is hier niet vreemd aan. Binnen de juridische dienst is het externe takenpakket van 2 van de juristen in grote mate ingenomen door ruimtelijke ordeningsdossiers.

Naast deze evolutie is de belangrijke toename in het kader van betwistingen rond overheidsopdrachten kenmerkend voor 2015. De vernieuwing van de regelgeving die in volle gang is zorgt voor de noodzaak aan juridische ondersteuning. Anderzijds wordt vastgesteld dat ook in deze sector gemeenten meer en meer geconfronteerd worden met bezwaren en rechtsingang. Verwacht wordt dat de sector overheidsopdrachten alleen maar in belang zal toenemen binnen het takenpakket van de juridische dienst. Vaststelling is alvast dat de bijzondere expertise binnen IOK in hoofde van 2 juristen in grote mate wordt bevraagd.

In 2015 nam ook de bevraging rond verbintenissenrecht en ambtenarenrecht toe. Binnen de groep juristen worden ook voor deze sectoren de nodige specialisaties opgebouwd.

Deze verruimde dienstverlening biedt vele opportuniteiten voor de gemeenten, maar vereist binnen de dienst een aangepaste personeelsbezetting.

In 2015 werden 940 externe dossiers opgemaakt, hieronder begrepen de adviezen verstrekt in het kader van de pijler milieu van IMD. Daarnaast is ook de vraagbaakfunctie van deze dienst erg belangrijk. Het merendeel van de probleemstellingen wordt immers telefonisch beantwoord. Het takenpakket van de juridische dienstverlening aan de gemeenten kan samenvattend in 3 pijlers worden onderverdeeld.

Juridische dienstverlening in gemeentelijke beleidsdomeinen

Een permanent beschikbaar adviesorgaan inzake het beleidsdomein van de gemeenten vormt het uitgangspunt en ook het kader van het takenpakket van de juridische dienstverlening. De ondersteuning is vaak gericht op de taken in het medebewind dat door de hogere overheden aan de gemeenten wordt toevertrouwd.

Zo beschikken de leden van het team over aanvullende opleidingen en/of bijzondere expertise inzake administratief recht in het algemeen, milieuwetgeving, ruimtelijke ordening en planning, overheidsopdrachten, bevoegdheid en organieke werking lokale besturen in het bijzonder.

In de praktijk wordt binnen het team van de juristen ook gestreefd naar gespecialiseerde taakverdeling binnen de dienst.

Het gunstige synergie-effect van deze vorm van samenwerking zit niet enkel vervat in de kostenverdeling, maar ook in de gezamenlijk verworven expertise.

De opgedane kennis rond complexe dossiers in een bepaalde gemeente komt vaak opnieuw aan bod bij de behandeling van dossiers in andere gemeenten.

De gebundelde kennis wordt ook gehanteerd ten behoeve van de ondersteuning van de Conferentie van Kempense burgemeesters, de conferenties van gemeentesecretarissen en de werkgroepen van milieu- en stedenbouwkundige ambtenaren.

Hoe dan ook wordt binnen de lokale besturen de laatste jaren meer dan vroeger de noodzaak gevoeld van een permanente juridische ondersteuning bij de opmaak van notulen, het voeren van overheidsopdrachten, het beoordelen van vergunningsaanvragen ...

Met de oprichting van deze intergemeentelijke adviesstructuur als een 'in house'-orgaan van de gemeenten, wordt getracht hieraan tegemoet te komen.

Vlaem milieuvergunningsaanvraagdossiers

Sinds 1992 wordt vanuit een multidisciplinaire (juridische en technische) benadering een integrale adviesverlening aangeboden inzake complexe Vlaemdossiers. Sinds 1992 wordt van deze dienstverlening op een constante wijze gebruik gemaakt.

Toenemende wetgeving in aanverwante sectoren (natuurbehoudsdecreet, integraal waterbeheer, mestdecreet, bodemdecreet, afvalstoffendecreet, ruimtelijke ordening, e.a.) heeft tot gevolg dat de beoordeling van milieuvergunningsaanvragen voor een aantal inrichtingen voortdurend complexer wordt.

Binnen de intercommunale milieudienst vraagt de beoordeling van milieuvergunningen dan ook steeds meer een interdisciplinaire aanpak.

Naast een milieutechnische en juridische beoordeling wint de beoordeling van de ruimtelijke impact van een aangevraagde inrichting aan belang. Het verlenen van advies omtrent de meer complexe milieuvergunningsaanvragen lijkt in de toekomst te zullen toenemen.

Hierbij dient opgemerkt te worden dat gemeentelijke milieudiensten bij het langdurig onbeschikbaar zijn van personeel of personeelwissels tijdelijk ook nood kunnen hebben aan advies omtrent standaardvergunningprocedures en de meer courante aanvragen. De ondersteuning die hiervoor aan de gemeenten wordt aangeboden, blijft noodzakelijk.

In 2015 werden 143 milieuvergunningsaanvragen en natuurvergunningaanvragen behandeld.

Daarnaast werden er nog 17 dossiers inzake milieuhygiënereglementering en bodemsanering opgemaakt.

Stedenbouwkundige vergunningsaanvragen

In het licht van de ontvoogding van de gemeenten werd in 2008 gestart met een multidisciplinaire en integrale dienstverlening inzake complexe stedenbouwkundige aanvraagdossiers.

De ontvoogding betekent dat de gemeente autonoom stedenbouwkundige vergunningen en verkavelingsvergunningen kan afleveren zonder het advies van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar (vroeger gemachtigde ambtenaar).

Om de gemeenten bij te staan bij het autonoom behandelen van de stedenbouwkundige vergunningsaanvragen en verkavelingsaanvragen wordt deze specifieke dienstverlening bestendigd, waarbij een nauwe samenwerking tussen een jurist en een stedenbouwkundig specialist leidt tot een volwaardig juridisch-technisch stedenbouwkundig advies.

4.6.2.2 Interne juridische dienstverlening

Het dossieroverzicht van de interne juridische dienstverlening van 2015 maakt duidelijk dat deze vorm van adviesverlening ook binnen IOK als een noodzaak wordt gevoeld. Naast de betrokkenheid bij de grotere dossiers bestaat er eveneens een veelvuldig geconsulteerde vraagbaakfunctie. Uit het overzicht blijkt dat de vraagstelling zeer verscheiden is en dat de dienstverlening tegemoet komt aan alle IOK-diensten.

Zo werden in 2015 251 interne juridische dossiers opgemaakt. In het kader van het milieucoördinatorschap werden daarenboven 17 dossiers geopend.

Daarnaast vormen ook de verslaggeving van het directiecomité en de raad van bestuur en de opvolging van de wettelijke en statutaire bepalingen rond de organisatie en structuur van IOK en IOK Afvalbeheer, belangrijke onderdelen van het takenpakket.

4.6.2.3 Schematisch overzicht dossiers 2015

Tabel 20

	Aantal dossiers
Juridische dossiers gemeenten	940
Juridische dossiers IOK	251
Milieuvergunningaanvragen	143
Milieucoördinatorschap	17
Milieuhygiënereglementering	17
Totaal	1.368

4.6.2.4 Conferentie van Kempense burgemeesters

Ook in 2015 voerde IOK, zoals de voorgaande jaren, het secretariaat van de Conferentie van Kempense burgemeesters. Deze vergadering wil tussen de burgemeesters, behorende tot de Antwerpse Kempen, op een gestructureerde wijze overleg en informatie-uitwisseling mogelijk maken over gemeenschappelijke projecten of problemen.

Zoals de voorgaande jaren werden een aantal probleemstellingen die alle gemeenten aanbelangen besproken en bestudeerd. Zo werd in 2015 onder meer aandacht besteed aan: informatieveiligheid, conformiteitsattesten, geluidsnormen bij evenementen, toetsingskader ruimtelijke ordening, afwegingskader stakingsbevelen bij gebruik, versterkt streekbeleid, vluchtelingenproblematiek, Kempens spoordossier, religieus patrimonium, organisatie scholenlandschap, streekproject Kempen 2020.

4.6.2.5 Interlokale vereniging milieuhandhaving

Op 8 juni 2012 is de interlokale vereniging milieuhandhaving Kempen officieel opgericht, waarbij invulling wordt gegeven aan de decretale verplichtingen van het milieuhandavingsdecreet. De interlokale vereniging is een overlegorgaan waarin 17 gemeenten, 7 politiezones en IOK vertegenwoordigd zijn.

Op vraag van het overlegorgaan worden binnen IOK 2 milieutoezichthouders ingezet. Er werd gekozen voor een multidisciplinair team, waarbij een technisch geschoolde medewerker en een juriste worden ingezet en waarbij de nodige administratieve ondersteuning wordt voorzien.

Ook deze dienstverlening is, zoals de juridische en technische adviesverlening van IMD, gebaseerd op het principe van kostendelend verlengstuk van de gemeenten, waarbij de gemeenten overgaan tot het gezamenlijk aanwerven van personeel om hun decretale verplichtingen in het kader van het medebewind uit te voeren.

In 2015 zijn er binnen de interlokale vereniging voor milieuhandhaving Kempen 121 controles uitgevoerd en werden er 40 adviezen verleend, gaande van het in 1ste instantie opmaken en versturen van aanmaningen tot het effectief opstellen van een proces-verbaal.

4.6.2.6 Groepsaankopen

Op verzoek van de bij IOK aangesloten gemeenten, wordt sinds 2014 een nieuwe dienstverlening aangeboden door IOK, namelijk het faciliteren en organiseren van groepsaankopen.

IOK treedt hierbij in hoofdzaak op als opdrachtcentrale. Besturen die deelnemen aan de Opdrachtcentrale zijn zelf vrijgesteld van het voeren van een overheidsopdrachtenprocedure. Groepsaankopen bieden o.a. schaalvoordelen en efficiëntiewinsten. De afspraken en praktische werking werden geformaliseerd in een 'samenwerkingsovereenkomst groepsaankopen', gesloten tussen IOK en elke deelnemende gemeente. De dienstverlening is betalend.

IOK ondersteunde Opdrachtcentrale Herentals bij de Achkant groepsaankoop 'Technische keuringen en onderhoud brandblussers' in de 1ste helft van 2015.

Volgende groepsaankooptrajecten werden door IOK gegund einde 2015:

- groepsaankoop AED-toestellen: 20 lokale besturen namen deel aan de groepsaankoop met een vermoedelijke hoeveelheid van 63 AED's. Zeer scherpe prijzen werden bekomen;
- groepsaankoop autoverzekering: 14 deelnemende besturen. Het perceel van de lokale besturen werd gegund aan Axa. Een gemiddelde besparing van 36% werd gerealiseerd voor de lokale besturen.

Volgende groepsaankooptrajecten werden opgestart door IOK einde 2015, begin 2016 en zijn lopende:

- duurzaam papier;
- technische keuringen en onderhoud brandblussers;
- strooizout;
- wegmarkeringen;
- koudasfalt;
- persoonlijke beschermingsmiddelen.

4.7 Gemeenschappelijke interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk

4.7.1 Gemeenschappelijke interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk (GiD PBW)

4.7.1.1 Algemeen

In toepassing van de wet op het welzijn opereert de Gemeenschappelijke interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk (GiD PBW) voor elk van de aangesloten besturen als de interne preventieadviseur. In samenwerking met de externe preventiediensten waarbij de besturen respectievelijk zijn aangesloten, staat deze elk bestuur bij in zijn opdracht als werkgever om het welzijn van zijn werknemers te behartigen.

De taken en opdrachten zijn reglementair bepaald en behelzen volgende werkterreinen:

- de veiligheid en gezondheid van de werknemer op het werk;
- de aanpassing van het werk aan de mens;
- de omgevingsfactoren op de arbeidspost, de milieuaspecten inclusief.

Aan de externe preventiedienst worden volgende opdrachten toevertrouwd:

- gezondheidstoezicht vanwege de arbeidsgeneesheer;
- psychosociale risico's.

Deze taakverdeling is vastgelegd in een bij wetgeving voorzien identificatiedocument.

Binnen een algemene beleidsvisie wordt een welzijnszorgsysteem uitgewerkt. Hierin krijgen de respectieve actoren een actieve rol toebedeeld:

- het bestuur zet de bakens uit en legt doelstellingen, taken, verantwoordelijkheden en middelen vast in een globaal preventieplan met de duurtijd van een legislatuur (2014-2019). Jaarlijks wordt de uitvoering ervan geconcretiseerd en geactualiseerd door middel van een actieplan;
- de hiërarchie zorgt voor de realisatie en waakt erover dat het plan doelmatig is, aangepast aan de eigen noden en specifieke risico's;
- het overlegcomité volgt het proces mee op en draagt er constructief toe bij;
- de preventieadviseur initieert en begeleidt het gehele proces en staat alle actoren adviserend en ondersteunend bij.

In 2015 maakte de dienst haar 24ste werkjaar rond.

4.7.1.2 Vergunning

De toelating tot de oprichting van deze gemeenschappelijke interne dienst werd verkregen door het Koninklijk Besluit van vergunning nr. HUA/2332/N/163F/D d.d. 15 december 2004 (laatste aanpassing: KB van 21 augustus 2009). Dit besluit bepaalt tevens de omvang en werking van de dienst.

Momenteel lopen er nog volgende aanvragen tot formele uitbreiding van de vergunning:

- sinds september 2010: aansluiting van het AZ St.-Elisabeth Herentals vzw en het CC de Warande APB
- sinds februari 2013: aansluiting van de gemeente en het OCMW van Nijlen
- sinds december 2013: aansluiting van het OCMW van Turnhout
- sinds mei 2015: aansluiting van de hulpverleningszones Taxandria en Kempen

Er gingen veelvuldige contacten door met de vergunningverlenende overheid om het verkrijgen van een aangepast Koninklijk besluit van vergunning, zowel qua inhoud als timing, te faciliteren.

4.7.1.3 Wezen van kostendelende vereniging

Deze dienst functioneert als een kostendelend verlengstuk/vereniging, wat inhoudt dat de deelnemende besturen in de schoot van IOK en samen met IOK gezamenlijk expertise verwerven en dus de facto gemeenschappelijk gekwalificeerd personeel aanwerven. Deze vereniging opereert zonder rechtspersoonlijkheid in de schoot van IOK, maar vormt wel een eigen afzonderlijke 'in house'-entiteit met een andere deelnemersstructuur dan IOK en met een eigen boekhouding.

Deze expertise, aangeworven binnen een samenwerkingsverband, biedt belangrijke voordelen inzake schaalvergroting en synergie. Gelet op het wezen van het kostendelende verlengstuk en conform de bepalingen van het K.B. van vergunning, wordt geen prijs per prestatie voorzien, maar wordt een verdeelsleutel gehanteerd op basis van het aantal werknemers (voltijdsequivalenten) opgedeeld volgens functieomschrijving. De bijdrage van de besturen is beperkt tot de terugbetaling van de gezamenlijke uitgaven, zonder dat hierbij winst wordt nagestreefd. Op die manier vormt het kostendelend verlengstuk/vereniging een 'in house'-orgaan van de deelnemende besturen, statutair verankerd op basis van het principe van wederzijdse exclusiviteit.

4.7.1.4 Omvang werkingsgebied

De GiD PBW is, vanaf 01/01/2015 (na toetreding van de beide hulpverleningszones), de interne preventiedienst voor 73 openbare besturen. Binnen het werkingsgebied van IOK zijn er nog 2 lokale besturen die een eigen interne preventiedienst organiseren. Daarnaast maken ook samenwerkingsverbanden van gemeenten, OCMW's en een autonoom provinciebedrijf deel uit van dit initiatief.

Bijkomend verruimde de GiD PBW haar dienstverlening tot:

- IVA's en EVA's (interne en externe verzelfstandigde agentschappen);
- verenigingen en vzw's onderworpen aan het decreet van 19.12.2008 op de OCMW's.

Zo kunnen 10.396 voltijdsequivalente werknemers (of 15.514 personen) binnen de aangesloten besturen via deze dienst beroep doen op een eigen interne preventieadviseur.

4.7.1.5 Personeelsbestand

De personeelsinvulling houdt, conform de voorwaarden zoals opgenomen in het Koninklijk Besluit van vergunning, gelijke tred met het aantal personeelsleden op de aangesloten besturen (1 preventieadviseur per 1.000 voltijdsequivalenten).

De personeelsploeg wordt nu gevormd door:

- 1 preventieadviseur / diensthoofd - niveau 1 veiligheidskunde;
- 1 preventieadviseur / adjunct-diensthoofd - niveau 1 veiligheidskunde;
- 8 preventieadviseurs - niveau 2 veiligheidskunde;
- 1 secretariaatsmedewerkster - niveau 3 veiligheidskunde.

Wegens de vervanging van 3 preventieadviseurs en een begeleidingstraject omtrent werkbeleving met medewerking van externe expertise, werd tot einde augustus 2015 een aangepaste (verminderde) dienstverlening ingesteld. Vanaf 1 september is de dienst terug op kruissnelheid gekomen.

Om de expertise van de preventieadviseurs op peil te houden en invulling te geven aan de wettelijke opdracht tot bijscholing, werden 222 uren opleiding gevolgd. Hierin is inbegrepen de vorming van een medewerker tot preventieadviseur niveau 2.

4.7.1.6 Bestuursorganen

Voor gemeenschappelijke aangelegenheden en om de nodige coördinatie te verwezenlijken, is er een beheerscomité dat 1-maal per jaar vergadert. Dit beheerscomité is samengesteld uit

1 afgevaardigde per aangesloten bestuur, afgevaardigden van de representatieve vakbonden (gewestelijke secretarissen) en een inspecteur van de FOD Waso (toezichhoudende overheid). Het comité vergaderde op 23 april 2015. Mevrouw Tine Gielis, burgemeester gemeente Laakdal, is voorzitter.

Dit orgaan is bevoegd voor:

- financiële zaken betreffende beheer en administratieve organisatie van GiD PBW;
- het algemene voorkomingsbeleid en de ervoor nodige middelen;
- aanwijzing, vervanging, verwijdering van een lid van GiD PBW;
- voorstel toetreding/definitieve toetreding van nieuwe besturen;
- uitsluiting van een bestuur;
- ontbinding van de GiD PBW.

Om een vlotte werking mogelijk te maken werd binnen dit comité een dagelijks bestuur aangesteld dat in 2015 op volgende data vergaderde:

- 12 maart
- 10 september
- 10 december

4.7.1.7 Activiteiten

Volgende cijfergegevens hebben betrekking op het gehele werkjaar 2015 en zijn indicatief te interpreteren. Ze geven immers geen informatie over de omvang en impact van de diverse activiteiten. De beschikbare tijdsinzet verdeelt zich over de besturen in functie van hun grootte en de risico's die specifieke personeelsgroepen inhouden. Die verhouding is dezelfde als deze die de verdeling van de werkingskosten van de dienst over de besturen bepaalt:

- de jaarverslagen 2014 werden voor elk bestuur afzonderlijk en voor de dienst in zijn geheel opgesteld en aan de bevoegde inspectiediensten overgemaakt. Wegens vertraging in het verkrijgen van de informatie, kon het algemeen jaarverslag pas in oktober worden gefinaliseerd;
- er waren 251 activiteiten voor het opstellen en mee opvolgen van de globale preventieplannen en jaarlijkse actieplannen;
- er gebeurden 303 prestaties naar aanleiding van arbeidsongevallen. Hierbij werden oorzaken vastgesteld om gepaste preventiemaatregelen te adviseren. Voor 13 ongevallen, die voldoen aan de definitie van ernstig ongeval, werd ten behoeve van de inspectie een omstandig verslag opgemaakt;
- er waren 232 activiteiten betreffende voorbereiding, bijwonen en nazorg voor comités PBW en basisoverlegcomités;
- er werden 963 onderzoeken uitgevoerd waarbij een advies werd opgesteld ten behoeve van het bestuur;
- er werden 1.167 werkbezoeken of schouwingen uitgevoerd;
- er werden 869 activiteiten verricht in toepassing van het voorkomingsbeleid (onderzoeken en adviezen betreffende aankopen of huur - indienststellingen);
- er verscheen 1 informatiekraant met duiding voor bestuurders en hiërarchie.

4.7.1.8 Troeven

De gemeenschappelijke organisatie van de interne preventiedienst maakt het mogelijk om gekwalificeerd personeel voltijds ter beschikking te stellen. Hierdoor wordt kennis gebundeld en specifieke ervaring binnen de openbare sector opgebouwd. Door de unieke positie van de preventieadviseur ten aanzien van bestuur, hiërarchie en personeel is zijn onafhankelijkheid eenduidig en door iedereen erkend. De preventieadviseur opereert niet vanop een eiland. Hij kan immers terugvallen op een groep van collega's om meningen te toetsen en inzichten uit te wisselen. De GiD PBW onderhoudt contacten met externe organisaties en heeft een respectabele draagkracht en enige uitstraling om mee invloed uit te oefenen op de globale welzijnsaanpak binnen de sector.

4.7.2 Cel veiligheid spelterreinen

4.7.2.1 Algemeen

Deze cel startte haar 14de werkjaar. Ze kwam tot stand in uitvoering van het Koninklijk Besluit van 28 maart 2001 betreffende de uitbating van spelterreinen.

De aangesloten besturen worden met volgend takenpakket door deze dienst ondersteund:

- uitvoeren jaarlijkse grondige controle;
- begeleiden bij opstellen onderhouds- en inspectieschema's door eigen personeel;
- ondersteuning bij het instellen en bijhouden van een logboek;
- onderzoek (na melding) van ernstige incidenten en ongevallen;
- begeleiden bij ontwerpen van nieuwe spelterreinen met opstellen van een risicoanalyse;
- begeleiden bij opstellen bestekken voor aankoop van nieuwe speeltoestellen;
- in dienst stellen nieuwe speeltoestellen en spelterreinen;
- opstellen van risicoanalyse voor éénmalige, tijdelijke spelterreinen.

4.7.2.2 Wezen van kostendelende vereniging.

Ook deze dienstverlening is als 'in house'-orgaan van de gemeenten opgebouwd vanuit de modaliteiten en principes van kostendelend verlengstuk/vereniging, waarbij een gezamenlijk aangeworven personeelslid de gemeentelijke belangen waarneemt. Gelet op het wezen van het kostendelend verlengstuk wordt geen prijs per prestatie voorzien, maar wordt een verdeelsleutel gehanteerd op basis van het aantal spelterreinen en speeleenheden. De bijdrage van de besturen is beperkt tot de terugbetaling van de gezamenlijke uitgaven, zonder dat hierbij winst wordt nagestreefd.

4.7.2.3 Omvang werkingsgebied

In 2015 trad de gemeente Lille toe waardoor in totaliteit nu 21 gemeentebesturen (voor 5 gemeenten ook het OCMW) deel uit maken van het samenwerkingsverband. Deze besturen beheren in hun totaliteit 3.633 speeltuigen (bij gecombineerde speeltoestellen wordt elke relevante speelfunctie als een apart speeltoestel beschouwd), verdeeld over 660 spelterreinen.

4.7.2.4 Personeelsbestand

Het personeelsbestand is afgestemd op het werkvolume van de periodiek weerkerende taken. Het organigram is als volgt samengesteld:

- 1 veiligheidsdeskundige - specifieke scholing veiligheid spelterreinen - niveau 2 veiligheidskunde;
- 1/5 secretariaat.

4.7.2.5 Activiteiten

De jaarlijkse inspecties werden binnen de voorziene termijnen afgerond. De bevindingen werden telkens met de plaatselijke contactpersonen doorgenomen en resulteerden in een gedetailleerde verslaggeving.

Daarnaast kan worden vermeld dat er:

- 28 adviezen werden gegeven rond specifieke items;
- 45 besprekingen waren over lopende dossiers;
- 9 nieuwe speeltoestellen in dienst werden gesteld;
- voor 12 nieuwe spelterreinen of herinrichting van bestaande spelterreinen een risicoanalyse werd uitgevoerd;
- voor het nieuw aangesloten bestuur werden alle spelterreinen en speeltoestellen onderworpen aan een nieuwe risicoanalyse;
- er op aanvraag 13 extra controles werden uitgevoerd;
- bijstand werd verleend bij het ontwerp van 1 spelterrein.

4.7.2.6 Opleiding

Om zijn specifieke expertise te actualiseren met de laatste nieuwe kennis en inzichten volgde de veiligheidsdeskundige de opleidingen die door de sector in 2015 werden georganiseerd.

4.8 Intercommunaal Centrum voor Geweldbeheersing – kostendelend verlengstuk ICG

4.8.1 Gebruik schietstand

Tijdens het dienstjaar 2015 werd het ICG door 2.945 mensen van politionele diensten bezocht. Tijdens deze trainingen van het politiepersoneel en huurders van het ICG werden 193.185 patronen afgevuurd. Hierdoor komt het totaal aan geschoten patronen van 1996 tot op heden op 4.159.752 patronen.

4.8.2 Vergaderlocatie

Het beheerscomité van het ICG vergaderde in 2015 4-maal in het ICG. De officieren vergaderden in 2015 1-maal in het ICG. Er vonden eveneens verschillende cursussen plaats waaronder:

- Training Arrestatie Eenheid Turnhout (AET) (4x)
- Omscholing naar machinepistool (UMP)-(Glock) pistool PZ Balen-Dessel-Mol (1x)
- Omscholing naar machinepistool (UMP)-(Glock) pistool PZ Geel-Laakdal-Meerhout (2x)
- Theorie opleiding prioritair rijden ARRO Turnhout (1x)
- Teamdag Specialisten GWB dwang met vuurwapen Lokale politie (1x)
- PZ Neteland omscholing Glock (1x)
- PZ Noorderkempen omscholing Baretta (3x ½)
- PZ Noorderkempen spec.GWB (1x)
- Voorbereiding teamdag (1/2)

4.8.3 Verhuur

In de loop van het jaar werd de schietstand verhuurd aan volgende instanties:

- Federale Politie Turnhout (FGP, CSD)
- Douane Antwerpen
- Douane Turnhout
- Agentschap Natuur en Bos Provincie Antwerpen
- PZ Neteland

In totaal namen van deze instanties 1.071 personen aan de opleidingen deel. Er werden 56.135 patronen geschoten.

Tabel 21: Verhuur schietstand in 2015

Instantie	Aantal dagen	Aantal deelnemers	Aantal afgevuurde patronen
CSD Turnhout	3 halve dagen 3 hele dagen	34	3.525
FGP Turnhout	27 halve dagen 2 hele dagen	290	13.150
Agentschap natuur en bos*	4 halve dagen	17	850
Douane Antwerpen	22 hele dagen	570	28.230
Douane Turnhout	5 halve dagen 4 hele dagen	137	7.480
PZ Neteland	2 halve dagen	23	2.900

* Hierbij wordt steeds beroep gedaan op monitoren van de verschillende politiezones

4.9 Intergemeentelijke dienstverlening inzake leegstand

Het decreet betreffende het grond- en pandenbeleid legt elke gemeente op om een register van leegstaande gebouwen en woningen bij te houden. De opmaak en opbouw van dit leegstandsregister kan overgedragen worden aan een intergemeentelijke administratieve eenheid.

Er opteerden 14 gemeenten (Arendonk, Baarle-Hertog, Geel, Heist-op-den-Berg, Herselt, Hoogstraten, Kasterlee, Laakdal, Olen, Ravels, Retie, Rijkevorsel, Vorselaar en Westerlo) om beroep te doen op IOK voor de intergemeentelijke dienstverlening inzake leegstand. In de loop van het

voorbijge jaar besliste Heist-op-den-Berg om niet langer gebruik te maken van deze intergemeentelijke dienstverlening.

Op basis van de vermoedenslijsten die door de gemeenten overgemaakt worden, doet een personeelslid van IOK³ de nodige administratieve en materiële vaststellingen. Verder staat IOK ook in voor de behandeling van ingediende beroepen en aanvragen tot schrapping uit het register. Hiervoor wordt nauw samengewerkt met de juridische dienst van IOK.

In 2015 werden er voor 247 panden administratieve aktes verzonden en werden er 131 beroepen en 132 schrappingsverzoeken behandeld.

---

³ IOK heeft hertoe de onderzoeks-, controle- en vaststellingsbevoegdheden gedelegeerd aan de persoon in kwestie. De nodige beslissingen worden genomen door het directiecomité.

5 Studiedienst

5.1 Beleidsplanning

In 2013 werd het beleidsplan van IOK voor de nieuwe legislatuur 2013-2018 opgemaakt. Kaderend binnen dit meerjarenplan wordt jaarlijks een ondernemingsplan opgemaakt met acties voor het komende jaar.

5.2 Streekoverleg

5.2.1 RESOC Kempen

RESOC staat voor Regionaal Sociaal-Economisch Overlegcomité. RESOC is een overlegorgaan inzake sociaal-economische streekontwikkeling tussen werknemer- en werkgeversorganisaties en lokale besturen (gemeenten en provincie). De instantie staat in voor het verstrekken van adviezen met betrekking tot het te voeren economisch beleid en het werkgelegenheidsbeleid.

RESOC Kempen maakt deel uit van het Erkend Regionaal Samenwerkingsverband (ERSV) provincie Antwerpen.

In RESOC Kempen nemen de lokale besturen een belangrijke plaats in via vertegenwoordigers aangeduid door IOK, Welzijnszorg Kempen, de Conferentie van Kempense burgemeesters en de stad Turnhout. In de loop van 2015 vergaderde de plenaire vergadering 8 maal.

De belangrijkste taak van RESOC Kempen bestaat uit het opmaken en opvolgen van een streekpact. In 2013 werd het streekpact 2013-2018 opgemaakt, ondertussen het 3de streekpact voor het arrondissement Turnhout. Het kwam tot stand op basis van co-creatie: het resultaat van een brede samenwerking, een intens proces van heel wat consultatiemomenten, gesprekken en workshops met relevante actoren.

In het streekpact 2013-2018 zijn er onder het motto 'kansen creëren, krachten bundelen' voor 5 speerpunten visies, doelstellingen en acties uitgewerkt:

1. Ondernemen, innoveren en internationaliseren
2. Leren en werken in eigen streek
3. Ruimte om te ondernemen in een vlot bereikbare regio
4. Welzijn en zorg voor elke Kempenaar
5. Groene en duurzame Kempen

IOK was samen met de provincie Antwerpen penhouder voor het hoofdstuk 'Ruimte om te ondernemen in een vlot bereikbare regio'. Daarnaast leverde zij ook een belangrijke bijdrage aan het hoofdstuk 'Groene en duurzame Kempen' en participeerde zij aan heel wat consultatiemomenten m.b.t. de overige hoofdstukken.

Per speerpunt werden gedetailleerde actieplannen opgemaakt om het Streekpact tot uitvoering te brengen. In 2015 werden deze actieplannen van nabij opgevolgd en de voortgang van de acties geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd.

5.2.2 Toekomst streekoverleg

De Vlaamse regering wil het streekbeleid in Vlaanderen versterken. In de toekomst zal zij niet langer werken met RESOC's, maar wordt er ingezet op vernieuwde actiegerichte samenwerkingsverbanden die met lokale initiatieven de sociaal-economische uitdagingen van een streek het hoofd bieden. Specifiek wordt er een belangrijke rol voor de lokale besturen weggelegd om het toekomstig streekoverleg te initiëren. Dit in overleg met en betrokkenheid van de sociale partners en provincies. In de conceptnota 'Naar een versterkt streekbeleid en (boven)lokaal werkgelegenheidsbeleid' van minister Muylers werd dit nieuwe beleidskader uitgetekend. Op basis van de conceptnota gaf de Conferentie van Kempense burgemeesters de opdracht aan de directeur/voorzitter directieteam van IOK om, rekening houdend met de nieuwe beleidslijnen, een voorstel uit te werken voor een nieuw streekplatform. Met deze actieve opstelling engageerden de Kempense lokale besturen zich uitdrukkelijk om ook in de toekomst de rijke traditie van het Kempense streekoverleg te continueren.

Er werd voor geopteerd om een nieuwe structuur 'Streekplatform Kempen' op te richten: een netwerkorganisatie met als doelstelling het faciliteren van sociaal-economische samenwerking in de Kempen en het versterken van de 'stem' van de Kempen. Het streekpact en DYNAK (dynamisch actieplan Kempen) vormen het overkoepelend kader van waaruit er voor de verschillende pijlers een

uitvoeringsgerichte aanpak zal worden ontwikkeld. Per pijler werd een trekker aangeduid die waakt over de realisaties. IOK beheert de governance van de pijler 'ruimte om te ondernemen in een vlot bereikbare regio', in samenwerking met de provincie Antwerpen en de governance van de pijler 'groene en duurzame Kempen', in samenwerking met RURANT vzw.

In 2016 wordt voortgewerkt aan de uitbouw van het vernieuwde streekoverleg en de oprichting van de vzw Streekplatform Kempen.

5.3 Lokaal woonbeleid – Kempens Woonplatform

Op basis van het Vlaamse subsidiekader d.d. 21 september 2007 ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid, ging in november 2009 het project Kempens Woonplatform van start. Het voorbije jaar stond de laatste verlenging van het project centraal. Een aanvraagdossier om het project te verlengen voor 22 gemeenten werd in het voorjaar overgemaakt aan Wonen-Vlaanderen. Op 18 augustus 2015 besliste de minister van wonen om Kempens Woonplatform voor een periode van 3 jaar subsidies toe te kennen. In de zomermaanden vroeg Herenthout om alsnog te kunnen deelnemen. Hierop werd een aanbod uitgewerkt, buiten het subsidieproject, maar met dezelfde dienstverlening. Tijdens de stuurgroep in het najaar gingen de leden van de vergadering akkoord dat Herenthout verder aansluit bij de diverse overlegmomenten e.d..

Het team van Kempens Woonplatform heeft zich de voorbije jaren verder verdiept in woongerelateerde thema's en biedt zo een tweedelijns-ondersteuning aan de huisvestingsambtenaren en/of ambtenaren van de bouw dienst van de deelnemende gemeenten. Deze gemeenten kunnen rekenen op een vast aanspreekpunt bij Kempens Woonplatform. Voor de effectieve uitvoering van bepaalde activiteiten van Kempens Woonplatform wordt nauw samengewerkt met de multidisciplinaire expertise die aanwezig is binnen IOK.

In 2015 spitste de werking van het Kempens Woonplatform zich toe op volgende pijlers:

Een gemeentelijke beleidsvisie ontwikkelen op het vlak van wonen

- Er werd verder uitvoering gegeven aan de acties van de gemeentelijke woonplannen;
- Daarnaast werd ondersteuning geboden aan de betrokken ambtenaren via algemene mailings, gemeentespecifieke mailings en een 3-tal bijeenkomsten;
- Begin 2015 werd de succesvolle studienamiddag 'Anders wonen in de toekomst' georganiseerd in samenwerking met Welzijnszorg Kempen. Daarnaast werd ook een actieve bijdrage geleverd aan de studienamiddag van Welzijnszorg Kempen 'wonen en energie'.

Het lokaal woonoverleg organiseren

- Het lokaal woonoverleg kwam gemiddeld 3 keer samen tijdens het 6de werkingsjaar. Daarnaast zaten de betrokkenen van gemeente en OCMW nog verschillende keren samen in functie van het uitvoeren van het actieplan, besprekingen in het kader van woningkwaliteit ...;
- Het kaderbesluit sociale huur biedt gemeenten de mogelijkheid lokale accenten te leggen in het toewijzingsbeleid van sociale huurwoningen. Ook in 2015 ondersteunde Kempens Woonplatform diverse gemeenten bij het opmaken of aanpassen van een lokaal toewijzingsreglement. Samen met Welzijnszorg Kempen en de betrokken actoren werd er ook een protocolakkoord opgesteld in functie van de mogelijkheid tot versnelde toewijzing door de sociale huisvestingsmaatschappijen.

Gestructureerde basisinformatie inzake huisvesting aanbieden aan de inwoners

- De gemeentelijke ambtenaren en de medewerkers van het OCMW vervullen een belangrijke taak in het aanbieden van woongerelateerde informatie aan de inwoners. Ter ondersteuning van het uitgebouwde aanspreekpunt wonen werden de loketmedewerkers in 2015 opnieuw samengebracht en werd de productcatalogus geactualiseerd;
- De website van het Kempens Woonplatform werd geactualiseerd en er werden op regelmatige basis artikels rond wonen uitgewerkt, die opgenomen werden in de gemeentelijke infobladen en/of op de gemeentelijke websites;
- In 2015 werden diverse infomomenten (infosessies, woonbeurs, energiebeurs ...) georganiseerd die telkens op een goede opkomst konden rekenen.

Taken uitvoeren gericht op de verbetering van de kwaliteit van het patrimonium

- Tijdens het voorbije jaar werd voerde elke gemeente de wettelijke procedures uit inzake woningkwaliteit (het ongeschikt en onbewoonbaar verklaren van woningen, overbewoning, verwaarlozing ...). Vanuit Kempens Woonplatform werd ondersteuning geboden bij de vooronderzoeken. Daarnaast verdiepte een medewerker zich in de technische aspecten van het woningonderzoek om vanaf eind 2015 ook de woningonderzoeken te kunnen uitvoeren met het oog op het opheffen van besluiten tot ongeschikt- en/of onbewoonbaarheid van een woning;

- Daarnaast gaf elke gemeente uitvoering aan het actieplan woningkwaliteit (met onder meer infossessies verhuurders, invoeren premies, normen woningkwaliteit ...).

Grond- en pandenbeleid met het oog op betaalbaar wonen

- In 2015 stond de opvolging van de opgemaakte actieprogramma's op de agenda's van diverse lokale woonoverlegmomenten;
- De haalbaarheid van het opgelegde bindend sociaal objectief wordt nauwgezet opgevolgd vanuit het lokaal woonoverleg.
- In verschillende gemeenten werden de mogelijkheden in binnengebieden en van verlaten panden besproken in functie van een betaalbaar woonaanbod. Enkele gemeenten brainstormden over de manier waarop het sociaal woonbeleid verder vorm gegeven kan worden (na de gedeeltelijke vernietiging van het decreet grond- en pandenbeleid).

5.4 Spoorplatform

Tijdens de zomer van 2015 heeft het Kempens spoorplatform een globale visie opgemaakt over het vervoer per spoor. Het Kempens spoorplatform is samengesteld uit IOK, de Kempense burgemeesters met een station in hun gemeente, Vlaamse en federale parlementsleden uit de Kempen, RESOC Kempen en enkele deskundigen.

Er werd een gezamenlijk standpunt ontwikkeld over welke spoorprojecten prioritair zijn om tot een verbeterde dienstverlening te komen voor de Kempense treinreiziger, dit in het licht van een nieuw meerjareninvesteringsplan van de NMBS. Alle Kempense burgemeesters hebben zich via de Conferentie van Kempense burgemeesters achter dit standpunt geschaard. Vanuit deze spoorvisie werd de dialoog aangegaan met de minister van mobiliteit en de spoorwegmaatschappijen.

5.5 Lokale tewerkstelling

Zoals de voorgaande jaren bood de studiedienst in 2015 ondersteuning aan lokale besturen aangaande lokale tewerkstelling. Er werd daarbij vraaggericht gewerkt. De studiedienst organiseerde in samenwerking met Welzijnszorg Kempen op regelmatige basis een afstemmingsoverleg voor de regisseurs sociale economie van de subregionale clusters.

5.6 Sociaal-economische gegevens

Het blijft voor de studiedienst een belangrijke opdracht om socio-economische gegevens te verzamelen en te actualiseren. Dataverzameling en -analyse vormen immers de basis van een goede beleidsvoorbereiding. IOK studiedienst wil hierbij niet uitputtend en academisch werken, maar zeer duidelijk beleidsgericht.

In het licht hiervan werd in het verleden een databank met gemeentelijke gegevens uitgebouwd. Deze databank werd ook in 2014 verder geactualiseerd door het opvragen of downloaden van gegevens bij diverse instanties (FOD Economie ...). Voor concrete studieopdrachten werden ook de gemeentelijke administraties aangezocht om bepaalde gegevens te verfijnen en aan te vullen. Deze gegevens kunnen steeds met GIS gerelateerd worden om ze grafisch voor te stellen.

5.7 Informatievoorziening

IOK wil de Kempense gemeentebesturen zoveel mogelijk informatie geven over haar activiteiten. De studiedienst werkte zeer actief mee aan deze informatievoorziening.

Ook specifieke vragen in verband met cijfergegevens van de Kempen werden door de studiedienst behandeld. Daarnaast werden zowel de dossiergebonden als de algemene contacten met de gemeenten onderhouden.

Infomagazine

De kracht van de communicatie van IOK ligt in een regionale focus. De inhoudelijke relevantie of het antwoord op de vraag 'what's in it for me?' is een must. Daarom worden in het infomagazine maximaal verhalen en getuigenissen in beeld gebracht die inspirerend kunnen werken voor lokale bestuurders of streekorganisaties.

Online communicatie

In 2015 bezochten er maandelijks gemiddeld 18.430 mensen www.iok.be. Een stijging met 14 % ten opzichte van 2014. In 2012, 2013 en 2014 bedroeg het gemiddelde aantal bezoekers van de website respectievelijk 12.200, 15.500 en 15.899 per maand. Buiten de gebruikelijke pieken in januari omwille van de nieuwe ophaalkalender zijn er niet direct andere pieken te ontdekken. Een directe link naar het hogere aantal gebruikers kan dus niet gelegd worden. Het percentage nieuwe (39 %) en terugkerende bezoekers (61 %) blijft stabiel en vormt een goede balans. De onderdelen 'ophaalkalender' en 'containerpark' zijn veruit de drukst bezochte pagina's van de website.

In 2015 werd ook weer ingezet op het gebruik van sociale media. De twitterpagina van IOK en IOK Afvalbeheer werd intensiever gebruikt. Vooral de interactie en wisselwerking met berichtjes van gemeenten en andere stakeholders creëert een meerwaarde. Eind 2015 had de twitteraccount meer dan 500 volgers en werden er al meer dan 920 tweets (sinds september 2013) verstuurd.

Sinds 2013 is er een extranet ter beschikking van bestuurders en gemeentelijke diensten. Via dit extranet kunnen beleidsdocumenten, dossiers en informatie gedeeld worden met deze betrokkenen. Het extranet bevat ook een fotodatabank met foto's die vrij kunnen gebruikt worden in gemeentelijke publicaties.

Pers

De perscontacten worden onderhouden vanuit de studiedienst. Voor de externe (en interne) communicatie wordt een jaarplanning gemaakt. Dit vormt een leidraad voor de publicaties, website en persberichten. Projecten worden getoetst aan hun nieuwswaarde en vervolgens gecommuniceerd met de pers.

5.8 Onderwijs

5.8.1 Pedagogisch Vormingsinstituut voor de Kempen

IOK fungeert als inrichtende macht voor het Pedagogisch Vormingsinstituut voor de Kempen (PVK).

In 1971 werd het Pedagogisch Vormingscentrum voor de Kempen erkend door het toenmalige Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur als Hoger Instituut voor Opvoedkunde (HIVO), en daarmee als instantie die diploma's kan uitreiken voor langlopende opleidingen voor leerkrachten uit het basis- en secundair onderwijs.

Vanaf januari 2006 werd het PVK bijkomend erkend door de diensten van de VDAB als opleidingsverstrekker. Dit maakte het mogelijk dat inschrijvingsgelden voor de langlopende opleidingen ook betaald konden worden door de cursisten met de opleidingscheques van de Vlaamse overheid. Dit werkte drempelverlagend naar instap in de opleiding. In maart 2015 kwam hier echter een einde aan. Voor hooggeschoolden (Bachelorniveau) werd het onmogelijk om opleidingscheques te verkrijgen behalve in het kader van een VDAB-loopbaanbegeleidingstraject. Voor de inschrijvingen voor het academiejaar 2015-2016 was de invloed van deze maatregel beperkt. Of dit een invloed heeft in de toekomst dienen we jaarlijks te evalueren.

De verschillende HIVO's in Vlaanderen zijn in 2008 een samenwerkingsverband aangegaan. Hierdoor ondersteunt het Ministerie van Onderwijs elk HIVO met een beperkte subsidiëring. Het PVK, samen met de andere HIVO's, krijgt hier de mogelijkheid om de inhoudelijke werking verder te versterken.

Vanaf begin 2012 neemt een PVK-secretaris het voorzitterschap op van het Overlegplatform van de HIVO's in Vlaanderen.

Van begin jaren 1970 tot 1999 richtte het Pedagogisch Vormingsinstituut voor de Kempen de cursus Remedial Teaching in. Een wijziging in de regelgeving maakte een omvorming naar een Voorgezette Opleiding Zorgverbreding en Remediërend Leren (VOZO) noodzakelijk. Vanaf 1 september 1999 werkten de Katholieke Hogeschool Kempen, departement lerarenopleiding Turnhout, en het PVK dan ook samen voor deze Voortgezette Opleiding Zorgverbreding en Remediërend Leren. De samenwerking tussen beide partners gaat door wanneer de voortgezette opleiding op 1 september 2004 omgevormd wordt tot de bachelor-na-bacheloropleiding Zorgverbreding en Remediërend Leren van de Katholieke Hogeschool Kempen. In december 2009 werd de samenwerkingsovereenkomst tussen PVK-IOK en de Katholieke Hogeschool Kempen herzien en geactualiseerd. Dit kreeg verder vorm doordat een PVK-secretaris deel ging uitmaken van het opleidingsteam dat de Banaba Zorg en Remediërend leren begeleidt. Daarnaast nam de Werkgroep Onderwijs die het PVK begeleidt de functie op van resonansgroep voor de Banaba-opleiding.

Jaarlijks wordt de samenwerkingsovereenkomst verlengd tussen IOK/PVK en de intussen omgevormde KHK tot Thomas More Kempen.

Het PVK organiseert ieder jaar vormings- en nascholingsactiviteiten voor leerkrachten uit het basisonderwijs, secundair onderwijs en buitengewoon onderwijs. Voor 2015 werd het aantal vormingsavonden behouden op 4.

In 2013 werd het Kempens Platform van schepenen met onderwijsbevoegdheid opgericht. Deze werking werd in 2015 voortgezet.

Verder blijft de werking van het PVK gericht op de specifieke noden van het onderwijsveld in de Kempen en ondersteunen we initiatieven in deze richting. Zo neemt het PVK deel aan het project 'Wakannekik'. Wakannekik is een initiatief dat opgestart werd door het bedrijfsleven in de Kempen, de verschillende onderwijsnetten, CLB en de stad Geel. De doelstelling is scholen te ondersteunen in hun werking om kinderen voor te bereiden op de studiekeuze in het secundair onderwijs. Hierin staat het inzicht verwerven in eigen competenties, interesses en persoonlijkheid centraal.

Het PVK organiseert jaarlijks 1 vorming rond talentontwikkeling in het kader van 'Wakannekik'. De vormingen voor schooljaar 2014-2015 en voor 2015-2016 vielen dit jaar in hetzelfde kalenderjaar.

5.8.1.1 Opleidingen

De opleiding die door het PVK georganiseerd wordt, is erkend door het Ministerie van Onderwijs. Het betreft hier de opleiding:

Hoger Opvoedkundige Studiën

Het getuigschrift en het diploma worden respectievelijk behaald na 2 en 3 jaren studie en na het slagen in de evaluatie van de 2 en 3 jaren. Naast de zelfstudie van de cursisten spreken we hier over een opleiding tot 450 contacturen in 3 jaar. Naar inhoud toe wordt getracht de initiële lerarenopleiding aan te vullen, te verdiepen en te reflecteren met de cursisten op nieuwe inzichten en ontwikkelingen. Sleutelwoorden zijn hier visie, meesterschap en leiderschap.

De bestaande opleiding wordt in fases omgevormd. De doelstelling is om, nog meer dan in het verleden, een kwalitatief sterke opleiding aan te bieden die aansluit bij de hedendaagse ontwikkelingen in het onderwijs. We willen immers leerkrachten en beleidsverantwoordelijken in het onderwijs sterker maken. Daarnaast willen we die mensen die niet kiezen voor een volledige opleiding toch de mogelijkheid geven om aparte moduleonderdelen van de opleiding te volgen. Het wordt zo een open opleiding waar je gericht volgens je specifieke vraagstelling een antwoord kan vinden voor je noden als onderwijsgevende. In het academiejaar 2014-2015 werd gestart met een sterk vernieuwde invulling van de opleiding waarin het luik 'Secundair Onderwijs' zijn plaats krijgt. Deze vernieuwing werd voortgezet in het academiejaar 2015-2016.

Enkele krachtlijnen zijn:

De opleiding is in 3 modules ingedeeld waardoor men jaarlijks kan instappen. Naast de kernmoduleonderdelen die door elke cursist gevolgd moeten worden, zijn er keuzeactiviteiten. Zo kan beter ingespeeld worden op de verschillende interesses van de cursisten. De 4 vormingsavonden die het PVK inricht in februari worden opgenomen in de opleiding als keuzeactiviteiten. Ook de evaluaties werden grondig hervormd. En verder kunnen vrije cursisten inschrijven. Men wordt de mogelijkheid geboden voor bepaalde moduleonderdelen in te schrijven. Deze cursisten worden op vraag beoordeeld. Na beoordeling ontvangen zij een creditattest. Bij loutere deelname blijft dit beperkt tot een deelnameattest.

De opleiding richt zich tot leerkrachten van alle niveaus met differentiatie naar kleuter-, lager en secundair onderwijs.

Voor het academiejaar 2015-2016 schreven zich 27 cursisten in voor de volledige opleiding van 3 jaar (minimaal 375 contacturen). Hierbij zijn er 21 mensen actief in basisonderwijs en 6 in het secundair onderwijs.

Vanuit de beleidsnota van de minister van onderwijs werd door het departement onderwijs in november 2015 een evaluatie gestart van de verschillende HIVO's in Vlaanderen. Visieontwikkeling en uitbouw van kwaliteitszorg zijn onder meer thema's.

In het kader van de samenwerking met Thomas More - departement lerarenopleiding gaan de sessies voor deze opleiding door in de gebouwen van Thomas More Kempen in Turnhout.

Daarnaast werkt het PVK ook samen met Thomas More Kempen om de cursus voor leerkrachten, zorgleerkrachten te realiseren. Het betreft hier de opleiding:

Banaba (bachelor na bachelor) Zorgverbreding en Remediërend Leren

Deze cursus richt zich zowel op zorgcoördinatoren en zorgbegeleiders als op leerkrachten en directies basisonderwijs en secundair onderwijs die een beter inzicht willen verwerven in het uitbouwen van een zorgbeleid op school.

5.8.1.2 Initiatieven

Vormingsavonden

Elk jaar richt het PVK vormingsavonden in voor leerkrachten, ouders en CLB-medewerkers, met als doelstelling nieuwe ontwikkelingen en inzichten in het pedagogisch-didactisch handelen bij kinderen of jongeren met specifieke noden te behandelen of brede, vernieuwende inzichten in onderwijs of opvoeding door te geven. In het kader van de samenwerking met Thomas More Kempen gaan deze avonden door in de gebouwen van Thomas More Kempen in Turnhout.

Op het programma stonden:

- maandag 2 februari 2015: Dhr Ludo Heylen, De leerkracht maakt het verschil
- maandag 9 februari 2015: Dhr. Gie Deboutte, Cyberpesten bij kinderen en jongeren: wat kunnen ouders, opvoeders en scholen doen?
- maandag 23 februari 2015: Mevr. Corrylaura Van Bladel, Oordeel in je voordeel! Kennismaking met Geweldloze Communicatie
- maandag 2 maart 2015: Dhr. Jo Voets, Opvoeden als brug tussen kind en samenleving

De overgrote meerderheid van de 299 ingeschreven deelnemers aan deze avonden betreft mensen uit het onderwijs (leerkrachten uit kleuter-, lager, secundair en buitengewoon onderwijs, directies, zorgleerkrachten, GON-begeleidsters, opvoedsters, CLB-medewerkers, medewerkers Thomas More), daarnaast ook enkele ouders.

In totaal ging het om 445 inschrijvingen voor de 4 avonden. De deelnemers zijn in grote meerderheid professioneel actief in de IOK-regio. Dit geeft aan dat de doelgroep goed wordt bereikt. De avonden werden door de deelnemers als zeer positief ervaren. Uit de verwerking van de evaluaties door de deelnemers bleek dat een gemiddelde waardering van 4,1 op 5 werd gehaald wat zeker een hoge score is.

Aansluitend bij het engagement van het PVK bij het project 'Wakannekik' werden er in het kalenderjaar 2015 2 vormingen georganiseerd (1 per schooljaar). Op 27 januari gaf Ludo Heylen (CEGO) een vorming rond talentontwikkeling in het onderwijs. Op 7 december werd er ook een vorming georganiseerd met als titel 'Aandacht voor talenten van kinderen' (Talentenarchipel), door Greet Herssens van het CEGO. Er waren telkens een 50-tal aanwezigen, die de vormingen zeer positief onthaalden.

Flankerend Onderwijsbeleid

Het flankerend onderwijsbeleid (FLOB) waarbij de gemeenten hun regierol kunnen opnemen om het onderwijs in hun gemeente te begeleiden en te bevorderen, blijft voor het PVK een belangrijke topic in 2015. Het PVK neemt dan ook deel aan het overleg FLOB Kempen, dat georganiseerd wordt door de provincie Antwerpen.

Ondersteuning gemeenten

Verder blijft PVK initiatieven nemen om de gemeenten te ondersteunen betreffende onderwijsmateries. In 2013 werd het Kempens platform van schepenen met onderwijsbevoegdheid opgericht. Dit werd voortgezet in 2015.

Dit Kempens platform heeft een dubbele doelstelling. Enerzijds wil PVK via dit platform informatie geven over belangrijke thema's voor onderwijs en ze bespreekbaar maken. Anderzijds wil PVK ook de schepenen een overlegmoment geven waar ze in intervisie vragen of problemen kunnen bespreken.

Thema's die aan bod kwamen waren de beleidsnota van de minister van onderwijs en de invoering van het M-decreet dat het basis- en secundair onderwijs hervormt op het vlak van zorg en ondersteuning van leerlingen met extra onderwijsnoden.

5.8.1.3 Positionering en eigenheid van het Pedagogisch Vormingsinstituut voor de Kempen

PVK heeft een heel proces doorlopen waarbij de visie, uitgangspunten en doelstellingen van PVK in beschouwing werden genomen. Deze interne evaluatie werd ondersteund via focusgesprekken met onder meer deskundigen uit de onderwijswereld in de Kempen. Uit het proces is nogmaals gebleken dat PVK een belangrijke rol te vervullen heeft: enerzijds in het verstrekken van vorming via aparte initiatieven of langdurige opleidingen – gericht op versterking van het onderwijs in de Kempen, anderzijds in het gericht ondersteuning geven op gemeentelijk niveau.

5.8.2 Intercommunaal examen

Op 4 en 5 juni 2015 vond in de Kempense lagere scholen de 48ste uitgave plaats van het intercommunaal examen. 58 lagere scholen uit 24 gemeenten namen deel aan dit examen. Daarmee werden in totaal 9.428 leerlingen van het 1ste tot en met 6de leerjaar getest over 1 onderdeel van een leergebied. Zoals de voorgaande jaren werd de toets per leerjaar opgesteld door een werkgroep van deskundigen van het basisonderwijs. IOK trad op als organisator en moderator.

Jaarlijks wordt 1 aspect uit de leerplannen lager onderwijs getoetst. De voorgaande jaren kwamen thema's aan bod als bronnen raadplegen, afvalbeheer, problemen oplossen, luisteren, natuur, begrijpend lezen, meetkunde en tijd. In 2015 was 'taalbeschouwing' het centrale thema in de IOK-toets.

De overheid verwacht dat lagere scholen zodanig werken dat zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen bereiken (minimumdoelen op het einde van het 6de leerjaar). Om deze eindtermen te halen wordt in de verschillende onderwijsnetten gewerkt met leerplannen waarin wordt opgesomd wat de leerlingen op het einde van elk leerjaar moeten kennen en kunnen. Met de IOK-toets kunnen de scholen voor zichzelf uitmaken of ze voldoende aandacht hebben gegeven aan wat de overheid van hen verwacht. Door te kijken naar de resultaten van de leerlingen kunnen ze ook nagaan of hun aanpak goed was en of de kinderen die leerinhouden inderdaad voldoende hebben verworven.

De resultaten van de deelnemende scholen werden door IOK centraal verwerkt. Scholen konden zo de resultaten van hun eigen leerlingen vergelijken met een regionaal gemiddelde. Deze benchmark moet de leerkrachten stimuleren om de lat hoog te blijven leggen. Met dat doel heeft de inspectiegroep ook een didactische reader ter beschikking gesteld aan de scholen waarin pedagogisch-didactische tips en suggesties voor de leerkrachten werden opgenomen. Deze tips kunnen gebruikt worden om taalbeschouwing binnen het leergebied Nederlands een duidelijke plaats te geven.

Op deze manier wil IOK de scholen ondersteunen in het didactisch handelen en blijvend stimuleren tot kwaliteitsverbetering van hun onderwijs. Ook de scholen blijken de aanpak waardevol te vinden.

Tabel 22: Overzicht aantal deelnemers per jaar

Jaar	Aantal deelnemende leerlingen
2012	9.729
2013	9.791
2014	9.776
2015	9.428

5.9 De Lilse Bergen

De exploitatie van het recreatiedomein De Lilse Bergen, waarvan IOK, de gemeente Lille en de provincie Antwerpen de partners zijn, kende in 2015 een behoorlijk resultaat door het goede weer in het hoogseizoen.

Op het vlak van de met de camping gerelateerde ontvangsten werd een lichte stijging genoteerd. Met betrekking tot de dagrecreatie kende het bezoekersaantal in vergelijking met 2014 een sterke stijging. In totaal telde het domein 109.297 bezoekers. Daarnaast bezochten 20.054 sportievelingen het domein in het kader van sportdagen en 44.916 bezoekers in het kader van diverse evenementen.

De nodige inspanningen werden geleverd om het investeringsprogramma af te werken. Op de camping werd vooral de verhuurcapaciteit uitgebreid met o.m. een watertent en een foorwagen alsmede met een vernieuwing van de stacaravans. Op de dagrecreatie werd een waterglijbaan geplaatst.

6 Sociaal-cultureel beleid

6.1 Welzijnszorg Kempen

IOK ondersteunt Welzijnszorg Kempen op personeel en logistiek vlak. Welzijnszorg Kempen is een pluralistisch samenwerkingsverband van de OCMW's van het arrondissement Turnhout. Het brengt deze OCMW's samen en ondersteunt hen met als uiteindelijk doel het fundamentele recht op een menswaardig bestaan voor iedereen in de regio te waarborgen.

Welijnszorg Kempen is een krachtige speler in het regionale zorg- en welzijnslandschap en neemt er in nauw overleg met andere actoren een sturende rol op:

- Ze geeft meer kracht aan de uitbouw van sterke OCMW's in elke gemeente.
- Ze stimuleert, organiseert en ondersteunt regionale en subregionale samenwerking en netwerkvorming.
- Ze draagt bij tot de degelijke uitbouw van een netwerk van voorzieningen die tegemoet komen aan de lokale noden.

Om een goede werking te waarborgen en over een belangrijk draagvlak te beschikken heeft Welzijnszorg Kempen een sterke voeling met het werkveld nodig. Een intense samenwerking met de deelgenoten, hun leidinggevendenden, alle andere medewerkers en het brede spectrum van welzijns- en gezondheidsinstellingen en organisaties is hierbij essentieel.

De werking van Welzijnszorg Kempen is gebaseerd op 4 grote pijlers. Een 1ste pijler is gebaseerd op de ondersteuning van de OCMW's via de openbare sector. Dit gebeurt onder andere door de uitbouw van verschillende eigen diensten maar ook door dienstverlening aan de OCMW's en netwerkvorming met verschillende actoren uit het welzijnslandschap.

Anderzijds wordt de nadruk gelegd op de uitbouw van voorzieningen in het zorg- en welzijnslandschap. Dit wordt onder andere gerealiseerd door de samenwerking en ondersteuning van verschillende vzw's zoals het CGG, de Logo's ...

Een 3de en 4de luik bestaan uit de ondersteunende diensten personeel en financiën.

6.2 Festival van Vlaanderen

IOK is lid van de vzw Festival van Vlaanderen Mechelen ter ondersteuning van een kwalitatieve programmatie in de Kempen. Ook in 2015 was IOK partner en structurele sponsor van een jaarlijkse reeks van een 7-tal concerten binnen het arrondissement Turnhout.

7 Jaarrekening

JAARREKENING IN EURO

Naam: **Interkommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen**

Rechtsvorm: Dienstverlenende vereniging

Adres: Antwerpseweg

Nr: 1

Bus:

Postnummer: 2440

Gemeente: Geel

Land: België

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van Antwerpen, afdeling Turnhout

Internetadres: www.iok.be

Ondernemingsnummer

BE 0204.212.714

Datum van de neerlegging van de oprichtingsakte OF van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt.

12-10-1962

Jaarrekening goedgekeurd door de algemene vergadering van

17-05-2016

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van

01-01-2015

tot

31-12-2015

Vorig boekjaar van

01-01-2014

tot

31-12-2014

De bedragen van het vorige boekjaar zijn identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening:

Nummers van de secties van het standaardmodel die niet werden neergelegd omdat ze niet dienstig zijn:

VOL 5.1, VOL 5.2.1, VOL 5.2.2, VOL 5.2.3, VOL 5.2.4, VOL 5.3.4, VOL 5.4.1, VOL 5.4.2, VOL 5.5.1, VOL 5.5.2, VOL 5.14, VOL 5.16, VOL 5.17.2, VOL 9

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente) en functie in de onderneming, van de BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN

HEYKANTS-JANSENS JOSEE

DE POPULIERKENS 8
2350 VOSSelaar
BELGIË

Bestuurder

LEYSSEN JOHAN

VREDELAAN 8
2490 BALEN
BELGIË

Voorzitter van de Raad van Bestuur

MEEUS MICHEL

CAMPFORTSTRAAT 5

2480 DESSEL
BELGIË

Bestuurder

LENAERTS KAREL

HOEKEINDE 72
2330 MERKSPLAS
BELGIË

Bestuurder

BOECKXSTAENS VEERLE

OUDE BEVELSESTEENWEG 12
2560 NIJLEN
BELGIË

Bestuurder

VAN HIRTUM GUY

GEELSESTRAAT 72
2260 WESTERLO
BELGIË

Bestuurder

BAETS WARD

HEERLE 6C
2322 HOOGSTRATEN
BELGIË

Bestuurder

BELLENS PETER

BEUKENLAAN 25
2200 HERENTALS
BELGIË

Bestuurder

BELLENS MARCEL

VIERHUIZEN 10
2250 OLEN
BELGIË

Einde van het mandaat: 17-02-2015

Bestuurder

GABRIELS ROGER

VLAKKE VELDEN 6
2270 HERENTHOUT
BELGIË

Bestuurder

GYS NAND

BRASEL 23
2480 DESSEL
BELGIË

Bestuurder

KNAEPS TESSA

COLLEGESTRAAT 11
2400 MOL
BELGIË

Bestuurder

SELS FRANK

KAPELLEBERG 87
2430 LAAKDAL
BELGIË

Ondervoorzitter van de Raad van Bestuur

VAN OLMEN MIEN

PLASSENDONK 13
2200 HERENTALS
BELGIË

Bestuurder

LUYTEN WALTER

KONING ALBERTSTRAAT 183
2380 Ravels
BELGIË

Bestuurder

VINCKX JOS

EIGEN 32
2360 Oud-Turnhout
BELGIË

Bestuurder

DIELS PAUL

LICHTAARTSESTEENWEG 39
2275 Lille
BELGIË

Bestuurder

ENGELEN JOZEF

ROOIAARDE 38
2450 Meerhout
BELGIË

Bestuurder

VAN TILBURG LEO

DONKERSTRAAT 14
2387 Baarle-Hertog
BELGIË

Bestuurder

PEETERMANS LUC

LIMBERG 103
2230 Herselt
BELGIË

Bestuurder

HENDRICKX KRISTOF

WEZENSTRAAT 20
2370 Arendonk
BELGIË

Bestuurder

SMANS MARC

DEN ABT 71
2340 Beerse
BELGIË

Bestuurder

BROECKX WILLY

KUILSTRAAT 72
2480 Dessel
BELGIË

Bestuurder

JULLIAMS BART

LUXEMBURGLAAN 24
2440 Geel
BELGIË

Ondervoorzitter van de Raad van Bestuur

VAN MEENSEL ERIC

KABIENSTRAAT 14
2280 Grobbendonk
BELGIË

Bestuurder

VLEUGELS LUC

WIEKEVORSTSE GOORWEG 34
2222 Itegem
BELGIË

Bestuurder

VERHAEGEN JOOST

STATIONSSTRAAT 26
2235 Hulshout
BELGIË

Bestuurder

NOYENS GRIET

NEERZIJDE 18
2460 Kasterlee
BELGIË

Bestuurder

PELCKMANS KRISTEL

PONTFORTSEDIJK 22
2470 Retie
BELGIË

GEENS KARL HEUVELWEG 17 2310 Rijkevorsel BELGIË		Bestuurder
	Einde van het mandaat: 15-09-2015	Bestuurder
VAN ROOY SARA MARKT 15/G 2290 Vorselaar BELGIË		Bestuurder
DE HAES JAN DULFT 10 2220 Heist-op-den-Berg BELGIË		Bestuurder
HENS WERNER OLMENSEBAAN 38 2490 Balen BELGIË		Bestuurder
PEETERS BRUNO JOZEF EMBRECHTSSTRAAT 12 2360 Oud-Turnhout BELGIË		Bestuurder
MICHIELS FONS BERTHEIDE 3 2200 Herentals BELGIË		Bestuurder
JANS FREDDY NIEUWSTRAAT 6 2430 Vorst (Kempen) BELGIË		Bestuurder
STEVENS JAN DENNENLAAN 15 2275 Lille BELGIË		Bestuurder
HAAGEN LOUIS KLEIN-GOORBLEEK 28 2382 Poppel		Bestuurder

BELGIË

Bestuurder

RAEYMAEKERS RIK

KERKPLEIN 6
2470 Retie
BELGIË

Bestuurder

VOS ERIC

BOOMSTRAAT 6
2300 Turnhout
BELGIË

Bestuurder

BOUQUILLON SEPPE

KEIZERSHOFSTRAAT 38
2250 Olen
BELGIË

Begin van het mandaat: 17-02-2015

Bestuurder

VAN LEUVEN JÜRGEN

BOCHTENSTRAAT 28/0201
2310 Rijkevorsel
BELGIË

Begin van het mandaat: 15-09-2015

Bestuurder

ERNST & YOUNG BEDRIJFSREVISOREN BCVBA (B160)

BE 0446.334.711
Joe Englishstraat 52
2140 BORGERHOUT
BELGIË

Commissaris

Direct of indirect vertegenwoordigd door:

VAN DEN ECKER RONALD (IBR A 1851)

Joe Englishstraat 52
2140 BORGERHOUT
BELGIË

VERKLARING BETREFFENDE EEN AANVULLENDE OPDRACHT VOOR NAZICHT OF CORRECTIE

Het bestuursorgaan verklaart dat geen enkele opdracht voor nazicht of correctie werd gegeven aan iemand die daar wettelijk niet toe gemachtigd is met toepassing van de artikelen 34 en 37 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

De jaarrekening werd niet geverifieerd of gecorrigeerd door een externe accountant of door een bedrijfsrevisor die niet de commissaris is.

In bevestigend geval, moeten hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke externe accountant of bedrijfsrevisor en zijn lidmaatschapsnummer bij zijn Instituut, evenals de aard van zijn opdracht:

- A. Het voeren van de boekhouding van de onderneming*,
- B. Het opstellen van de jaarrekening*,
- C. Het verifiëren van de jaarrekening en/of
- D. Het corrigeren van de jaarrekening.

Indien taken bedoeld onder A. of onder B. uitgevoerd zijn door erkende boekhouders of door erkende boekhouders-fiscalisten, kunnen hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke erkende boekhouder of erkende boekhouder-fiscalist en zijn lidmaatschapsnummer bij het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten, evenals de aard van zijn opdracht.

---

* Facultatieve vermelding.

BALANS NA WINSTVERDELING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA				
VASTE ACTIVA		20/28	<u>28.007.993,04</u>	<u>28.529.045,95</u>
Oprichtingskosten	5.1	20		
Immateriële vaste activa	5.2	21		
Materiële vaste activa	5.3	22/27	<u>27.966.503,39</u>	<u>28.475.651,04</u>
Terreinen en gebouwen		22	26.980.546,68	13.724.307,64
Installaties, machines en uitrusting		23	465.145,68	491.713,38
Meubilair en rollend materieel		24	386.208,57	88.182,94
Leasing en soortgelijke rechten		25		
Overige materiële vaste activa		26	134.602,46	
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		27		14.171.447,08
Financiële vaste activa	5.4/5.5.1	28	<u>41.489,65</u>	<u>53.394,91</u>
Verbonden ondernemingen	5.14	280/1		
Deelnemingen		280		
Vorderingen		281		
Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	5.14	282/3		
Deelnemingen		282		
Vorderingen		283		
Andere financiële vaste activa		284/8	41.489,65	53.394,91
Aandelen		284	4.750	4.750
Vorderingen en borgtochten in contanten		285/8	36.739,65	48.644,91
VLOTTENDE ACTIVA		29/58	<u>115.203.393,97</u>	<u>120.543.838,58</u>
Vorderingen op meer dan één jaar		29		
Handelsvorderingen		290		
Overige vorderingen		291		
Vorraden en bestellingen in uitvoering		3	<u>79.155.095,1</u>	<u>77.890.976,01</u>
Vorraden		30/36	78.669.670,94	77.288.023,43
Grond- en hulpstoffen		30/31		
Goederen in bewerking		32		
Gereed product		33		
Handelsgoederen		34		
Onroerende goederen bestemd voor verkoop		35	78.666.830,47	77.283.937,2
Vooruitbetalingen		36	2.840,47	4.086,23
Bestellingen in uitvoering		37	485.424,16	602.952,58
Vorderingen op ten hoogste één jaar		40/41	<u>1.851.798,59</u>	<u>6.541.617,33</u>
Handelsvorderingen		40	670.876,81	468.344,83
Overige vorderingen		41	1.180.921,78	6.073.272,5
Geldbeleggingen	5.5.1/5.6	50/53	<u>32.479.147,27</u>	<u>34.559.369,96</u>
Eigen aandelen		50		
Overige beleggingen		51/53	32.479.147,27	34.559.369,96
Liquide middelen		54/58	<u>854.530,05</u>	<u>1.447.893,88</u>
Overlopende rekeningen	5.6	490/1	<u>862.822,96</u>	<u>103.981,4</u>
TOTAAL VAN DE ACTIVA		20/58	<u>143.211.387,01</u>	<u>149.072.884,53</u>

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN				
		10/15	<u>127.628.774,6</u>	<u>128.037.071,57</u>
Kapitaal	5.7	10	19.490.800	19.490.800
Geplaatst kapitaal		100	19.490.800	19.490.800
Niet-opgevraagd kapitaal		101		
Uitgiftepremies		11		
Herwaarderingsmeerwaarden		12	95.554,5	131.444,68
Reserves		13	99.152.570,99	99.170.245,18
Wettelijke reserve		130	1.949.080	1.949.080
Onbeschikbare reserves		131		
Voor eigen aandelen		1310		
Andere		1311		
Belastingvrije reserves		132		97.221.165,18
Beschikbare reserves		133	97.203.490,99	
Overgedragen winst (verlies)		14		
			(+)/(-)	
Kapitaalsubsidies		15	8.889.849,11	9.244.581,71
Voorschot aan de vennoten op de verdeling van het netto-actief		19		
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN		16	<u>8.281.282,52</u>	<u>8.831.111,73</u>
Voorzieningen voor risico's en kosten		160/5	8.281.282,52	8.831.111,73
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen		160	8.010.212,03	8.263.786,56
Belastingen		161		
Grote herstellings- en onderhoudswerken		162		
Overige risico's en kosten	5.8	163/5	271.070,49	567.325,17
Uitgestelde belastingen		168		
SCHULDEN		17/49	<u>7.301.329,89</u>	<u>12.204.701,23</u>
Schulden op meer dan één jaar	5.9	17		
Financiële schulden		170/4		
Achtergestelde leningen		170		
Niet-achtergestelde obligatieleningen		171		
Leasingschulden en soortgelijke schulden		172		
Kredietinstellingen		173		
Overige leningen		174		
Handelsschulden		175		
Leveranciers		1750		
Te betalen wissels		1751		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		176		
Overige schulden		178/9		
Schulden op ten hoogste één jaar		42/48	7.163.185,88	12.195.346,27
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	5.9	42		
Financiële schulden		43	2.521,91	2.521,91
Kredietinstellingen		430/8	2.521,91	2.521,91
Overige leningen		439		
Handelsschulden		44	1.281.183,99	3.525.560,15
Leveranciers		440/4	1.281.183,99	3.525.560,15
Te betalen wissels		441		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		46	30.000	5.000
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	5.9	45	791.058,89	1.113.067,11
Belastingen		450/3	85.641,55	406.426,96
Bezoldigingen en sociale lasten		454/9	705.417,34	706.640,15
Overige schulden		47/48	5.058.421,09	7.549.197,1
Overlopende rekeningen	5.9	492/3	138.144,01	9.354,96
TOTAAL VAN DE PASSIVA		10/49	143.211.387,01	149.072.884,53

RESULTATENREKENING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Bedrijfsopbrengsten		70/74	15.497.896,1	27.594.550,41
Omzet	5.10	70	9.298.258,17	17.236.808,6
Voorraad goederen in bewerking en gereed product en bestellingen in uitvoering: toename (afname) (+)/(-)		71	1.265.364,85	4.924.999,8
Geproduceerde vaste activa		72		
Andere bedrijfsopbrengsten	5.10	74	4.934.273,08	5.432.742,01
Bedrijfskosten		60/64	17.029.047,08	22.529.985,36
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen		60	7.410.496,23	13.714.155,45
Aankopen		600/8	7.409.250,47	13.715.829,95
Voorraad: afname (toename) (+)/(-)		609	1.245,76	-1.674,5
Diensten en diverse goederen		61	2.093.436	2.014.444,27
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen (+)/(-)	5.10	62	5.520.327,47	5.546.243,1
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	1.923.481,53	1.246.115,28
Waardeverminderingen op voorraden, op bestellingen in uitvoering en op handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen) (+)/(-)		631/4	3.852,52	-978
Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen) (+)/(-)	5.10	635/7	-296.254,68	-299.851,57
Andere bedrijfskosten	5.10	640/8	373.708,01	309.856,83
Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten (-)		649		
Bedrijfswinst (Bedrijfsverlies) (+)/(-)		9901	-1.531.150,98	5.064.565,05
Financiële opbrengsten		75	2.219.260,19	7.889.137,55
Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	67.129,25	
Opbrengsten uit vlottende activa		751	633,02	4.436,79
Andere financiële opbrengsten	5.11	752/9	2.151.497,92	7.884.700,76
Financiële kosten	5.11	65	480.549,79	43.850,68
Kosten van schulden		650	32.629,91	59.715,7
Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen) (+)/(-)		651	442.568,59	-15.877,46
Andere financiële kosten		652/9	5.351,29	12,44
Winst (Verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belasting (+)/(-)		9902	207.559,42	12.909.851,92
Uitzonderlijke opbrengsten		76		829,34
Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760		
Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761		
Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762		
Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763		
Andere uitzonderlijke opbrengsten	5.11	764/9		829,34
Uitzonderlijke kosten		66	261.123,79	-241.534,42
Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	514.698,32	
Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661		
Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen) (+)/(-)		662	-253.574,53	-241.534,42
Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663		
Andere uitzonderlijke kosten	5.11	664/8		
Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)		669		
Winst (Verlies) van het boekjaar vóór belasting (+)/(-)		9903	-53.564,37	13.152.215,68
Onttrekking aan de uitgestelde belastingen		780		
Overboeking naar de uitgestelde belastingen		680		

		Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Belastingen op het resultaat	(+)/(-)	5.12	67/77		
Belastingen			670/3		
Regularisering van belastingen en terugnemning van voorzieningen voor belastingen			77		
Winst (Verlies) van het boekjaar	(+)/(-)		9904	-53.564,37	13.152.215,68
Onttrekking aan de belastingvrije reserves			789		
Overboeking naar de belastingvrije reserves			689		13.152.215,68
Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar (+)/(-)			9905	-53.564,37	0

RESULTAATVERWERKING

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Te bestemmen winst (verlies)	(+)/(-)	9906	-53.564,37	
Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar	(+)/(-)	9905	-53.564,37	0
Overgedragen winst (verlies) van het vorige boekjaar	(+)/(-)	14P		
Onttrekking aan het eigen vermogen		791/2	53.564,37	
aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies		791		
aan de reserves		792	53.564,37	
Toevoeging aan het eigen vermogen		691/2		
aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies		691		
aan de wettelijke reserve		6920		
aan de overige reserves		6921		
Over te dragen winst (verlies)	(+)/(-)	14		
Tussenkost van de vennoten in het verlies		794		
Uit te keren winst		694/6		
Vergoeding van het kapitaal		694		
Bestuurders of zaakvoerders		695		
Andere rechthebbenden		696		

**TOELICHTING
STAAT VAN DE MATERIËLE VASTE ACTIVA**

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
TERREINEN EN GEBOUWEN			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8191P	XXXXXXXXXX	26.008.984,55
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8161	1.004.402,61	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8171	857.423,05	
Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	8181	14.473.577,18	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8191	40.629.541,29	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8251P	XXXXXXXXXX	633.940,2
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8211		
Verworven van derden	8221		
Afgeboekt	8231	41.702,73	
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8241		
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8251	592.237,47	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8321P	XXXXXXXXXX	12.918.617,11
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8271	2.221.740,75	
Teruggenomen	8281		
Verworven van derden	8291		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8301	899.125,78	
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8311		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8321	14.241.232,08	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	22	26.980.546,68	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
INSTALLATIES, MACHINES EN UITRUSTING			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8192P	XXXXXXXXXX	1.523.440,28
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8162	83.203,81	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8172	155.518,13	
Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	8182		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8192	1.451.125,96	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8252P	XXXXXXXXXX	24.482,72
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8212		
Verworven van derden	8222		
Afgeboekt	8232	24,69	
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8242		
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8252	24.458,03	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8322P	XXXXXXXXXX	1.056.209,62
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8272	109.771,51	
Teruggenomen	8282		
Verworven van derden	8292		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8302	155.542,82	
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8312		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8322	1.010.438,31	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	23	465.145,68	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8193P	XXXXXXXXXX	774.176,58
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8163	43.780,11	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8173	685.279,67	
Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	8183	360.913,11	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8193	493.590,13	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8253P	XXXXXXXXXX	27.554,85
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8213		
Verworven van derden	8223		
Afgeboekt	8233	25.381,39	
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8243		
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8253	2.173,46	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8323P	XXXXXXXXXX	713.548,49
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8273	106.667,59	
Teruggenomen	8283		
Verworven van derden	8293		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8303	710.661,06	
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8313		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8323	109.555,02	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	24	386.208,57	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
OVERIGE MATERIËLE VASTE ACTIVA			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8195P	XXXXXXXXXX	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8165	134.602,46	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8175		
Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	8185		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8195	134.602,46	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8255P	XXXXXXXXXX	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8215		
Verworven van derden	8225		
Afgeboekt	8235		
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8245		
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8255		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8325P	XXXXXXXXXX	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8275		
Teruggenomen	8285		
Verworven van derden	8295		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8305		
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8315		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8325		
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	26	134.602,46	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA IN AANBOUW EN VOORUITBETALINGEN			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8196P	XXXXXXXXXX	14.171.447,08
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8166	663.043,21	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8176		
Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	8186	-14.834.490,29	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8196	0	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8256P	XXXXXXXXXX	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8216		
Verworven van derden	8226		
Afgeboekt	8236		
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8246		
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8256		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8326P	XXXXXXXXXX	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8276		
Teruggenomen	8286		
Verworven van derden	8296		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8306		
Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	8316		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8326		
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	27		

STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ANDERE ONDERNEMINGEN - DEELNEMINGEN EN AANDELEN			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8393P	XXXXXXXXXX	4.750
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen	8363		
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8373		
Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-) 8383		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8393	4.750	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8453P	XXXXXXXXXX	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8413		
Verworven van derden	8423		
Afgeboekt	8433		
Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-) 8443		
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8453		
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8523P	XXXXXXXXXX	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8473		
Teruggenomen	8483		
Verworven van derden	8493		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8503		
Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-) 8513		
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8523		
Niet-opgevraagde bedragen per einde van het boekjaar	8553P	XXXXXXXXXX	
Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-) 8543		
Niet-opgevraagde bedragen per einde van het boekjaar	8553		
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	284	4.750	
ANDERE ONDERNEMINGEN - VORDERINGEN			
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	285/8P	XXXXXXXXXX	48.644,91
Mutaties tijdens het boekjaar			
Toevoegingen	8583		
Terugbetalingen	8593	11.905,26	
Geboekte waardeverminderingen	8603		
Teruggenomen waardeverminderingen	8613		
Wisselkoersverschillen	(+)/(-) 8623		
Overige mutaties	(+)/(-) 8633		
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	285/8	36.739,65	
GECUMULEERDE WAARDEVERMINDERINGEN OP VORDERINGEN PER EINDE BOEKJAAR	8653		

GELDBELEGGINGEN EN OVERLOPENDE REKENINGEN (ACTIVA)

OVERIGE GELDBELEGGINGEN

Aandelen

Boekwaarde verhoogd met het niet-opgevraagd bedrag
 Niet-opgevraagd bedrag

Vastrentende effecten

Vastrentende effecten uitgegeven door kredietinstellingen

Termijnrekeningen bij kredietinstellingen

Met een resterende looptijd of opzegtermijn van
 hoogstens één maand
 meer dan één maand en hoogstens één jaar
 meer dan één jaar

Hierboven niet-opgenomen overige geldbeleggingen

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
51	30.677.235,47	34.200.588,75
8681	30.677.235,47	34.200.588,75
8682		
52		
8684		
53	1.801.911,8	358.781,21
8686	1.801.911,8	358.781,21
8687		
8688		
8689		

OVERLOPENDE REKENINGEN

Uitsplitsing van de post 490/1 van de activa indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

Boekjaar

STAAT VAN HET KAPITAAL EN DE AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR

STAAT VAN HET KAPITAAL

Maatschappelijk kapitaal

Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar
 Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
100P 100	XXXXXXXXXX 19.490.800	19.490.800

Wijzigingen tijdens het boekjaar

Samenstelling van het kapitaal

Soorten aandelen
 Aandelen gemeenten
 Aandelen overige openbare besturen

Aandelen op naam
 Aandelen aan toonder en/of gedematerialiseerde aandelen

Codes	Bedragen	Aantal aandelen
	15.627.325 3.863.475	625.093 154.539
8702 8703	XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX	779.632

Niet-gestort kapitaal

Niet-opgevraagd kapitaal
 Opgevraagd, niet-gestort kapitaal
 Aandeelhouders die nog moeten volstorten

Codes	Niet-opgevraagd bedrag	Opgevraagd, niet-gestort bedrag
101 8712	XXXXXXXXXX	XXXXXXXXXX

Eigen aandelen

Gehouden door de vennootschap zelf
 Kapitaalbedrag
 Aantal aandelen
 Gehouden door haar dochters
 Kapitaalbedrag
 Aantal aandelen

Verplichtingen tot uitgifte van aandelen

Als gevolg van de uitoefening van conversierechten
 Bedrag van de lopende converteerbare leningen
 Bedrag van het te plaatsen kapitaal
 Maximum aantal uit te geven aandelen
 Als gevolg van de uitoefening van inschrijvingsrechten
 Aantal inschrijvingsrechten in omloop
 Bedrag van het te plaatsen kapitaal
 Maximum aantal uit te geven aandelen

Toegestaan, niet-geplaatst kapitaal

Codes	Boekjaar
8721 8722	
8731 8732	
8740 8741 8742	
8745 8746 8747	
8751	

Aandelen buiten kapitaal

Verdeling
 Aantal aandelen
 Daaraan verbonden stemrecht
 Uitsplitsing volgens de aandeelhouders
 Aantal aandelen gehouden door de vennootschap zelf
 Aantal aandelen gehouden door haar dochters

Codes	Boekjaar
8761 8762	
8771 8781	

AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR VAN DE ONDERNEMING OP DE DATUM VAN DE JAARAFSLUITING, ZOALS DIE BLIJKT UIT DE KENNISGEVINGEN DIE DE ONDERNEMING HEEFT ONTVANGEN

VOORZIENINGEN VOOR OVERIGE RISICO'S EN KOSTEN

**UITSPLITSING VAN DE POST 163/5 VAN DE PASSIVA INDIEN DAARONDER EEN BELANGRIJK BEDRAG
VOORKOMT**

Voorziening voor infrastructuurwerken industrie- en ambachtszones
Overige

Boekjaar
111.573,46
159.497,03

STAAT VAN DE SCHULDEN EN OVERLOPENDE REKENINGEN (PASSIVA)

UITSPLITSING VAN DE SCHULDEN MET EEN OORSPRONKELIJKE LOOPTIJD VAN MEER DAN EEN JAAR, NAARGELANG HUN RESTERENDE LOOPTIJD

Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen

	Codes	Boekjaar
Financiële schulden	8801	
Achtergestelde leningen	8811	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8821	
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8831	
Kredietinstellingen	8841	
Overige leningen	8851	
Handelsschulden	8861	
Leveranciers	8871	
Te betalen wissels	8881	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	8891	
Overige schulden	8901	

Totaal der schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen

42

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar doch hoogstens 5 jaar

Financiële schulden	8802	
Achtergestelde leningen	8812	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8822	
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8832	
Kredietinstellingen	8842	
Overige leningen	8852	
Handelsschulden	8862	
Leveranciers	8872	
Te betalen wissels	8882	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	8892	
Overige schulden	8902	

Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar doch hoogstens 5 jaar

8912

Schulden met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar

Financiële schulden	8803	
Achtergestelde leningen	8813	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8823	
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8833	
Kredietinstellingen	8843	
Overige leningen	8853	
Handelsschulden	8863	
Leveranciers	8873	
Te betalen wissels	8883	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	8893	
Overige schulden	8903	

Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar

8913

GEWAARBORGDE SCHULDEN

Door Belgische overheidsinstellingen gewaarborgde schulden

Financiële schulden	8921	
Achtergestelde leningen	8931	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8941	
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8951	
Kredietinstellingen	8961	
Overige leningen	8971	
Handelsschulden	8981	
Leveranciers	8991	
Te betalen wissels	9001	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	9011	
Schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	9021	
Overige schulden	9051	

Totaal van de door Belgische overheidsinstellingen gewaarborgde schulden

9061

Schulden gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op activa van de onderneming

Financiële schulden	8922	
---------------------	------	--

Achtergestelde leningen
 Niet-achtergestelde obligatieleningen
 Leasingschulden en soortgelijke schulden
 Kredietinstellingen
 Overige leningen
 Handelsschulden
 Leveranciers
 Te betalen wissels
 Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen
 Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten
 Belastingen
 Bezoldigingen en sociale lasten
 Overige schulden

Totaal der schulden gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op activa van de onderneming

Codes	Boekjaar
8932	
8942	
8952	
8962	
8972	
8982	
8992	
9002	
9012	
9022	
9032	
9042	
9052	
9062	

SCHULDEN MET BETREKKING TOT BELASTINGEN, BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN

Belastingen

Vervallen belastingschulden
 Niet-vervallen belastingschulden
 Geraamde belastingschulden

Bezoldigingen en sociale lasten

Vervallen schulden ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
 Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten

Codes	Boekjaar
9072	
9073	85.641,55
450	
9076	
9077	705.417,34

OVERLOPENDE REKENINGEN

Uitsplitsing van de post 492/3 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

Boekjaar

BEDRIJFSRESULTATEN**BEDRIJFSOPBRENGSTEN****Netto-omzet**

Uitsplitsing per bedrijfscategorie

Uitsplitsing per geografische markt

Andere bedrijfsopbrengsten Exploitatiesubsidies en vanwege de overheid ontvangen
compenserende bedragen**BEDRIJFSKOSTEN****Werknemers waarvoor de onderneming een DIMONA-verklaring
heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen
personeelsregister**

Totaal aantal op de afsluitingsdatum

Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten

Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren

Personeelskosten

Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen

Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen

Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen

Andere personeelskosten

Ouderdoms- en overlevingspensioenen

Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen

Toevoegingen (bestedingen en terugnemingen) (+)/(-)

Waardeverminderingen

Op voorraden en bestellingen in uitvoering

Geboekt

Teruggenomen

Op handelsvorderingen

Geboekt

Teruggenomen

Voorzieningen voor risico's en kosten

Toevoegingen

Bestedingen en terugnemingen

Andere bedrijfskosten

Bedrijfsbelastingen en -taksen

Andere

**Uitzendkrachten en ter beschikking van de onderneming gestelde
personen**

Totaal aantal op de afsluitingsdatum

Gemiddeld aantal berekend in voltijdse equivalenten

Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren

Kosten voor de onderneming

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
BEDRIJFSOPBRENGSTEN			
Netto-omzet			
Uitsplitsing per bedrijfscategorie			
Uitsplitsing per geografische markt			
Andere bedrijfsopbrengsten			
Exploitatiesubsidies en vanwege de overheid ontvangen compenserende bedragen	740	407.944,73	1.763.961,19
BEDRIJFSKOSTEN			
Werknemers waarvoor de onderneming een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsregister			
Totaal aantal op de afsluitingsdatum	9086	96	93
Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	9087	71	71,3
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9088	101.865	102.825
Personeelskosten			
Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	620	3.712.843,76	3.744.565,54
Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	621	1.286.462,85	1.299.335,24
Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	622	274.828,71	235.351,34
Andere personeelskosten	623	246.192,15	266.990,98
Ouderdoms- en overlevingspensioenen	624		
Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen			
Toevoegingen (bestedingen en terugnemingen) (+)/(-)	635		
Waardeverminderingen			
Op voorraden en bestellingen in uitvoering			
Geboekt	9110		
Teruggenomen	9111		
Op handelsvorderingen			
Geboekt	9112	3.852,52	
Teruggenomen	9113		978
Voorzieningen voor risico's en kosten			
Toevoegingen	9115	111.573,46	407.828,14
Bestedingen en terugnemingen	9116	407.828,14	707.679,71
Andere bedrijfskosten			
Bedrijfsbelastingen en -taksen	640	136.406,51	34.930,63
Andere	641/8	237.301,5	274.926,2
Uitzendkrachten en ter beschikking van de onderneming gestelde personen			
Totaal aantal op de afsluitingsdatum	9096		0
Gemiddeld aantal berekend in voltijdse equivalenten	9097	0,5	0,2
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9098	1.043	446
Kosten voor de onderneming	617	29.005	15.564

FINANCIËLE EN UITZONDERLIJKE RESULTATEN

FINANCIËLE RESULTATEN

Andere financiële opbrengsten

Door de overheid toegekende subsidies, aangerekend op de resultatenrekening

Kapitaalsubsidies

Interestsubsidies

Uitsplitsing van de overige financiële opbrengsten

MEERWAARDE OP REALISATIE VLOTTENDE ACTIVA

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
9125	718.169,48	574.378,32
9126		
	1.433.328,44	7.310.322,44
6501		
6503		
6510	462.045,93	19.477,34
6511	19.477,34	35.354,8
653		
6560		
6561		
	5.351,29	12,44

Afschrijving van kosten bij uitgifte van leningen en van disagio

Geactiveerde intercalaire interesten

Waardeverminderingen op vlottende activa

Geboekt

Teruggenomen

Andere financiële kosten

Bedrag van het disconto ten laste van de onderneming bij de verhandeling van vorderingen

Voorzieningen met financieel karakter

Toevoegingen

Bestedingen en terugnemingen

Uitsplitsing van de overige financiële kosten

MINDERWAARDE OP REALISATIE VLOTTENDE ACTIVA

Boekjaar

UITZONDERLIJKE RESULTATEN

Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke opbrengsten

Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke kosten

BELASTINGEN EN TAKSEN

BELASTINGEN OP HET RESULTAAT

Belastingen op het resultaat van het boekjaar

- Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen
- Geactiveerde overschotten van betaalde belastingen en voorheffingen
- Geraamde belastingsupplementen

Belastingen op het resultaat van vorige boekjaren

- Verschuldigde of betaalde belastingsupplementen
- Geraamde belastingsupplementen of belastingen waarvoor een voorziening werd gevormd

Belangrijkste oorzaken van de verschillen tussen de winst vóór belastingen, zoals die blijkt uit de jaarrekening, en de geraamde belastbare winst

Codes	Boekjaar
9134	
9135	
9136	
9137	
9138	
9139	
9140	

Invloed van de uitzonderlijke resultaten op de belastingen op het resultaat van het boekjaar

Bronnen van belastinglatenties

- Actieve latenties
  - Gecumuleerde fiscale verliezen die aftrekbaar zijn van latere belastbare winsten
  - Andere actieve latenties

- Passieve latenties
  - Uitsplitsing van de passieve latenties

Codes	Boekjaar
9141	
9142	
9144	

BELASTING OP DE TOEGEVOEGDE WAARDE EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN

In rekening gebrachte belasting op de toegevoegde waarde

- Aan de onderneming (aftrekbaar)
- Door de onderneming

Ingehouden bedragen ten laste van derden als

- Bedrijfsvoorheffing
- Roerende voorheffing

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
9145	28.805,09	62.794,33
9146	887.605,66	2.508.022,45
9147	1.078.873,47	1.120.217,87
9148		

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

	Codes	Boekjaar
DOOR DE ONDERNEMING GESTELDE OF ONHERROEPELIJK BELOOFDE PERSOONLIJKE ZEKERHEDEN ALS WAARBORG VOOR SCHULDEN OF VERPLICHTINGEN VAN DERDEN	9149	<u>11.676.324,31</u>
Waarvan		
Door de onderneming geëndosseerde handelseffecten in omloop	9150	
Door de onderneming getrokken of voor aval getekende handelseffecten	9151	
Maximumbedrag ten belope waarvan andere verplichtingen van derden door de onderneming zijn gewaarborgd	9153	11.676.324,31
ZAKELIJKE ZEKERHEDEN		
Zakelijke zekerheden die door de onderneming op haar eigen activa werden gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden en verplichtingen van de onderneming		
Hypotheken		
Boekwaarde van de bezwaarde activa	9161	
Bedrag van de inschrijving	9171	
Pand op het handelsfonds - Bedrag van de inschrijving	9181	
Pand op andere activa - Boekwaarde van de in pand gegeven activa	9191	
Zekerheden op nog te verwerven activa - Bedrag van de betrokken activa	9201	
Zakelijke zekerheden die door de onderneming op haar eigen activa werden gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden		
Hypotheken		
Boekwaarde van de bezwaarde activa	9162	
Bedrag van de inschrijving	9172	
Pand op het handelsfonds - Bedrag van de inschrijving	9182	
Pand op andere activa - Boekwaarde van de in pand gegeven activa	9192	
Zekerheden op nog te verwerven activa - Bedrag van de betrokken activa	9202	
GOEDEREN EN WAARDEN GEHOUDEN DOOR DERDEN IN HUN NAAM MAAR TEN BATE EN OP RISICO VAN DE ONDERNEMING, VOOR ZOVER DEZE GOEDEREN EN WAARDEN NIET IN DE BALANS ZIJN OPGENOMEN		
 BELANGRIJKE VERPLICHTINGEN TOT AANKOOP VAN VASTE ACTIVA		
 BELANGRIJKE VERPLICHTINGEN TOT VERKOOP VAN VASTE ACTIVA		
 TERMIJNVERRICHTINGEN		
Gekochte (te ontvangen) goederen	9213	
Verkochte (te leveren) goederen	9214	
Gekochte (te ontvangen) deviezen	9215	
Verkochte (te leveren) deviezen	9216	

VERPLICHTINGEN VOORTVLOEIEND UIT DE TECHNISCHE WAARBORGEN VERBONDEN AAN REEDS GEPRESTEERDE VERKOPEN OF DIENSTEN

Gestelde waarborgen ten gunste van OVAM (996.373,29 EUR) en overige waarborgen (12.395,00 EUR)

BELANGRIJKE HANGENDE GESCHILLEN EN ANDERE BELANGRIJKE VERPLICHTINGEN

IN VOORKOMEND GEVAL, BEKNOPT BESCHRIJVING VAN DE REGELING INZAKE HET AANVULLEND RUST- OF OVERLEVINGSPENSIOEN TEN BEHOEVE VAN DE PERSONEELS- OF DIRECTIELEDEN, MET OPGAVE VAN DE GENOMEN

MAATREGELEN OM DE DAARUIT VOORTVLOEIENDE KOSTEN TE DEKKEN

PENSIOENEN DIE DOOR DE ONDERNEMING ZELF WORDEN GEDRAGEN

Geschat bedrag van de verplichtingen die voortvloeien uit reeds gepresteerd werk
Basis en wijze waarop dit bedrag wordt berekend

Code	Boekjaar
9220	

AARD EN ZAKELIJK DOEL VAN BUITENBALANS REGELINGEN

Mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regelingen voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de openbaarmaking van dergelijke risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de vennootschap; indien vereist moeten de financiële gevolgen van deze regelingen voor de vennootschap eveneens worden vermeld

ANDERE NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

FINANCIËLE BETREKKINGEN MET

BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS, NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE ONDERNEMING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN ZONDER VERBONDEN ONDERNEMINGEN TE ZIJN, OF ANDERE ONDERNEMINGEN DIE DOOR DEZE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS GECONTROLEERD WORDEN

Uitstaande vorderingen op deze personen

Voorwaarden betreffende de uitstaande vorderingen

Waarborgen toegestaan in hun voordeel

Voornaamste voorwaarden van de toegestane waarborgen

Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel

Voornaamste voorwaarden van deze verplichtingen

Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon

Aan bestuurders en zaakvoerders

Aan oud-bestuurders en oud-zaakvoerders

Codes	Boekjaar
9500	
9501	
9502	
9503	55.087,82
9504	

DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN)

Bezoldiging van de commissaris(sen)

Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris(sen)

Andere controleopdrachten

Belastingadviesopdrachten

Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)

Andere controleopdrachten

Belastingadviesopdrachten

Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

Codes	Boekjaar
9505	8.627,3
95061	
95062	
95063	
95081	
95082	
95083	

Vermeldingen in toepassing van het artikel 133, paragraaf 6 van het Wetboek van vennootschappen

VERKLARING BETREFFENDE DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Inlichtingen te verstrekken door elke onderneming die onderworpen is aan de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen inzake de geconsolideerde jaarrekening

De onderneming heeft geen geconsolideerde jaarrekening en geconsolideerd jaarverslag opgesteld, omdat zij daarvan vrijgesteld is om de volgende reden(en)

De onderneming en haar dochterondernemingen overschrijden op geconsolideerde basis niet meer dan één van de in artikel 16 van het Wetboek van vennootschappen vermelde criteria

SOCIALE BALANS

Nummers van de paritaire comités die voor de onderneming bevoegd zijn:

Staat van de tewerkgestelde personen**Werknemers waarvoor de onderneming een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsregister**

Tijdens het boekjaar	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers				
Voltijds	1001	43	26,8	16,2
Deeltijds	1002	52,5	20,2	32,3
Totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	1003	71	37,1	33,9
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren				
Voltijds	1011	59.767	38.955	20.812
Deeltijds	1012	42.098	16.632	25.466
Totaal	1013	101.865	55.587	46.278
Personeelskosten				
Voltijds	1021	3.304.190,47	2.174.902,47	1.129.288
Deeltijds	1022	2.216.137	1.001.159	1.214.978
Totaal	1023	5.520.327,47	3.176.061,47	2.344.266
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033	19.997	11.505	8.492

Tijdens het vorige boekjaar	Codes	P. Totaal	1P. Mannen	2P. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers in VTE	1003	71,3	36,7	34,6
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	1013	102.825	54.813	48.012
Personeelskosten	1023	5.546.243,1	3.160.112,1	2.386.131
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033	26.871	15.311	11.560

Werknemers waarvoor de onderneming een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsregister (vervolg)**Op de afsluitingsdatum van het boekjaar****Aantal werknemers****Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst**

Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	41	53	70,2
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111		1	0,2
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112			
Vervangingsovereenkomst	113		1	0,2

Volgens het geslacht en het studieniveau**Mannen**

lager onderwijs	1200			
secundair onderwijs	1201	1	2	2
hoger niet-universitair onderwijs	1202	17	9	21,6
universitair onderwijs	1203	9	9	13,6

Vrouwen

lager onderwijs	1210			
secundair onderwijs	1211		6	2,3
hoger niet-universitair onderwijs	1212	2	17	12,4
universitair onderwijs	1213	12	12	18,7

Volgens de beroepscategorie

Directiepersoneel	130		4	2
Bedienden	134	41	51	68,6
Arbeiders	132			
Andere	133			

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
105	41	55	70,6
110	41	53	70,2
111		1	0,2
112			
113		1	0,2
120	27	20	37,2
1200			
1201	1	2	2
1202	17	9	21,6
1203	9	9	13,6
121	14	35	33,4
1210			
1211		6	2,3
1212	2	17	12,4
1213	12	12	18,7
130		4	2
134	41	51	68,6
132			
133			

Uitzendkrachten en ter beschikking van de onderneming gestelde personen**Tijdens het boekjaar**

Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	150	0,5	
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	151	1.043	
Kosten voor de onderneming	152	29.005	

Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
150	0,5	
151	1.043	
152	29.005	

Tabel van het personeelsverloop tijdens het boekjaar

Ingetreden

Aantal werknemers waarvoor de onderneming tijdens het boekjaar een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die tijdens het boekjaar werden ingeschreven in het algemeen personeelsregister

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

- Overeenkomst voor een onbepaalde tijd
- Overeenkomst voor een bepaalde tijd
- Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk
- Vervangingsovereenkomst

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
205	3	2	3,7
210	3	1	3,5
211		1	0,2
212			
213			

Uitgetreden

Aantal werknemers met een in de DIMONA-verklaring aangegeven of een in het algemeen personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

- Overeenkomst voor een onbepaalde tijd
- Overeenkomst voor een bepaalde tijd
- Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk
- Vervangingsovereenkomst

Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst

- Pensioen
- Werkloosheid met bedrijfstoelage
- Afdanking
- Andere reden
- Waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de onderneming

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
305	1	1	1,5
310	1	1	1,5
311			
312			
313			
340		1	0,5
341			
342			
343	1		1
350			

Inlichtingen over de opleidingen voor de werknemers tijdens het boekjaar

	Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5801	33	5811	28
Aantal gevolgde opleidingsuren	5802	767	5812	574
Nettokosten voor de onderneming	5803	69.775	5813	55.474
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	58031	69.775	58131	55.474
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen	58032		58132	
waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)	58033		58133	
Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5821		5831	
Aantal gevolgde opleidingsuren	5822		5832	
Nettokosten voor de onderneming	5823		5833	
Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5841		5851	
Aantal gevolgde opleidingsuren	5842		5852	
Nettokosten voor de onderneming	5843		5853	

WAARDERINGSREGELS

A. Waarderingsregels
1. OPRICHTINGSKOSTEN / IMMATERIËLE VASTE ACTIVA
Nihil

2. MATERIËLE VASTE ACTIVA
De aankopen van het boekjaar werden aan aanschaffingswaarde in de actiefrekening van de balans opgenomen.
De subsidie-aanvragen op investeringen werden zoals in de vorige jaren bijgeboekt op de rekening kapitaalsubsidies.
Vanaf het tweede jaar werd een herwaardering toegepast, waarbij de coëfficiënt gebruikt werd die elk jaar door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werd meegedeeld. Vanaf 2003 wordt deze herwaardering door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap opgeheven.
De afschrijvingen worden uitgevoerd als volgt:
- bureelgebouw : 33 jaar
- rijwieloverkapping : 10 jaar
- doorganggebouwen : 20 jaar
- computerapparatuur, divers materieel en terreinwagens : 5 jaar
- zonnepanelen : 12 jaar
- meubilair : 10 jaar
- politieschietstand:
- gebouwen + uitrusting : 33 jaar
- materieel : 5 jaar
- meubilair : 10 jaar

De afschrijvingen gebeuren volgens de formules opgenomen in de omzendbrieven terzake van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, nl.:

$$\text{afschrijving van het boekjaar} = \frac{\text{geherwaardeerde boekwaarde}}{n - x}$$

waarbij: n = aantal jaren van de levensduur
x = reeds verstreken afschrijvingsjaren

De onder de actiefzijde van de balans opgenomen bedragen vormen een saldo bestaande uit:
+ aanschaffingswaarde
+ verhoogd met de toegepaste herschattingsmeerwaarde
- verminderd met de toegepaste afschrijvingen
= saldo = boekwaarde

De afschrijvingen, berekend volgens hoger genoemde regels, worden onder de actiefzijde bij de aanschaffingswaarde in mindering gebracht. Op de passiefzijde, onder de rubriek 'Kapitaalsubsidies', worden de bedragen opgenomen die in functie van de investeringen in materiële vaste activa betaald worden.
Het deel van de berekende afschrijvingen, dat betrekking heeft op de gesubsidieerde investeringen, wordt in mindering gebracht van de op de passiefzijde opgenomen kapitaalsubsidies.

3. FINANCIËLE VASTE ACTIVA
De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs.

4. VOORRADEN
Industriezones, ambachtelijke zones, transportzone en sociale verkavelingen
De voorraden worden per individueel project gewaardeerd tegen kostprijs of tegen marktwaarde op balansdatum als die lager is.
De aankopen, in casu gronden en infrastructuur, worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs.
De werkingskosten worden verbijzonderd naar het project op basis van de geregistreerde werktijden van de personeelsleden, gewaardeerd tegen een gediversifieerde standaard-uurkost.
Rente op vreemd vermogen dat wordt gebruikt voor de financiering van het project en interesten op aanwending van eigen middelen, zijn niet opgenomen in de voorraad.
De voorraden worden verminderd in functie van de verkopen volgens de verhouding verkochte oppervlakte ten opzichte van de totale verkoopbare oppervlakte.

Kapitaalsubsidies
De kapitaalsubsidies op voorraden worden in mindering gebracht van de voorraden. Deze werkwijze geldt vanaf het boekjaar 1996.
De toelagen worden van overheidswege verkregen met het oog op de infrastructurering van industriezones. De subsidies worden in resultaat genomen overeenkomstig de vermindering van de voorraden waarop ze betrekking hebben.

5. BESTELLINGEN IN UITVOERING
De niet voltooide opdrachten voor derden, in casu BPA's en diverse urbanisatie, dorpskernherwaardering, ontwerpen, opmetingen, rooilijn- en onteigeningsplannen en gemeentelijke structuurplannen worden gewaardeerd tegen kostprijs.
De werkingskosten worden verbijzonderd naar het individuele dossier op basis van de geregistreerde werktijden van de personeelsleden, gewaardeerd tegen een gediversifieerde standaard-uurkost.

6. VORDERINGEN
De vorderingen worden in de balans opgenomen aan nominale waarde.
Voor vorderingen, waarvan wordt verwacht dat ze, omwille van gewijzigde juridische basis niet meer worden uitgevoerd, wordt een waardevermindering geboekt ten belope van de nominale waarde.

7. GELDBELEGGINGEN EN LIQUIDE MIDDELEN
Tegoeden bij financiële instellingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
De geldbeleggingen in beleggingsfondsen worden enkel geherwaardeerd ten belope van de effectief gerealiseerde meerwaarden. Niet-gerealiseerde meerwaarden, zoals die blijken uit de inventaris of realisatiewaarden van de stukken, worden niet geboekt.
Waardeverminderingen worden geboekt indien de realisatiewaarde op balansdatum lager is dan de aanschaffingswaarde.

8. HERWAARDERINGSMEERWAARDEN
De materiële, vaste activa met een beperkte gebruiksduur werden jaarlijks geherwaardeerd ten belope van de indexering van hun netto boekwaarde bij het begin van het boekjaar.
De indexering gebeurde op basis van het gemiddelde van de index der groothandelsprijzen en van de index der consumptieprijzen. De indexering werd tot 80 % van de vastgestelde prijzevolutie beperkt. Vanaf 2003 wordt deze herwaardering door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap opgeheven.
De geherwaardeerde waarden worden afgeschreven volgens een plan dat ertoe strekt deze geherwaardeerde waarden gespreid over de residuele afschrijvingstermijn ten laste van de resultaten te nemen.
Vanaf 2014 gebeurt de afboeking pro rata de jaarlijkse afschrijvingen.

9. KAPITAALSUBSIDIES
Omvat kapitaalsubsidies die van overheidswege werden verkregen met het oog op investeringen in materiële vaste activa. Deze subsidies worden in resultaat genomen volgens hetzelfde ritme als de afschrijvingen op de vaste activa voor de verwerving waarvan ze werden verkregen.

10. VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN
Voorzieningen worden gevormd tegen de geraamde kostprijs.

Voor hangende geschillen inzake diverse projecten worden provisies gevormd door de Raad van Bestuur op basis van de inschattingen gemaakt door externe adviseurs. Deze inschattingen zijn realistische waarderungen van de risico's, opgesteld naar best vermogen, maar geven geen garantie op volledige dekking van het risico. De inschattingen worden jaarlijks herbekeken.

De wet van 24 oktober 2011 tot vrijwaring van een duurzame financiering van de pensioenen van de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van de lokale politiezones (tot wijziging van de wet van 6 mei 2002 tot oprichting van het fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie en houdende bijzondere bepalingen inzake sociale zekerheid en houdende diverse wijzigingsbepalingen) heeft een belangrijke impact op de pensioenlasten van de vastbenoemde personeelsleden van IOK. In het licht hiervan werd het berekende bedrag van 8.505.320,98 euro gespreid over de boekjaren 2011-2013 als provisie opgenomen. Jaarlijks zal het risico herberekend en aangepast worden.

11. SCHULDEN OP MEER DAN ÉÉN JAAR OF TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR
De schulden werden gewaardeerd tegen nominale waarde op balansdatum. Er wordt rekening gehouden met de nog te betalen kosten op balansdatum die betrekking hebben op het boekjaar of op voorafgaande boekjaren.

JAARVERSLAG

-

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van de Dienstverlenende vereniging IOK CVBA over het boekjaar afgesloten op 31 december 2015

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de balans op 31 december 2015, over de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op 31 december 2015 en over de toelichting (alle stukken gezamenlijk "de Jaarrekening") en omvat tevens ons verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen.

Verslag over de Jaarrekening - Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de Jaarrekening van Dienstverlenende vereniging IOK CVBA ("de Vennootschap") over het boekjaar afgesloten op 31 december 2015, opgesteld op grond van het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, met een balanstotaal van € 143.211.387,01 en waarvan de resultatenrekening afsluit met een verlies van het boekjaar van € 53.564,37.

Verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan voor het opstellen van de Jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de Jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel. Deze verantwoordelijkheid omvat: het opzetten, implementeren en in stand houden van een interne controle met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de Jaarrekening die geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of het maken van fouten bevat; het kiezen en toepassen van geschikte waarderingsregels; en het maken van boekhoudkundige schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze Jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale auditstandaarden ("*International Standards on Auditing*" - "ISA's") uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de Jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de Jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de Jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de bestaande interne controle van de Vennootschap in aanmerking die relevant is voor het opstellen door de Vennootschap van de Jaarrekening die een getrouw beeld geeft, ten einde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn, maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de bestaande interne controle van de Vennootschap.

Verslag van de commissaris van 16 maart 2016 over de Jaarrekening van Dienstverlenende vereniging IOK CVBA over het boekjaar afgesloten op 31 december 2015 (vervolg)

Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde waarderingsregels en van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van de presentatie van de Jaarrekening als geheel.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen en wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de Jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de Vennootschap per 31 december 2015, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de Jaarrekening, in overeenstemming met artikel 96 van het Wetboek van vennootschappen, evenals het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en van de statuten van de Vennootschap.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de van toepassing zijnde bijkomende norm uitgegeven door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, zoals gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 28 augustus 2013 (de "Bijkomende Norm"), is het onze verantwoordelijkheid om bepaalde procedures uit te voeren aangaande de naleving, in alle van materieel belang zijnde opzichten, van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen, zoals gedefinieerd in de Bijkomende Norm. Op grond hiervan, doen wij de volgende bijkomende verklaringen die niet van aard zijn om de draagwijdte van ons oordeel over de Jaarrekening te wijzigen:

- ▶ Het jaarverslag over de Jaarrekening behandelt de door de wet vereiste inlichtingen, stemt overeen met de Jaarrekening en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van onze opdracht.
- ▶ Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd overeenkomstig de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.

**Verslag van de commissaris van 16 maart 2016 over de Jaarrekening
van Dienstverlenende vereniging IOK CVBA over het boekjaar
afgesloten op 31 december 2015 (vervolg)**

- ▶ De resultaatverwerking, die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- ▶ Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen zijn gedaan of genomen

Antwerpen, 16 maart 2016

Ernst & Young Bedrijfsrevisoren BCVBA
Commissaris
vertegenwoordigd door

Ronald Van den Ecker
Vennoot*

* Handelend in naam van een BVBA

Ref: 16RVE0129